

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Вељка Млађеновића бб
Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasni@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

Четвртак, 13. фебруар 2014. године
БАЊА ЛУКА

Број 8   Год. XXIII

www.slglasnik.org

Жиро рачуни: Нова банка а.д. Бања Лука
555-007-00001332-44
НЛБ Развојна банка а.д.
Бања Лука 562-099-00004292-34
Sberbank а.д. Бања Лука
567-162-1000010-81
UniCredit Bank а.д. Бања Лука
551-001-00029639-61
Комерцијална банка а.д. Бања Лука
571-010-00001043-39
Нуро-Alpe-Adria Bank а.д. Бања Лука
552-030-00026976-18

152

На основу члана 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, члана 182, члана 187. ст. 1. и 2. и члана 254. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 31/11), а након разматрања Извјештаја Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске о ревизији финансијских извјештаја Фонда здравственог осигурања Републике Српске, за период 01.01 - 31.12.2012. године, Народна скупштина Републике Српске, на Тридесет другој сједници, одржаној 30. јануара 2014. године, донијела је с љ е д е ћ и е

ЗАКЉУЧКЕ

1. Народна скупштина Републике Српске тражи даље планско отклањање недостатака утврђених у Извјештају Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске о ревизији финансијских извјештаја Фонда здравственог осигурања Републике Српске, за период 01.01 - 31.12.2012. године.

2. Народна скупштина Републике Српске поздравља напоре Фонда здравственог осигурања у 2013. години да, у отежаним финансијским околностима, обезбиједи и унаприједи функционисање здравственог система у Републици Српској.

3. Народна скупштина Републике Српске тражи од Фонда, Владе Републике Српске и Министарства здравља и социјалне заштите да анализирају стање у здравству Републике Српске и припреме мјере и стратегије за дугорочну финансијску одрживост, функционалност и унапређење система здравства у Републици Српској.

4. Народна скупштина Републике Српске тражи одржавање квалитетног, доступног и социјално осјетљивог система здравствене заштите.

5. Народна скупштина Републике Српске тражи од Фонда, Владе Републике Српске и Министарства здравља и социјалне заштите да анализирају стање кадрова који обављају најодговорније дужности у Фонду и здравственим установама, те изврше кадровске промјене, гдје год је то рационално и неопходно.

6. Народна скупштина Републике Српске тражи од надлежних органа да, у складу са законом и својим надлежностима, истраже наводе из Извјештаја Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске за 2012. годину и утврде да ли постоје основи одговорности надлежних.

7. Ови закључци ступају на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-62/14
30. јануара 2014. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр Игор Радојичић, с.р.

153

На основу члана 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, члана 182, члана 187. ст. 1. и 2. и члана 254. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 31/11), а након разматрања Извјештаја Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске о ревизији финансијских извјештаја Фонда здравственог осигурања Републике Српске, за период 01.01 - 31.12.2012. године, Народна скупштина Републике Српске, на Тридесет другој сједници, одржаној 30. јануара 2014. године, донијела је с љ е д е ћ и е

ЗАКЉУЧАК

1. Полазећи од подјеле уставних надлежности између Републике и локалних заједница, а у вези са примјеном члана 68. Пословника Народне скупштине Републике Српске, Народна скупштина Републике Српске обавезује Одбор за ревизију Народне скупштине Републике Српске да негативне извјештаје Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске, који се односе на локалне заједнице, институције јединица локалне самоуправе, те установе и друштва чији је оснивач локална заједница, упућује скупштинама јединица локалне самоуправе на разматрање и даљи поступак.

2. Овај закључак ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-63/14
30. јануара 2014. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр Игор Радојичић, с.р.

154

На основу члана 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, члана 182, члана 187. ст. 1. и 2. и члана 254. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 31/11), а након разматрања Извјештаја о извршеном административном надзору над радом јединица локалне самоуправе, за период 1. јануар 2012 - 31. децембар 2012. године, Народна скупштина Републике Српске, на Тридесет другој сједници, одржаној 30. јануара 2014. године, донијела је с љ е д е ћ и е

ЗАКЉУЧАК

1. Народна скупштина Републике Српске усваја Извјештај о извршеном административном надзору над радом јединица локалне самоуправе, за период 1. јануар 2012 - 31. децембар 2012. године.

2. Овај закључак ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 01-64/14
30. јануара 2014. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

155

На основу члана 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, члана 182, члана 187. ст. 1. и 2. и члана 254. став 1. Пословника Народне скупштине Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 31/11), а након разматрања Информације о ефектима примјене Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске, Народна скупштина Републике Српске, на Тридесет другој сједници, одржаној 30. јануара 2014. године, донијела је сљедећи

ЗАКЉУЧАК

1. Народна скупштина Републике Српске усваја Информацију о ефектима примјене Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске.

2. Овај закључак ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 01-65/14
30. јануара 2014. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

156

На основу члана 43. став 2. Закона о Влади Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 118/08), а у вези са чланом 7. Закона о класификацији дјелатности Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 66/13), Влада Републике Српске, на 45. сједници, одржаној 23.01.2014. године, доноси

УРЕДБУ

О КЛАСИФИКАЦИЈИ ДЈЕЛАТНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

Уредбом о класификацији дјелатности Републике Српске (у даљем тексту: Уредба о класификацији) прописује се садржај класификације дјелатности у Републици Српској (у даљем тексту: класификација), а која је усклађена са прописима о класификацији дјелатности донесеним на нивоу Босне и Херцеговине.

Члан 2.

Класификација дјелатности примјењује се за доношење и праћење мјера економске и социјалне политике, у статистици и евиденцији, у прикупљању, обради и објављивању података према дјелатностима, у научноистраживачком и аналитичком раду и за упис дјелатности у судски или посебан регистар.

Члан 3.

Класификација дјелатности састоји се од четири хијерархијска нивоа, који су означени на сљедећи начин:

- подручје (означено једнословном абecedном шифром),
- област (означена двоцифреном бројчаном шифром),
- рана (означена троцифреном бројчаном шифром) и
- разред (означен четвороцифреном бројчаном шифром).

Члан 4.

Класификација са хијерархијским нивоима груписања, називима и описима дјелатности и Класификација - скраћена листа назива дјелатности налазе се у прилогу ове уредбе и чине њен саставни дио.

Члан 5.

Ступањем на снагу ове уредбе престаје да важи Уредба о класификацији дјелатности (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 9/13 и 33/13).

Члан 6.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 04/1-012-2-84/14
23. јануара 2014. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

КЛАСИФИКАЦИЈА - СКРАЋЕНА ЛИСТА НАЗИВА ДЈЕЛАТНОСТИ

Подручје А - ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБОЛОВ Биљна и сточарска производња, лов и припадајуће услужне дјелатности

Гајење једногодишњих усјева

- 01.11 Гајење житарица (осим рижe), махунарки и сјемена уљарица
- 01.12 Гајење рижe
- 01.13 Гајење поврћа, диња и лубеница, корјенастог и гомољастог поврћа
- 01.14 Гајење шећерне трске
- 01.15 Гајење дувана
- 01.16 Гајење текстилних биљака
- 01.19 Гајење осталих једногодишњих усјева

Гајење вишегодишњих усјева

- 01.21 Гајење грожђа
- 01.22 Гајење тропског и суптропског воћа
- 01.23 Гајење агрума (цитруса)
- 01.24 Гајење језгричастог и коштуњавог воћа
- 01.25 Гајење бобичастог, орашастог и осталог воћа
- 01.26 Гајење плодова уљарица
- 01.27 Гајење биљака за прављење напитака
- 01.28 Гајење биљака за употребу у фармацији, ароматичних, зачинских и љековитих биљака
- 01.29 Гајење осталих вишегодишњих усјева

Гајење садног материјала и украсних биљака

- 01.30 Гајење садног материјала и украсних биљака

Узгој животиња

- 01.41 Узгој крава за производњу млијека
- 01.42 Узгој осталих говеда и бивола
- 01.43 Узгој коња, магараца, мула и мазги
- 01.44 Узгој дева и лама
- 01.45 Узгој оваца и коза
- 01.46 Узгој свиња
- 01.47 Узгој перади
- 01.49 Узгој осталих животиња

Мјешовита пољопривредна производња

- 01.50 Мјешовита пољопривредна производња
- Помоћне дјелатности у пољопривреди и дјелатности које се обављају након жетве/бербе пољопривредних производа*

- 01.61 Помоћне дјелатности у гајењу усјева и засада
  - 01.62 Помоћне дјелатности у узгоју животиња
  - 01.63 Дјелатности које се обављају након жетве/бербе пољопривредних производа (припрема за примарно тржиште)
  - 01.64 Дората сјемена (за сјеменски материјал)
- Лов, хватање дивљачи у замке (траперство) и припадајуће услужне дјелатности*
- 01.70 Лов, хватање дивљачи у замке (траперство) и припадајуће услужне дјелатности

Шумарство и сјеча дрвета

Гајење шума и остале сличне дјелатности у шумарству

- 02.10 Гајење шума и остале сличне дјелатности у шумарству
  - Сјеча дрвета
  - 02.20 Сјеча дрвета
- Прикупљање некултивисаних шумских плодова и производа, осим шумских сортимената*
- 02.30 Прикупљање некултивисаних шумских плодова и производа, осим шумских сортимената

Помоћне услужне дјелатности у шумарству

02.40 Помоћне услужне дјелатности у шумарству

Риболов и аквакултура

Риболов

03.11 Морски риболов

03.12 Слатководни риболов

Аквакултура

03.21 Морска аквакултура

03.22 Слатководна аквакултура

Подручје В - ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА

Вађење угља и лигнита (мрког угља)

Вађење каменог угља

05.10 Вађење каменог угља

Вађење сирове нафте и природног гаса

Вађење лигнита (мрког угља)

05.20 Вађење лигнита (мрког угља)

Вађење сирове нафте

06.10 Вађење сирове нафте

Вађење природног гаса

06.20 Вађење природног гаса

Вађење руда метала

Вађење руда гвожђа

07.10 Вађење руда гвожђа

Вађење руда обојених метала

07.21 Вађење руда уранијума и торијума

07.29 Вађење осталих руда обојених метала

Вађење осталих руда и камена

Вађење камена, тјеска и глине

08.11 Вађење украсног камена и камена за грађевинарство, кречњака, гипса, креде и шкриљаца

08.12 Дјелатности копова шљунка и пијеска; вађење глине и каолина

Вађење руда и камена, на другом мјесту непоменуто (у даљем тексту: д.н.)

08.91 Вађење минерала за хемијску производњу и производњу природних минералних ђубрива

08.92 Вађење тресета

08.93 Вађење соли

08.99 Вађење осталих руда и камена, д.н.

Помоћне услужне дјелатности у вађењу руда и камена

Помоћне дјелатности за вађење нафте и природног гаса

09.10 Помоћне дјелатности за вађење нафте и природног гаса

Помоћне дјелатности за остало вађење руда и камена

09.90 Помоћне дјелатности за остало вађење руда и камена

Подручје С - ПЕРЕЋИВАЧКА ИНДУСТРИЈА

Производња прехрамбених производа

Прерада и конзервисање меса и производња производа од меса

10.11 Прерада и конзервисање меса

10.12 Прерада и конзервисање меса перади

10.13 Производња производа од меса и меса перади

Прерада и конзервисање рибе, љускара и мекушаца

10.20 Прерада и конзервисање рибе, љускара и мекушаца

Прерада и конзервисање воћа и поврћа

10.31 Прерада и конзервисање кромпира

10.32 Производња сокова од воћа и поврћа

10.39 Остала прерада и конзервисање воћа и поврћа

Производња биљних и животињских уља и масти

10.41 Производња уља и масти

10.42 Производња маргарина и сличних јестивих масти

Производња млијечних производа

10.51 Производња млијека, млијечних производа и сира

10.52 Производња сладоледа и других замрзнутих смјеса

Производња млинских производа, скроба и производа од скроба

10.61 Производња млинских производа

10.62 Производња скроба и производа од скроба

Производња пекарских производа, производа од брашна и колача

10.71 Производња хљеба; свјежих пецива и колача

10.72 Производња двопека и кекса; производња трајних пецива и колача

10.73 Производња макарона, резанаца, кускуса и сличних производа од брашна

Производња осталих прехрамбених производа

10.81 Производња шећера

10.82 Производња какаоа, чоколаде и производа од шећера

10.83 Прерада чаја и кафе

10.84 Производња зачина и других додатака храни

10.85 Производња готове хране и јела

10.86 Производња хомогенизованих прехрамбених производа и дијететске хране

10.89 Производња осталих прехрамбених производа, д.н.

Производња готове хране за животиње

10.91 Производња готове хране за домаће животиње

10.92 Производња готове хране за кућне љубимце

Производња пића

Производња тића

11.01 Дестиловање, пречишћавање и мијешање алкохолних пића

11.02 Производња вина од грозђа

11.03 Производња јабуковаче и вина од осталог воћа

11.04 Производња осталих недестилованих ферментованих пића

11.05 Производња пива

11.06 Производња слада

11.07 Производња освјежавајућих пића; производња минералне воде и других флашираних вода

Производња дуванских производа

Производња дуванских производа

12.00 Производња дуванских производа

Производња текстила

Припрема и предење текстилних влакана

13.10 Припрема и предење текстилних влакана

Ткање текстила

13.20 Ткање текстила

Довршавање текстила

13.30 Довршавање текстила

Производња осталог текстила

13.91 Производња плетених и кукичаних тканина

13.92 Производња готових текстилних производа, осим одјеће

13.93 Производња тепиха и простирки за под

13.94 Производња ужади, конопца, плетеница и мрежа

13.95 Производња нетканог текстила и производа од нетканог текстила, осим одјеће

13.96 Производња осталих техничких и индустријских текстилних производа

13.99 Производња осталих текстилних производа, д.н.

Производња одјеће

Производња одјеће, осим одјеће од крзна

14.11 Производња кожне одјеће

14.12 Производња радне одјеће

14.13 Производња остале спољашње одјеће

14.14 Производња рубља

14.19 Производња остале одјеће и прибора за одјећу

Производња производа од крзна

14.20 Производња производа од крзна

Производња плетене и кукичане одјеће

14.31 Производња плетених и кукичаних чарапа

14.39 Производња остале плетене и кукичане одјеће

Производња коже и производа од коже

Штављење и обрада коже; производња путних и ручних торби, седларских и сарачких производа; дорада и бојење крзна

15.11 Штављење и обрада коже; дорада и бојење крзна

15.12 Производња кофера, ручних торби и сличних производа, седларских и сарачких производа

Производња обуће

15.20 Производња обуће

Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала

Тестерисање и бљавање дрвета (производња резане грађе); импрегнација дрвета

16.10 Тестерисање и бљавање дрвета (производња резане грађе); импрегнација дрвета

Производња производа од дрвета, плута, сламе и плетарских материјала

- 16.21 Производња фурнира и осталих плоча од дрвета
- 16.22 Производња састављеног паркета
- 16.23 Производња остале грађевинске столарије и елемената
- 16.24 Производња амбалаже од дрвета

16.29 Производња осталих производа од дрвета, производња предмета од плута, сламе и плетарских материјала

Производња папира и производа од папира

Производња целулозе, папира и картона

- 17.11 Производња целулозе
- 17.12 Производња папира и картона

Производња производа од папира и картона

- 17.21 Производња таласастог папира и картона и амбалаже од папира и картона
- 17.22 Производња производа од папира за домаћинство, хигијену и тоалетне потребе
- 17.23 Производња канцеларијског материјала од папира
- 17.24 Производња зидних тапета
- 17.29 Производња осталих производа од папира и картона

Штампање и умножавање снимљених записа

Штампање и услужне дјелатности повезане са штампањем

- 18.11 Штампање новина
  - 18.12 Остало штампање
  - 18.13 Услуге припреме за штампу и објављивање
  - 18.14 Књиговезачке и припадајуће услужне дјелатности
- Умножавање (репродукција) снимљених записа*
- 18.20 Умножавање (репродукција) снимљених записа

Производња кокса и рафинисаних нафтних производа

Производња производа коксних пећи (коксавања)

- 19.10 Производња производа коксних пећи (коксавања)

Производња рафинисаних нафтних производа

- 19.20 Производња рафинисаних нафтних производа

Производња хемикалија и хемијских производа

Производња основних хемикалија, ђубрива и азотних једињења, пластике и синтетичког каучука у примарним облицима

- 20.11 Производња индустријских гасова
- 20.12 Производња боја и пигмената
- 20.13 Производња осталих основних неорганских хемикалија
- 20.14 Производња осталих основних органских хемикалија
- 20.15 Производња вјештачких ђубрива и азотних једињења
- 20.16 Производња пластичних маса у примарним облицима
- 20.17 Производња синтетичког каучука у примарним облицима

Производња пестицида и других хемијских производа за пољопривреду

- 20.20 Производња пестицида и других хемијских производа за пољопривреду

Производња боја, лакова и сличних премаза, графичких боја и китова

- 20.30 Производња боја, лакова и сличних премаза, графичких боја и китова

Производња сапуна и детерџената, препарата за чишћење и полирање, парфема и тоалетних препарата

- 20.41 Производња сапуна и детерџената, препарата за чишћење и полирање
- 20.42 Производња парфема и тоалетних препарата

Производња осталих хемијских производа

- 20.51 Производња експлозива
- 20.52 Производња љепила
- 20.53 Производња етеричних уља
- 20.59 Производња осталих хемијских производа, д.н.

Производња вјештачких влакана

- 20.60 Производња вјештачких влакана

Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата

Производња основних фармацеутских производа

- 21.10 Производња основних фармацеутских производа

Производња фармацеутских препарата

- 21.20 Производња фармацеутских препарата

Производња производа од гуме и пластичних маса

Производња производа од гуме

- 22.11 Производња спољашњих и унутрашњих гума за возила; протектовање спољашњих гума за возила
- 22.19 Производња осталих производа од гуме

Производња производа од пластичних маса

- 22.21 Производња плоча, листова, цијеви и профила од пластичних маса
- 22.22 Производња амбалаже од пластичних маса
- 22.23 Производња производа за грађевинарство од пластичних маса
- 22.29 Производња осталих производа од пластичних маса

Производња осталих производа од неметалних минерала

Производња стакла и производа од стакла

- 23.11 Производња равног стакла
- 23.12 Обликовање и обрада равног стакла
- 23.13 Производња шупљег стакла
- 23.14 Производња влакана од стакла
- 23.19 Производња и обрада осталог стакла, укључујући техничке производе од стакла

Производња ватросталних производа

- 23.20 Производња ватросталних производа

Производња производа од печене глине за грађевинарство

- 23.31 Производња плочица и подних плоча од керамике
- 23.32 Производња опеке, цријепа и осталих производа од печене глине за грађевинарство

Производња осталих производа од порцелана и керамике

- 23.41 Производња производа за домаћинство и украсних предмета од керамике
- 23.42 Производња санитарне опреме од керамике
- 23.43 Производња изолатора и прибора од керамике за изолацију
- 23.44 Производња осталих техничких производа од керамике

Производња осталих производа од керамике

Производња цемента, креча и гипса

- 23.49 Производња осталих производа од керамике
- 23.51 Производња цемента
- 23.52 Производња креча и гипса

Производња производа од бетона, цемента и гипса

- 23.61 Производња производа од бетона за грађевинарство
- 23.62 Производња производа од гипса за грађевинарство
- 23.63 Производња готове бетонске смјесе
- 23.64 Производња малтера
- 23.65 Производња влакнастих зацементираних производа (фиброцемента)
- 23.69 Производња осталих производа од бетона, цемента и гипса

Сјечење, обликовање и обрада камена

- 23.70 Сјечење, обликовање и обрада камена

Производња брусних производа и производа од неметалних минерала, д.н.

- 23.91 Производња брусних производа

- 23.99 Производња осталих производа од неметалних минерала, д.н.

Производња базних метала

Производња сировог гвожђа, челика и феролегура

- 24.10 Производња сировог гвожђа, челика и феролегура

Производња цијеви, цријева, отворених профила и припадајуће опреме од челика

- 24.20 Производња цијеви, цријева, отворених профила и припадајуће опреме од челика

Производња осталих производа примарне прераде челика

- 24.31 Хладно вучење шипки
- 24.32 Хладно ваљање уских трака
- 24.33 Хладно обликовање или савијање профила
- 24.34 Хладно вучење жице

Производња базних племенитих и осталих обојених метала

- 24.41 Производња племенитих метала
- 24.42 Производња алуминијума
- 24.43 Производња олова, цинка и калаја
- 24.44 Производња бабра
- 24.45 Производња осталих обојених метала
- 24.46 Прерада нуклеарног горива

Ливење метала

- 24.51 Ливење гвозђа
- 24.52 Ливење челика
- 24.53 Ливење лаких метала
- 24.54 Ливење осталих обојених метала

Производња готових металних производа, осим машина и опреме*Производња производа за металне конструкције*

- 25.11 Производња металних конструкција и њихових дијелова
- 25.12 Производња врата и прозора од метала

Производња цистерни, резервоара и посуда од метала

- 25.21 Производња радијатора и котлова за централно гријање
- 25.29 Производња осталих цистерни, резервоара и посуда од метала

Производња парних котлова, осим котлова за централно гријање

- 25.30 Производња парних котлова, осим котлова за централно гријање

Производња оружја и муниције

- 25.40 Производња оружја и муниције

Ковање, пресовање, штанцовање и ваљање метала; металургија праха

- 25.50 Ковање, пресовање, штанцовање и ваљање метала; металургија праха

Површинска обрада и превлачење метала; машинска обрада метала

- 25.61 Површинска обрада и превлачење метала
- 25.62 Машинска обрада метала

Производња сјечива, алата и металне робе за општу намјену

- 25.71 Производња сјечива
- 25.72 Производња брава и окова
- 25.73 Производња алата

Производња осталих готових производа од метала

- 25.91 Производња челичних буради и сличних посуда од челика
- 25.92 Производња амбалаже од лаких метала
- 25.93 Производња производа од жице, ланца и опруга
- 25.94 Производња везаних елемената и вијчаних машинских производа
- 25.99 Производња осталих готових производа од метала, д.н.

Производња рачунара, електронских и оптичких производа*Производња електронских компоненти и плоча*

- 26.11 Производња електронских компоненти
- 26.12 Производња пуних електронских плоча

Производња рачунара и периферне опреме

- 26.20 Производња рачунара и периферне опреме

Производња комуникационе опреме

- 26.30 Производња комуникационе опреме

Производња електронских уређаја за широку потрошњу

- 26.40 Производња електронских уређаја за широку потрошњу

Производња инструмената и апарата за мјерење, испитивање и навигацију; производња сагова

- 26.51 Производња инструмената и апарата за мјерење, испитивање и навигацију
- 26.52 Производња сагова

Производња опреме за зрачење, електроmedizinске и електротерапеутске опреме

- 26.60 Производња опреме за зрачење, електроmedizinске и електротерапеутске опреме

Производња оптичких инструмената и фотографске опреме

- 26.70 Производња оптичких инструмената и фотографске опреме

Производња магнетних и оптичких медија

- 26.80 Производња магнетних и оптичких медија

Производња електричне опреме*Производња електромотора, генератора, трансформатора и уређаја за дистрибуцију и контролу електричне енергије*

- 27.11 Производња електромотора, генератора и трансформатора
- 27.12 Производња уређаја за дистрибуцију и контролу електричне енергије

Производња батерија и акумулатора

- 27.20 Производња батерија и акумулатора

Производња жице и електроинсталационог материјала

- 27.31 Производња каблова од оптичких влакана
- 27.32 Производња осталих електронских и електричних жица и каблова

*Производња електроинсталационог материјала**Производња електричне опреме за расвјету*

- 27.40 Производња електричне опреме за расвјету

Производња апарата за домаћинство

- 27.51 Производња електричних апарата за домаћинство
- 27.52 Производња неелектричних апарата за домаћинство

Производња остале електричне опреме

- 27.90 Производња остале електричне опреме

Производња машина и опреме, д.н.*Производња машина за општу намјену*

- 28.11 Производња мотора и турбина, осим мотора за авионе и моторна возила

Производња хидрауличних погонских уређаја

- 28.12 Производња хидрауличних погонских уређаја

Производња осталих пумпи и компресора

- 28.13 Производња осталих пумпи и компресора

Производња осталих славина и вентила

- 28.14 Производња осталих славина и вентила

Производња лежајева, преносника, преносних и погонских елемената

- 28.15 Производња лежајева, преносника, преносних и погонских елемената

Производња осталих машина за општу намјену

- 28.21 Производња индустријских пећи, ложишта и горионика
- 28.22 Производња уређаја за дизање и преношење

Производња канцеларијских машина и опреме (осим производње рачунара и периферне опреме)

- 28.23 Производња канцеларијских машина и опреме (осим производње рачунара и периферне опреме)

Производња ручних преносивих алата са сопственим погоном

- 28.24 Производња ручних преносивих алата са сопственим погоном

Производња расхладне и вентилационе опреме, осим оне за домаћинство

- 28.25 Производња расхладне и вентилационе опреме, осим оне за домаћинство

*Производња осталих машина за општу намјену, д.н.**Производња машина за пољопривреду и шумарство*

- 28.29 Производња осталих машина за општу намјену, д.н.

Производња машина за обраду метала и алатних машина

- 28.30 Производња машина за пољопривреду и шумарство

Производња машина за обраду метала и алатних машина

- 28.31 Производња машина за обраду метала

Производња осталих алатних машина

- 28.32 Производња осталих алатних машина

Производња осталих машина за посебну намјену

- 28.33 Производња осталих машина за посебну намјену

Производња машина за металургију

- 28.34 Производња машина за металургију

Производња машина за руднике, каменоломе и грађевинарство

- 28.35 Производња машина за руднике, каменоломе и грађевинарство

Производња машина за индустрију хране, пића и дувана

- 28.36 Производња машина за индустрију хране, пића и дувана

Производња машина за индустрију текстила, одјеће и коже

- 28.37 Производња машина за индустрију текстила, одјеће и коже

Производња машина за индустрију папира и картона

- 28.38 Производња машина за индустрију папира и картона

Производња машина за пластичне масе и гуму

- 28.39 Производња машина за пластичне масе и гуму

*Производња осталих машина за специјалну намјену, д.н.**Производња осталих машина за специјалну намјену, д.н.*

- 28.99 Производња осталих машина за специјалну намјену, д.н.

Производња моторних возила, приколница и полуприколница*Производња моторних возила*

- 29.10 Производња моторних возила

Производња каросерија за моторна возила; производња приколница и полуприколница

- 29.20 Производња каросерија за моторна возила; производња приколница и полуприколница

Производња дијелова и прибора за моторна возила

- 29.31 Производња електричне и електронске опреме за моторна возила

Производња осталих дијелова и прибора за моторна возила

- 29.32 Производња осталих дијелова и прибора за моторна возила

Производња осталих саобраћајних средстава*Изградња бродова и чамаца*

- 30.11 Изградња бродова и пловних конструкција

Изградња чамаца за разоноду и спортских чамаца

- 30.12 Изградња чамаца за разоноду и спортских чамаца

Производња жељезничких локомотива и шинских возила

- 30.20 Производња жељезничких локомотива и шинских возила

Производња ваздухопловних и васионских летјелица и припадајућих превозних средстава и опреме

- 30.30 Производња ваздухопловних и васионских летјелица и припадајућих превозних средстава и опреме

Производња војних борбених возила

- 30.40 Производња војних борбених возила

Производња саобраћајних средстава, д.н.

- 30.91 Производња мотоцикала
- 30.92 Производња бицикала и инвалидских колиџа
- 30.99 Производња осталих саобраћајних средстава, д.н.

Производња намјештаја

Производња намјештаја

- 31.01 Производња намјештаја за пословне и продајне просторе
- 31.02 Производња кухињског намјештаја
- 31.03 Производња мадраца
- 31.09 Производња осталог намјештаја

Остала прерађивачка индустрија

Производња накита, бижутерије и припадајућих производа

- 32.11 Производња кованог новца
- 32.12 Производња накита и припадајућих производа
- 32.13 Производња бижутерије и припадајућих производа

Производња музичких инструмената

- 32.20 Производња музичких инструмената

Производња спортске опреме

- 32.30 Производња спортске опреме

Производња игара и играчака

- 32.40 Производња игара и играчака

Производња медицинских и стоматолошких инструмената и прибора

- 32.50 Производња медицинских и стоматолошких инструмената и прибора

Прерађивачка индустрија, д.н.

- 32.91 Производња метли и четки
- 32.99 Остала прерађивачка индустрија, д.н.

Поправка и инсталација машина и опреме

Поправка производа од метала, машина и опреме

- 33.11 Поправка готових производа од метала
- 33.12 Поправка машина
- 33.13 Поправка електронске и оптичке опреме
- 33.14 Поправка електричне опреме
- 33.15 Поправка и одржавање бродова и чамаца
- 33.16 Поправка и одржавање авиона и васионских летјелица
- 33.17 Поправка и одржавање осталих саобраћајних средстава
- 33.19 Поправка остале опреме

Инсталација индустријских машина и опреме

- 33.20 Инсталација индустријских машина и опреме

Подручје D - ПРОИЗВОДЊА И СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ, ГАСОМ, ПАРОМ И КЛИМАТИЗАЦИЈА

Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација

Производња, пренос и дистрибуција електричне енергије

- 35.11 Производња електричне енергије
- 35.12 Пренос електричне енергије
- 35.13 Дистрибуција електричне енергије
- 35.14 Снабдијевање и трговина електричном енергијом

Производња гаса; дистрибуција гасовитих горива цјевоводима

- 35.21 Производња гаса
- 35.22 Дистрибуција гасовитих горива цјевоводима
- 35.23 Трговина гасом цјевоводима

Производња и снабдијевање паром и климатизација

- 35.30 Производња и снабдијевање паром и климатизација

Подручје E - СНАБДИЈЕВАЊЕ ВОДОМ; КАНАЛИЗАЦИЈА, УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ И ДЈЕЛАТНОСТИ САНАЦИЈЕ (РЕМЕДИЈАЦИЈЕ) ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Прикупљање, пречишћавање и снабдијевање водом

- Прикупљање, пречишћавање и снабдијевање водама*
- 36.00 Прикупљање, пречишћавање и снабдијевање водом

Канализација

- Канализација*
- 37.00 Канализација

Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала

- Прикупљање отпада*
- 38.11 Прикупљање неопасног отпада

- 38.12 Прикупљање опасног отпада

Обрада и одлагање отпада

- 38.21 Обрада и одлагање неопасног отпада
- 38.22 Обрада и одлагање опасног отпада
- Рециклажа (прерада) материјала*

38.31 Растављање олупина

- 38.32 Рециклажа (прерада) разврстаних материјала

Дјелатности санације (ремедијације) животне средине и остале услуге управљања отпадом

Дјелатности санације (ремедијације) животне средине и остале услуге управљања отпадом

- 39.00 Дјелатности санације (ремедијације) животне средине и остале услуге управљања отпадом

Подручје F - ГРАЂЕВИНАРСТВО

Изградња објеката високоградње

Организација извођења пројеката за зграде

- 41.10 Организација извођења пројеката за зграде
- Изградња стамбених и нестамбених зграда*
- 41.20 Изградња стамбених и нестамбених зграда

Изградња објеката нискоградње

Изградња путева и жељезничких пруга

- 42.11 Изградња путева и аутопутева
- 42.12 Изградња жељезничких пруга и подземних жељезница
- 42.13 Изградња мостова и тунела

Изградња цјевовода, водова за електричну струју и телекомуникације

- 42.21 Изградња цјевовода за течности и гасове
- 42.22 Изградња водова за електричну струју и телекомуникације
- Изградња осталих објеката нискоградње*
- 42.91 Изградња хидрограђевинских објеката
- 42.99 Изградња осталих објеката нискоградње, д.н.

Специјализоване грађевинске дјелатности

Уклањање објеката и припремни радови на градилишту

- 43.11 Уклањање објеката
- 43.12 Припремни радови на градилишту
- 43.13 Испитивање терена за градњу бушењем и сондирањем
- Електроинсталациони радови, увођење инсталација водовода, канализације, гаса и остали грађевински инсталациони радови*

43.21 Електроинсталациони радови

- 43.22 Увођење инсталација водовода, канализације, гаса и инсталација за гријање и климатизацију
- 43.29 Остали грађевински инсталациони радови
- Завршни грађевински радови*

43.31 Фасадни и штукатурни радови

- 43.32 Уградња столарије
- 43.33 Постављање подних и зидних облога
- 43.34 Фарбарски и стакларски радови
- 43.39 Остали завршни грађевински радови

Остале специјализоване грађевинске дјелатности

- 43.91 Подизање кровних конструкција и покривање кровова
- 43.99 Остале специјализоване грађевинске дјелатности, д.н.

Подручје G - ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И НА МАЛО; ПОПРАВКА МОТОРНИХ ВОЗИЛА И МОТОЦИКАЛА

Трговина на велико и на мало моторним возилима и мотоциклима; поправка моторних возила и мотоцикала

Трговина моторним возилима

- 45.11 Трговина аутомобилима и моторним возилима лаке категорије
- 45.19 Трговина осталим моторним возилима

Одржавање и поправка моторних возила

- 45.20 Одржавање и поправка моторних возила
- Трговина дијеловима и прибором за моторна возила*
- 45.31 Трговина на велико дијеловима и прибором за моторна возила
- 45.32 Трговина на мало дијеловима и прибором за моторна возила

Трговина, одржавање и поправка мотоцикала, дијелова и прибора за мотоцикле

- 45.40 Трговина, одржавање и поправка мотоцикала, дијелова и прибора за мотоцикле

Трговина на велико, осим трговине моторним возилима и мотоциклима*Трговина на велико уз наплату или на основу уговора*

46.11 Посредовање у трговини пољопривредним сировинама, живим животињама, текстилним сировинама и полупроизводима

46.12 Посредовање у трговини горивима, рудама, металима и индустријским хемикалијама

46.13 Посредовање у трговини дрвеном грађом и грађевинским материјалом

46.14 Посредовање у трговини машинама, опремом за индустрију, бродовима и авионима

46.15 Посредовање у трговини намјештајем, робом за домаћинство и робом од метала и гвожђа

46.16 Посредовање у трговини текстилом, одјећом, крзном, обућом и производима од коже

46.17 Посредовање у трговини храном, пићима и дуваном

46.18 Посредовање у трговини специјализованој за одређене производе или групе осталих производа

46.19 Посредовање у трговини разноврсним производима

Трговина на велико пољопривредним сировинама и живим животињама

46.21 Трговина на велико житарицама, сировим дуваном, сјеменем и храном за животиње

46.22 Трговина на велико цвијећем и садницама (растињем)

46.23 Трговина на велико живим животињама

46.24 Трговина на велико сировом, недовршеном и довршеном кожом

Трговина на велико храном, пићима и дуваном

46.31 Трговина на велико воћем и поврћем

46.32 Трговина на велико месом и производима од меса

46.33 Трговина на велико млијеком, млијечним производима, јајима, јестивим уљима и мастима

46.34 Трговина на велико пићима

46.35 Трговина на велико дуванским производима

46.36 Трговина на велико шећером, чоколадом и производима од шећера

46.37 Трговина на велико кафом, чајем, какаом и зачинима

46.38 Трговина на велико осталом храном, обухватајући рибе, љускаре и мекушце

46.39 Неспецијализована трговина на велико храном, пићима и дуваном

Трговина на велико производима за домаћинство

46.41 Трговина на велико текстилом

46.42 Трговина на велико одјећом и обућом

46.43 Трговина на велико електричним апаратима за домаћинство

46.44 Трговина на велико порцеланом, стакларијом и средствима за чишћење

46.45 Трговина на велико парфимеријским и козметичким производима

46.46 Трговина на велико фармацеутским производима

46.47 Трговина на велико намјештајем, теписима и опремом за расвјету

46.48 Трговина на велико сатовима и накитом

46.49 Трговина на велико осталом робом за домаћинство

Трговина на велико информационом и комуникационом опремом

46.51 Трговина на велико рачунарима, периферном опремом и софтвером

46.52 Трговина на велико електронским и телекомуникационим дијеловима и опремом

Трговина на велико осталим машинама, опремом и прибором

46.61 Трговина на велико пољопривредним машинама, опремом и прибором

46.62 Трговина на велико алатним машинама

46.63 Трговина на велико машинама за рударство и грађевинарство

46.64 Трговина на велико машинама за индустрију текстила и машинама за шивање и плетење

46.65 Трговина на велико намјештајем за канцеларије

46.66 Трговина на велико осталим канцеларијским машинама и опремом

46.69 Трговина на велико осталим машинама и опремом

Остала специјализована трговина на велико

46.71 Трговина на велико чврстим, течним и гасовитим горивима и сличним производима

46.72 Трговина на велико металима и металним рудама

46.73 Трговина на велико дрветом, грађевинским материјалом и санитарном опремом

46.74 Трговина на велико робом од метала, инсталационим материјалом, уређајима и опремом за водовод и гријање

46.75 Трговина на велико хемијским производима

46.76 Трговина на велико осталим полупроизводима

46.77 Трговина на велико отпадом и остацима

Неспецијализована трговина на велико

46.90 Неспецијализована трговина на велико

Трговина на мало, осим трговине моторним возилима и мотоциклима*Трговина на мало у неспецијализованим продавницама*

47.11 Трговина на мало у неспецијализованим продавницама претежно прехрамбеним производима, пићима и дуванским производима

47.19 Остала трговина на мало у неспецијализованим продавницама

Трговина на мало храном, пићима и дуванским производима у специјализованим продавницама

47.21 Трговина на мало воћем и поврћем у специјализованим продавницама

47.22 Трговина на мало месом и производима од меса у специјализованим продавницама

47.23 Трговина на мало рибом, љускарима и мекушцима у специјализованим продавницама

47.24 Трговина на мало хљебом, колачима, производима од брашна и производима од шећера у специјализованим продавницама

47.25 Трговина на мало пићима у специјализованим продавницама

47.26 Трговина на мало производима од дувана у специјализованим продавницама

47.29 Остала трговина на мало прехрамбеним производима у специјализованим продавницама

Трговина на мало моторним горивима у специјализованим продавницама

47.30 Трговина на мало моторним горивима у специјализованим продавницама

Трговина на мало информационом и комуникационом опремом у специјализованим продавницама

47.41 Трговина на мало рачунарима, периферним јединицама и софтвером у специјализованим продавницама

47.42 Трговина на мало телекомуникационом опремом у специјализованим продавницама

47.43 Трговина на мало аудио и видео-опремом у специјализованим продавницама

Трговина на мало осталим опремом за домаћинство у специјализованим продавницама

47.51 Трговина на мало текстилом у специјализованим продавницама

47.52 Трговина на мало робом од метала, бојама и стаклом у специјализованим продавницама

47.53 Трговина на мало теписима и простирачима за под, зидним и подним облогама у специјализованим продавницама

47.54 Трговина на мало електричним апаратима за домаћинство у специјализованим продавницама

47.59 Трговина на мало намјештајем, опремом за расвјету и осталим производима за домаћинство у специјализованим продавницама

Трговина на мало производима за културу и рекреацију у специјализованим продавницама

47.61 Трговина на мало књигама у специјализованим продавницама

47.62 Трговина на мало новинама, папиром и писаћим прибором у специјализованим продавницама

47.63 Трговина на мало музичким и видео-записима у специјализованим продавницама

47.64 Трговина на мало спортском опремом у специјализованим продавницама

47.65 Трговина на мало играма и играчкама у специјализованим продавницама

Трговина на мало осталом робом у специјализованим продавницама

47.71 Трговина на мало одјећом у специјализованим продавницама

47.72 Трговина на мало обућом и робом од коже у специјализованим продавницама

47.73 Апотеке

47.74 Трговина на мало медицинском робом и ортопедским помагалима у специјализованим продавницама

47.75 Трговина на мало козметичким и тоалетним препаратима у специјализованим продавницама

47.76 Трговина на мало цвијећем, садницама, сјеменем, ђубривом, кућним љубимцима и храном за кућне љубимце у специјализованим продавницама

47.77 Трговина на мало сатовима и накитом у специјализованим продавницама

47.78 Остала трговина на мало новом робом у специјализованим продавницама

47.79 Трговина на мало половном робом у специјализованим продавницама

Трговина на мало на тезгама и пијацама

47.81 Трговина на мало храном, пићима и дуванским производима на тезгама и пијацама

47.82 Трговина на мало текстилом, одјећом и обућом на тезгама и пијацама

47.89 Трговина на мало осталом робом на тезгама и пијацама

Трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца

47.91 Трговина на мало преко поште или Интернета

47.99 Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца

Подручје Н - САОБРАЋАЈ И СКЛАДИШТЕЊЕ

Копнени саобраћај и цјевоводни транспорт

Превоз путника жељезницом, међуградски

49.10 Превоз путника жељезницом, међуградски

Превоз робе жељезницом

49.20 Превоз робе жељезницом

Остали копнени превоз путника

49.31 Градски и приградски копнени превоз путника

49.32 Такси превоз

49.39 Остали копнени превоз путника, д.н.

Друмски превоз робе и услуге пресељења

49.41 Друмски превоз робе

49.42 Услуге пресељења

Цјевоводни транспорт

49.50 Цјевоводни транспорт

Водени саобраћај

Поморски и приобални превоз путника

50.10 Поморски и приобални превоз путника

Поморски и приобални превоз робе

50.20 Поморски и приобални превоз робе

Превоз путника унутрашњим воденим путевима

50.30 Превоз путника унутрашњим воденим путевима

Превоз робе унутрашњим воденим путевима

50.40 Превоз робе унутрашњим воденим путевима

Ваздухопловни саобраћај

Ваздухопловни превоз путника

51.10 Ваздухопловни превоз путника

Ваздухопловни превоз робе и васионски саобраћај

51.21 Ваздухопловни превоз робе

51.22 Васионски превоз

Складиштење и помоћне дјелатности у саобраћају

Складиштење робе

52.10 Складиштење робе

Помоћне дјелатности у саобраћају

52.21 Услужне дјелатности у копненом саобраћају

52.22 Услужне дјелатности у воденом саобраћају

52.23 Услужне дјелатности у ваздухопловном саобраћају

52.24 Претовар терета

52.29 Остале помоћне дјелатности у превозу

Поштанске и курирске дјелатности

Дјелатности пружања универзалних поштанских услуга

53.10 Дјелатности пружања универзалних поштанских услуга

Дјелатности пружања осталих поштанских и курирских услуга
53.20 Дјелатности пружања осталих поштанских и курирских услуга

Подручје I - ДЈЕЛАТНОСТИ ПРУЖАЊА СМЈЕШТАЈА, ПРИПРЕМЕ И ПОСЛУЖИВАЊА ХРАНЕ; ХОТЕЛИЈЕРСТВО И УГОСТИТЕЉСТВО

Смјештај

Хотели и сличан смјештај

55.10 Хотели и сличан смјештај

Одмаралишта и остали смјештај за краћи одмор

55.20 Одмаралишта и остали смјештај за краћи одмор

Кампови и простори за камповање

55.30 Кампови и простори за камповање

Остали смјештај

55.90 Остали смјештај

Дјелатности припреме и послуживања хране и пића

Дјелатности ресторана и услуге доставе хране

56.10 Дјелатности ресторана и услуге доставе хране

Дјелатности кетеринга и остале дјелатности припреме и послуживања хране

56.21 Дјелатности кетеринга

56.29 Остале дјелатности припреме и послуживања (доставе) хране

Дјелатности припреме и послуживања пића

56.30 Дјелатности припреме и послуживања пића

Подручје J - ИНФОРМАЦИЈЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ

Издавачке дјелатности

Издавање књига, периодичних публикација и остале издавачке дјелатности

58.11 Издавање књига

58.12 Издавање именика и листа поштанских адреса корисника

58.13 Издавање новина

58.14 Издавање часописа и периодичних публикација

58.19 Остала издавачка дјелатност

Издавање софтвера

58.21 Издавање рачунарских игара

58.29 Издавање осталог софтвера

Производња филмова, видео-филмова и телевизијског програма, дјелатности снимања звучних записа и издавања музичких записа

Производња и дистрибуција филмова, видео-филмова и телевизијског програма

59.11 Производња филмова, видео-филмова и телевизијског програма

59.12 Дјелатности које слиједу након производње филмова, видео-филмова и телевизијског програма

59.13 Дистрибуција филмова, видео-филмова и телевизијског програма

59.14 Дјелатности приказивања филмова

Дјелатности снимања звучних записа и издавање музичких записа

59.20 Дјелатности снимања звучних записа и издавање музичких записа

Емитовање програма

Емитовање радијског програма

60.10 Емитовање радијског програма

Емитовање телевизијског програма

60.20 Емитовање телевизијског програма

Телекомуникације

Дјелатности жичане телекомуникације

61.10 Дјелатности жичане телекомуникације

Дјелатности бежичне телекомуникације

61.20 Дјелатности бежичне телекомуникације

Дјелатности сателитске телекомуникације

61.30 Дјелатности сателитске телекомуникације

Остале телекомуникационе дјелатности

61.90 Остале телекомуникационе дјелатности

Рачунарско програмирање, савјетовање и припадајуће дјелатности

Рачунарско програмирање, савјетовање и припадајуће дјелатности

62.01 Рачунарско програмирање

- 62.02 Дјелатности саветовања о рачунарима, тј. о рачунарским системима
- 62.03 Управљање рачунарском опремом и системом
- 62.09 Остале услужне дјелатности које се односе на информационе технологије и рачунаре

Информационе услужне дјелатности

- Обрада података, хостинг и припадајуће дјелатности; интернетски портали*
- 63.11 Обрада података, хостинг и припадајуће дјелатности
- 63.12 Интернетски портали
- Остале информационе услужне дјелатности*
- 63.91 Дјелатности новинских агенција
- 63.99 Остале информационе услужне дјелатности, д.н.

Подручје К - ФИНАНСИЈСКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ И ДЈЕЛАТНОСТИ ОСИГУРАЊА**Финансијске услужне дјелатности, осим осигурања и пензионих фондова**

- Новчано пословање*
- 64.11 Дјелатност Централне банке
- 64.19 Остало новчано пословање
- Дјелатности финансијских холдинг друштава*
- 64.20 Дјелатности финансијских холдинг друштава
- Трустови, остали фондови и слични финансијски субјекти*
- 64.30 Трустови, фондови и слични финансијски субјекти
- Остале финансијске услужне дјелатности, осим осигурања и пензионих фондова*
- 64.91 Финансијски закуп (лизинг)
- 64.92 Остало одобравање кредита
- 64.99 Остале финансијске услужне дјелатности, осим осигурања и пензионих фондова, д.н.

Осигурање, реосигурање и пензионих фондови, осим обавезног социјалног осигурања

- Осигурање*
- 65.11 Животно осигурање
- 65.12 Остало осигурање
- Реосигурање*
- 65.20 Реосигурање
- Пензионих фондови*
- 65.30 Пензионих фондови

Помоћне дјелатности у финансијским услугама и дјелатности осигурања

- Помоћне дјелатности у финансијским услугама, осим осигурања и пензионих фондова*
- 66.11 Пословање финансијског тржишта
- 66.12 Посредовање у пословима са хартијама од вриједности и робним уговорима
- 66.19 Остале помоћне дјелатности у финансијским услугама, осим осигурања и пензионих фондова
- Помоћне дјелатности у осигурању и пензионим фондовима*
- 66.21 Пројекција ризика и штете
- 66.22 Дјелатности заступника и посредника у осигурању
- 66.29 Остале помоћне дјелатности у осигурању и пензионим фондовима
- Дјелатности управљања фондовима*
- 66.30 Дјелатности управљања фондовима

Подручје L - ПОСЛОВАЊЕ НЕКРЕТНИНАМА**Пословање некретнинама**

- Куповина и продаја сопствених некретнина*
- 68.10 Куповина и продаја сопствених некретнина
- Изнајмљивање и пословање сопственим некретнинама или некретнинама узетим у закуп (лизинг)*
- 68.20 Изнајмљивање и пословање сопственим некретнинама или некретнинама узетим у закуп (лизинг)
- Пословање некретнинама уз наплату или на основу уговора*
- 68.31 Агенције за некретнине
- 68.32 Управљање некретнинама уз наплату или на основу уговора

Подручје М - СТРУЧНЕ, НАУЧНЕ И ТЕХНИЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ**Правне и рачуноводствене дјелатности**

- Правне дјелатности*
- 69.10 Правне дјелатности

- Рачуноводствене, књиговодствене и ревизорске дјелатности; дјелатности саветовања које се односе на порез*
- 69.20 Рачуноводствене, књиговодствене и ревизорске дјелатности; дјелатности саветовања које се односе на порез

Управљачке дјелатности; саветовање које се односи на управљање

- Дјелатности управљања*
- 70.10 Дјелатности управљања
- Дјелатности саветовања које се односи на управљање*
- 70.21 Односи с јавношћу и дјелатности саопштавања
- 70.22 Саветовање које се односи на пословање и остало управљање

Архитектонске и инжењерске дјелатности; техничко испитивање и анализа

- Архитектонске и инжењерске дјелатности и с њима повезано техничко саветовање*
- 71.11 Архитектонске дјелатности
- 71.12 Инжењерске дјелатности и с њима повезано техничко саветовање
- Техничко испитивање и анализа*
- 71.20 Техничко испитивање и анализа

Научно истраживање и развој

- Истраживање и експериментални развој у природним, техничким и технолошким наукама*
- 72.11 Истраживање и експериментални развој у биотехнологији
- 72.19 Остало истраживање и експериментални развој у природним, техничким и технолошким наукама
- Истраживање и експериментални развој у друштвеним и хуманистичким наукама*
- 72.20 Истраживање и експериментални развој у друштвеним и хуманистичким наукама

Реклама, пропаганда и истраживање тржишта

- Реклама и пропаганда*
- 73.11 Агенције за рекламу и пропаганду
- 73.12 Услуге оглашавања (представљања) преко медија
- Истраживање тржишта и испитивање јавног мњења*
- 73.20 Истраживање тржишта и испитивање јавног мњења

Остале стручне, научне и техничке дјелатности

- Специјализоване дизајнерске дјелатности*
- 74.10 Специјализоване дизајнерске дјелатности
- Фотографске дјелатности*
- 74.20 Фотографске дјелатности
- Дјелатности преводилаца и тумача*
- 74.30 Дјелатности преводилаца и тумача
- Остале стручне, научне и техничке дјелатности, д.н.*
- 74.90 Остале стручне, научне и техничке дјелатности, д.н.

Ветеринарске дјелатности

- Ветеринарске дјелатности*
- 75.00 Ветеринарске дјелатности

Подручје N - АДМИНИСТРАТИВНЕ И ПОМОЋНЕ УСЛУЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ**Дјелатности изнајмљивања и давања у закуп (лизинг)**

- Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) моторних возила*
- 77.11 Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) аутомобила и моторних возила лаке категорије
- 77.12 Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) камиона
- Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) предмета за личну употребу и домаћинство*
- 77.21 Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) опреме за рекреацију и спорт
- 77.22 Изнајмљивање видео-трака и дискова
- 77.29 Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) осталих предмета за личну употребу и домаћинство
- Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) осталих машина, опреме и материјалних добара*
- 77.31 Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) машина и опреме за пољопривреду
- 77.32 Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) машина и опреме за грађевинарство
- 77.33 Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) машина и опреме за канцеларије, обухватајући рачунаре

77.34 Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) саобраћајних средстава за пловидбу

77.35 Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) ваздухопловних саобраћајних средстава

77.39 Изнајмљивање и давање у закуп (лизинг) осталих машина, опреме и материјалних добара, д.н.

Давање у закуп (лизинг) права на употребу интелектуалне својине и сличних производа, осим радова који су заштићени ауторским правима

77.40 Давање у закуп (лизинг) права на употребу интелектуалне својине и сличних производа, осим радова који су заштићени ауторским правима

Дјелатности посредовања у запошљавању

Дјелатности агенција за запошљавање

78.10 Дјелатности агенција за запошљавање

Дјелатности агенција за привремено запошљавање

78.20 Дјелатности агенција за привремено запошљавање

Остало уступање људских ресурса

78.30 Остало уступање људских ресурса

Путничке агенције, тур-оператери, остале резервацијске услуге и припадајуће дјелатности

Дјелатности путничких агенција и тур-оператера

79.11 Дјелатности путничких агенција

79.12 Дјелатности тур-оператера

Остале резервацијске услуге и припадајуће дјелатности

79.90 Остале резервацијске услуге и припадајуће дјелатности

Заштитне и истражне дјелатности

Дјелатности приватне заштите

80.10 Дјелатности приватне заштите

Услуге заштите уз помоћ безбједносних система

80.20 Услуге заштите уз помоћ безбједносних система

Истражне дјелатности

80.30 Истражне дјелатности

Услуге управљања и одржавања зграда и дјелатности уређења и одржавања зелених површина

Помоћне дјелатности управљања зградама

81.10 Помоћне дјелатности управљања зградама

Дјелатности чишћења

81.21 Основно чишћење зграда

81.22 Остале дјелатности чишћења зграда и објеката

81.29 Остале дјелатности чишћења

Услужне дјелатности уређења и одржавања зелених површина

81.30 Услужне дјелатности уређења и одржавања зелених површина

Канцеларијско-административне, помоћне канцеларијске дјелатности и остале пословне помоћне дјелатности

Канцеларијско-административне и помоћне дјелатности

82.11 Комбиноване канцеларијско-административне услужне дјелатности

82.19 Фотокопирање, припрема докумената и остале специјализоване канцеларијске помоћне дјелатности

Дјелатности позивних центара

82.20 Дјелатности позивних центара

Организација састанака и пословних сајмова

82.30 Организација састанака и пословних сајмова

Пословне помоћне услужне дјелатности, д.н.

82.91 Дјелатности агенција за прикупљање и наплату рачуна и кредитних канцеларија

82.92 Дјелатности паковања

82.99 Остале пословне помоћне услужне дјелатности, д.н.

Подручје О - ЈАВНА УПРАВА И ОДБРАНА; ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање

Јавна управа, економска и социјална политика заједнице

84.11 Опште дјелатности јавне управе

84.12 Регулисање дјелатности јавних установа које обезбјеђују здравствену заштиту, образовање, културне услуге и друге друштвене услуге, осим обавезног социјалног осигурања

84.13 Регулисање и допринос успјешнијем пословању при-
вреде

Дјелатности везане за обезбјеђивање услуга за заједницу у цјелини

84.21 Иностранци (спољни) послови

84.22 Послови одбране

84.23 Судске и правосудне дјелатности

84.24 Послови јавне безбједности, чување јавног реда и мира

84.25 Дјелатности ватрогасних јединица

Дјелатности обавезног социјалног осигурања

84.30 Дјелатности обавезног социјалног осигурања

Подручје Р - ОБРАЗОВАЊЕ

Образовање

Предшколско образовање

85.10 Предшколско образовање

Основно образовање

85.20 Основно образовање

Средње образовање

85.31 Опште средње образовање

85.32 Техничко и стручно средње образовање

Високо образовање

85.41 Образовање након средњег које није високо

85.42 Високо образовање

Остало образовање

85.51 Образовање у области спорта и рекреације

85.52 Образовање у области културе

85.53 Дјелатности возачких школа

85.59 Остало образовање, д.н.

Помоћне услужне дјелатности у образовању

85.60 Помоћне услужне дјелатности у образовању

Подручје Q - ДЈЕЛАТНОСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ И СОЦИЈАЛНОГ РАДА

Дјелатности здравствене заштите

Дјелатности болница

86.10 Дјелатности болница

Дјелатности медицинске и стоматолошке праксе

86.21 Дјелатности опште медицинске праксе

86.22 Дјелатности специјалистичке медицинске праксе

86.23 Дјелатности стоматолошке праксе

Остале дјелатности здравствене заштите

86.90 Остале дјелатности здравствене заштите

Дјелатности социјалне заштите у установама са смјештајем

Дјелатности социјалних установа са смјештајем које обухватају одређени степен здравствене заштите

87.10 Дјелатности социјалних установа са смјештајем које обухватају одређени степен здравствене заштите

Дјелатности социјалне заштите у установама са смјештајем за лица ометена у развоју, душевно болесна и лица зависна од алкохола, дроге и других опојних средстава које обухватају одређени степен здравствене бриге

87.20 Дјелатности социјалне заштите у установама са смјештајем за лица ометена у развоју, душевно болесна и лица зависна од алкохола, дроге и других опојних средстава које обухватају одређени степен здравствене бриге

Дјелатности социјалне заштите у установама са смјештајем за старија лица и лица са инвалидитетом без или са минималном здравственом бригом

87.30 Дјелатности социјалне заштите у установама са смјештајем за старија лица и лица са инвалидитетом без или са минималном здравственом бригом

Остале дјелатности социјалне заштите у установама са смјештајем

87.90 Остале дјелатности социјалне заштите у установама са смјештајем

Дјелатности социјалног рада без смјештаја

Дјелатности социјалног рада без смјештаја за старија лица и лица са инвалидитетом

88.10 Дјелатности социјалног рада без смјештаја за старија лица и лица са инвалидитетом

Остале дјелатности социјалног рада без смјештаја

88.91 Дјелатности дневне бриге о дјец

88.99 Остале дјелатности социјалног рада без смјештаја, д.н.

Подручје R - УМЈЕТНОСТ, ЗАБАВА И РЕКРЕАЦИЈА**Креативне, умјетничке и забавне дјелатности***Креативне, умјетничке и забавне дјелатности*

- 90.01 Извођачка умјетност
- 90.02 Помоћне дјелатности у извођачкој умјетности
- 90.03 Умјетничко стваралаштво
- 90.04 Рад умјетничких објеката

Библиотеке, архиви, музеји и остале културне дјелатности*Библиотеке, архиви, музеји и остале културне дјелатности*

- 91.01 Дјелатности библиотека и архива
- 91.02 Дјелатности музеја
- 91.03 Рад историјских мјеста, грађевина и сличних знаменитости за посјетиоце
- 91.04 Дјелатности ботаничких и зоолошких вртова и природних резервата

Дјелатности коцкања и клађења*Дјелатности коцкања и клађења*

- 92.00 Дјелатности коцкања и клађења

Спортске, забавне и рекреативне дјелатности*Спортске дјелатности*

- 93.11 Рад спортских објеката
- 93.12 Дјелатности спортских клубова
- 93.13 Фитнес центри
- 93.19 Остале спортске дјелатности

Забавне и рекреативне дјелатности

- 93.21 Дјелатности забавних и тематских паркова
- 93.29 Остале забавне и рекреативне дјелатности

Подручје S - ОСТАЛЕ УСЛУЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ**Дјелатности организација на бази учлањења***Дјелатности пословних и струковних удружења и удружења послодаваца*

- 94.11 Дјелатности пословних удружења и удружења послодаваца

- 94.12 Дјелатности струковних удружења

Дјелатности синдиката

- 94.20 Дјелатности синдиката

Дјелатности осталих организација на бази учлањења

- 94.91 Дјелатности вјерских организација
- 94.92 Дјелатности политичких организација
- 94.99 Дјелатности осталих организација на бази учлањења, д.н.

Поправка рачунара и предмета за личну употребу и домаћинство*Поправка рачунара и комуникационе опреме*

- 95.11 Поправка рачунара и периферне опреме
- 95.12 Поправка комуникационе опреме

Поправка предмета за личну употребу и домаћинство

- 95.21 Поправка електронских уређаја за широку потрошњу
- 95.22 Поправка апарата за домаћинство и опреме за кућу и башту
- 95.23 Поправка обуће и производа од коже
- 95.24 Поправка намјештаја и покућства
- 95.25 Поправка сатова и накита
- 95.29 Поправка осталих предмета за личну употребу и домаћинство

Остале личне услужне дјелатности*Остале личне услужне дјелатности*

- 96.01 Прање и хемијско чишћење производа од текстила и крзна
- 96.02 Фризерски и други третмани за уљепшавање
- 96.03 Погребне и припадајуће дјелатности
- 96.04 Дјелатности за његу и одржавање тијела
- 96.09 Остале личне услужне дјелатности, д.н.

Подручје Т - ДЈЕЛАТНОСТИ ДОМАЋИНСТАВА КАО ПОСЛОДАВАЦА; ДЈЕЛАТНОСТИ ДОМАЋИНСТАВА КОЈА ПРОИЗВОДЕ РАЗЛИЧИТУ РОБУ И ОБАВЉАЈУ РАЗЛИЧИТЕ УСЛУГЕ ЗА СОПСТВЕНУ УПОТРЕБУ**Дјелатности домаћинства као послодаваца особљу за одржавање домаћинства***Дјелатности домаћинства као послодаваца особљу за одржавање домаћинства*

- 97.00 Дјелатности домаћинства као послодаваца особљу за одржавање домаћинства

Дјелатности приватних домаћинстава која производе различиту робу и обављају различите услуге за сопствену употребу*Дјелатности приватних домаћинстава која производе различиту робу за сопствену употребу*

- 98.10 Дјелатности приватних домаћинстава која производе различиту робу за сопствену употребу

Дјелатности приватних домаћинстава која производе различите услуге за сопствену употребу

- 98.20 Дјелатности приватних домаћинстава која производе различите услуге за сопствену употребу

Подручје У - ДЈЕЛАТНОСТИ ЕКСТЕРИТОРИЈАЛНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И ОРГАНА**Дјелатности екстериторијалних организација и органа***Дјелатности екстериторијалних организација и органа*

- 99.00 Дјелатности екстериторијалних организација и органа

КЛАСИФИКАЦИЈА ДЈЕЛАТНОСТИ**ПОДРУЧЈЕ А - ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБОЛОВ**

Ово подручје обухвата искоришћавање биљних и животињских природних ресурса. Обухвата дјелатности које се односе на гајење усјева, узгајање животиња, узгој и сјечу стабала, узгој и искоришћавање осталих биљака, животиња или животињских производа на пољопривредним газдинствима или у њиховим природним стаништима.

01 Биљна и сточарска производња, лов и припадајуће услужне дјелатности

Ова област обухвата двије базичне активности, производњу биљних производа и производњу сточарских производа, исто тако обухвата еколошку пољопривреду, гајење генетски модификованих усјева и узгој генетски модификованих животиња. Обухвата и гајење усјева на отвореном, као и у заштићеном простору.

Грана 01.5 Мјешовита пољопривредна производња разврстана је према уобичајеним принципима за одређивање главне дјелатности. Прихваћено је да многа пољопривредна газдинства имају рационално уравнотежену биљну и сточарску производњу, тако да се могу произвољно разврстати у једну, односно другу категорију. Ова област укључује услужне дјелатности које се односе на пољопривреду, као и на лов, хватање дивљачи у замке (траперство) и припадајуће дјелатности. Пољопривредне дјелатности искључују сваку даљу прераду пољопривредних производа (разврстану у областима 10 и 11 - Производња хране и пића, и у области 12 - Производња дуванских производа), осим оне која се односи на припрему пољопривредних производа за примарно тржиште, тј. директну продају на пијацама. Овдје је обухваћена примарна припрема производа за тржиште.

Област искључује грађевинске радове на пољу (нпр. поравнавање пољопривредног земљишта, дренажу, припрему рижних поља и сл.), који су разврстани у подручје F (Грађевинарство), као и удружења купача и задружне организације које се баве маркетингом пољопривредних производа разврстаних у подручју G (Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала). Такође, искључено је уређење и одржавање животне средине, које је разврстано у разред 81.30.

01.1 Гајење једногодишњих усјева

Ова грана обухвата гајење једногодишњих усјева, тј. биљака чији је вијек трајања краћи од двије гајне сезоне. Обухваћено је и гајење тих биљака за потребе сјеменске производње.

01.11 Гајење житарица (осим риже), махунарки и сјемена уљарица

Овај разред обухвата све начине гајења житарица, махунарки и сјемена уљарица на отвореном пољу. Гајење тих усјева често се комбинује унутар пољопривредних јединица.

Овај разред укључује:

- гајење житарица, као што су:

- пшеница,
- кукуруз,
- сирак,
- јечам,
- раж,
- зоб,
- просо,
- хељда,
- остале житарице на другом мјесту непоменуте (у даљем тексту: д.н.),

- гајење махунарки, као што су:

- грах,

- боб,
  - сланутак,
  - црни грах (сточни грашак),
  - сочиво,
  - обрника (вучјака, дивља кафа),
  - грашак,
  - голубији грашак,
  - остале махунарке,
  - гајење сјемена уљарица, као што су:
    - сјеме соје,
    - сјеме кикирикија,
    - сјеме памука,
    - сјеме ричинуса,
    - сјеме лана
    - сјеме горушице,
    - црно сјеме,
    - сјеме уљане репице,
    - сјеме српка (шафраника),
    - сјеме сусам,
    - сјеме сунцокрета,
    - остало сјемене уљарица.
- Овај разред искључује:
- гајење риже (видјети: 01.12),
  - гајење кукуруза шећерца (видјети: 01.13),
  - гајење кукуруза за стоку (видјети: 01.19),
  - гајење уљаних плодова (видјети: 01.26).
- 01.12 Гајење риже**
- 01.13 Гајење поврћа, диња и лубеница, корјенастог и гомоља-стог поврћа**
- Овај разред укључује:
- гајење лиснатог и стабљичастиг поврћа, као што су:
    - артичока,
    - шпарога,
    - купус,
    - карфиол и брокула,
    - зелена салата и цикорија,
    - шпинат,
    - остало лиснато и стабљичасто поврће,
  - гајење плодовитог поврћа, као што су:
    - краставац и краставци за зимницу,
    - патлиџан,
    - парадајз,
    - лубеница,
    - диња,
    - остале диње и плодовито поврће,
  - гајење корјенастог, луковичастиг или гомољастиг поврћа, као што су:
    - мрква,
    - репа,
    - бијели лук,
    - црни лук (укључујући влашак),
    - празилук и остале врсте лука,
    - остало корјенасто, луковичасто или гомољасто поврће,
  - гајење гљива и тартуфа,
  - гајење сјемена поврћа, укључујући сјеме шећерне репице, искључујући сјемене осталих врста репице,
  - гајење шећерне репице,
  - гајење осталог поврћа,
  - гајење корјенастог и гомољастиг поврћа, као што су:
    - кромпир,
    - слатки кромпир,
    - маниока,
    - јам,
    - остало корјенасто и гомољасто поврће.
- Овај разред искључује:
- гајење феферона, паприке и осталих зачинских и ароматичних усјева (видјети: 01.28),
  - гајење мицелија гљива (видјети: 01.30).
- 01.14 Гајење шећерне трске**
- Овај разред искључује:
- гајење шећерне репице (видјети: 01.13).

01.15 Гајење дувана

Овај разред искључује:

- производњу дуванских производа (видјети: 12.00).

01.16 Гајење текстилних биљака

Овај разред укључује:

- гајење памука,
- гајење јуте, кенафа и осталих текстилних биљака за производњу лико влакана,
- гајење лана и конопље,
- гајење сисала и осталих текстилних биљака за производњу влакана из породице агава,
- гајење абаке, ремије и осталих повртних биљака за производњу текстилних влакана,
- гајење осталих биљака за производњу текстилних влакана.

01.19 Гајење осталих једногодишњих усјева

Овај разред обухвата гајење свих осталих једногодишњих и дво-годишњих усјева.

Овај разред укључује:

- гајење сточне корабе и репе, осталих крмних корјенастих усјева, дјетелине, луцерке, еспарзете, сточног кукуруза и осталих трава, сточног келја и осталих крмних биљака,
- гајење сјемена репице (искључујући сјеме шећерне репице) и сјемена крмног биља,
- гајење цвијећа,
- производњу резаног цвијећа и цвијетних пупова,
- гајење сјемена цвијећа.

Овај разред искључује:

- гајење једногодишњих и вишегодишњих биљака за употребу у фармацији, ароматичних, зачинских и љековитих биљака (видјети: 01.28).

01.2 Гајење вишегодишњих усјева

Ова грана обухвата гајење вишегодишњих усјева, тј. биљака које трају више од двије гајне сезоне, било да њихови надземни дијелови одумиру на крају сваке сезоне, било да константно расту. Обухваћено је и гајење тих биљака за потребе сјеменске производње.

01.21 Гајење грожђа

Овај разред укључује:

- гајење винског и стоног грожђа у виноградима.

Овај разред искључује:

- производњу вина од грожђа (видјети: 11.02).

01.22 Гајење тропског и суптропског воћа

Овај разред укључује:

- гајење тропског и суптропског воћа, као што су:
  - авокадо,
  - банана (стоне и за прераду),
  - датула,
  - смоква,
  - манго,
  - папаје,
  - ананас,
  - остало тропско и суптропско воће.

01.23 Гајење агрума (цитруса)

Овај разред укључује:

- гајење агрума (цитруса), као што су:
  - грејп и помела,
  - лимун и лимета,
  - наранџа,
  - тангерин, мандарина и клементина,
  - остали агруми.

01.24 Гајење језгричастог и коштуњавог воћа

Овај разред укључује:

- гајење језгричастог и коштуњавог воћа, као што су:
  - јабука,
  - марелица,
  - трешња и вишња,
  - бресква и нектарина,
  - крушка и дуња,
  - шљива и трњина,
  - остало језгричasto и коштуњаво воће.

01.25 Гајење бобичастиг, орашастог и осталог воћа

Овај разред укључује:

- гајење бобичастиг воћа, као што су:

- боровница,
  - рибизла,
  - огрозд,
  - киви,
  - малина,
  - јагода,
  - остало бобичасто воће.
  - гајење сјемена воћа,
  - гајење орашастог воћа, као што су:
    - бадем,
    - индијски орашчићи,
    - кестен,
    - љешњак,
    - пистација,
    - орах,
    - остало орашасто воће,
  - гајење осталог воћа, као што је:
    - рогач.
- Овај разред искључује:
- гајење кокосовог ораха (видјети: 01.26).
- 01.26 Гајење плодова уљарица**
- Овај разред укључује:
- гајење плодова уљарица:
    - кокосовог ораха,
    - маслина,
    - уљаних палми,
    - осталих плодова уљарица.
- Овај разред искључује:
- гајење сјемена соје, кикирикија и осталог сјемена уљарица (видјети: 01.11).
- 01.27 Гајење биљака за прављење напитака**
- Овај разред укључује:
- гајење биљака за прављење напитака:
    - кафе,
    - чаја,
    - мате чаја,
    - какаоа,
    - осталих биљака за прављење напитака.
- 01.28 Гајење биљака за употребу у фармацији, ароматичних, зачинских и љековитих биљака**
- Овај разред укључује:
- гајење једногодишњих и вишегодишњих зачинских и ароматичних биљака:
    - бибера,
    - феферона и паприке,
    - мушкатног орашчића, маџиса и кардамона,
    - аниса, звјездастог аниса и копра (мирођије),
    - цимета,
    - мирте,
    - ђумбира,
    - ванилије,
    - хмеља,
    - осталих зачинских и ароматичних биљака,
  - гајење љековитих и опојних биљака.
- 01.29 Гајење осталих вишегодишњих усјева**
- Овај разред укључује:
- гајење каучуковца за добијање латекса,
  - гајење божићних и украсних јелки,
  - гајење дрвенстих биљака намијењених за добијање биљног сока,
  - гајење биљака намијењених за израду плетарских производа.
- Овај разред искључује:
- гајење цвијећа, производњу резаног цвијећа, цвјетних пупова и гајење сјемена цвијећа (видјети: 01.19),
  - прикупљање биљног сока или гуме у шумама (видјети: 02.30).
- 01.3 Гајење садног материјала и украсних биљака**
- 01.30 Гајење садног материјала и украсних биљака**
- Овај разред обухвата производњу вегетативних биљних материјала, као што су исјечци, изданци и саднице за директно гајење садног материјала и украсних биљака или за производњу калема

(стабала, подлога, за калемљење биљака) на које ће се калемити изабране младице у циљу производње садног материјала.

Овај разред укључује:

- гајење биљака за садњу,
- гајење украсних биљака, укључујући утрину (бусење траве) за пресађивање,
- гајење луковица, гомоља и коријења, исјечака и младица; мичелија гљива,
- дјелатности расадника дрвећа, осим за шумско дрвеће.

Овај разред искључује:

- гајење биљака за потребе производње сјемена (видјети: 01.1, 01.2),
- дјелатности расадника шумског дрвећа (видјети: 02.10).

01.4 Узгој животиња

Ова грана обухвата узгој и размножавање свих врста животиња, осим водених животиња.

Ова грана искључује:

- исхрану, смјештај и бригу о домаћим животињама (видјети: 01.62),
- производњу крзна и коже у клаоницама (видјети: 10.11).

01.41 Узгој крава за производњу млијека

Овај разред укључује:

- узгој и размножавање крава за производњу млијека,
- производњу сировог крављег или бивољег млијека.

Овај разред искључује:

- прераду млијека (видјети: 10.51).

01.42 Узгој осталих говеда и бивола

Овај разред укључује:

- узгој и размножавање говеда и бивола за производњу меса,
- производњу говеђег сјемена.

01.43 Узгој коња, магарца, мула и мазги

Овај разред укључује:

- узгој и размножавање коња, магарца, мула и мазги.

Овај разред искључује:

- рад штала (ергела) за тркаће и јахаће коње (видјети: 93.19).

01.44 Узгој дева и лама

Овај разред укључује:

- узгој и размножавање дева и лама.

01.45 Узгој оваца и коза

Овај разред укључује:

- узгој и размножавање оваца и коза,
- производњу сировог овчијег или козијег млијека,
- производњу сирове вуне.

Овај разред искључује:

- шишање оваца, уз наплату или на основу уговора (видјети: 01.62),
- производњу чупане вуне (видјети: 10.11),
- прераду млијека (видјети: 10.51).

01.46 Узгој свиња

01.47 Узгој перади

Овај разред укључује:

- узгој и размножавање перади:
  - кокошки, ћурки, патака, гусака, бисерки (гвинејска кокош),
  - производњу јаја,
  - рад перадарника.

Овај разред искључује:

- производњу перја и паперја (видјети: 10.12).

01.49 Узгој осталих животиња

Овај разред укључује:

- узгој и размножавање припитомљених и осталих животиња:
  - нојева и емуа,
  - осталих птица (осим перади),
  - инсеката,
  - зечева и других крзнаша,
  - производњу крзна и коже од узгајаних крзнаша, гмизаваца и птица,
  - узгој црва, глиста, осталих земљаних мекушаца, пужева итд.,
  - узгој свилене бубе и производња чахура (кокона) свилене бубе,
  - узгој пчела, производњу меда и пчелињег воска,
  - узгој и размножавање кућних љубимаца (осим рибе):
    - мачака и паса,

- птица, као што су папиге итд.,
- хрчака итд.
- узгој непоменутих животиња.

Овај разред искључује:

- производњу сирових кожа и крзна, које потичу од лова и траперства (видјети: 01.70),
- узгој жаба, крокодила, морских црва (видјети: 03.21, 03.22),
- дјелатности рибњака (видјети: 03.21, 03.22),
- исхрану, смјештај и дресуру кућних љубимаца (видјети: 96.09),
- узгој и размножавање перади (видјети: 01.47).

01.5 Мјешовита пољопривредна производња

01.50 Мјешовита пољопривредна производња

Овај разред обухвата комбиновано гајење усјева и узгој животиња, без специјализованог гајења усјева или узгоја животиња. Величина укупне пољопривредне производње није детерминишући фактор. Ако у датој јединици гајење усјева или узгој животиња износи 66% или више од стандардне бруто вриједности, мјешовита дјелатност не би требало да буде обухваћена овдје, него разврстана у гајење усјева или у узгој животиња.

Овај разред искључује:

- мјешовито гајење усјева (видјети: гране 01.1 и 01.2),
- мјешовито гајење животиња (видјети: гране 01.4).

01.6 Помоћне дјелатности у пољопривреди и дјелатности које се обављају након жетве/бербе пољопривредних производа

Ова грана обухвата дјелатности које су повезане са пољопривредном производњом и дјелатностима које су блиске пољопривреди, али се не обављају у сврхе пољопривредне производње (нпр. жетва/берба пољопривредних производа), које се раде уз наплату или на основу уговора.

Обухваћене су и дјелатности које се обављају након жетве/бербе с циљем припремања пољопривредних производа за примарно тржиште.

01.61 Помоћне дјелатности у гајењу усјева и засада

Овај разред укључује:

- пољопривредне дјелатности уз наплату или на основу уговора:
  - припрема земљишта,
  - сјетва/садња усјева,
  - редовна обрада усјева,
  - запрашивање усјева, укључујући и запрашивање из ваздуха,
  - обрезивање воћака и винове лозе,
  - пресађивање рижке, прорјеђивање репе,
  - жетва/берба,
  - заштита од штеточина (укључујући зечева) у вези са пољопривредом,
- одржавање пољопривредног земљишта у добром пољопривредном и еколошком стању,
- рад пољопривредне опреме за наводњавање,
- изнајмљивање пољопривредних машина са руковаоцем и пољопривредним радницима.

Овај разред искључује:

- дјелатности које се обављају након жетве усјева (видјети: 01.63),
- дренажни радови на пољопривредном земљишту (видјети: 43.12),
- пројектовање животне средине (вртова, спортских терена итд.), (видјети: 71.11),
- дјелатности агронома и агроекономиста (видјети: 74.90),
- садња и уређење животне средине (вртова, паркова, зелених површина), (видјети: 81.30),
- организовање пољопривредних изложби и сајмова (видјети: 82.30).

01.62 Помоћне дјелатности у узгоју животиња

Овај разред укључује:

- пољопривредне дјелатности уз наплату или на основу уговора:
  - дјелатности усмјерене на унапређење сточарске производње, као што су расплодна, раст и обим,
  - услуге тестирања стада, вођење стада, опслуживање и припуст стоке, услуге изнајмљивања поља за испашу, копутирање перади, чишћење перадарника итд.,
  - дјелатности вјештачког осемењивања,
  - дјелатности везане за бригу о ергели коња,
  - шишање оваца,
  - исхрана, смјештај и брига о домаћим животињама,
- дјелатности поткивања.

Овај разред искључује:

- изнајмљивање (давање у закуп) простора за исхрану и смјештај животиња (видјети: 68.20),
- ветеринарске дјелатности (видјети: 75.00),
- цијељење животиња (видјети: 75.00),
- изнајмљивање животиња (нпр. стада), (видјети: 77.39),
- исхрану и смјештај кућних љубимаца (видјети: 96.09).

01.63 Дјелатности које се обављају након жетве/бербе пољопривредних производа (припрема за примарно тржиште)

Овај разред укључује:

- припремање усјева за примарно тржиште, тј. чишћење, обривање, сортирање, дезинфекција,
- чишћење памука од сјемења,
- припремање листа дувана, нпр. сушење,
- припремање зрна какаоа, нпр. луштење (гуљење),
- премазивање воћа смолом.

Овај разред искључује:

- припрему пољопривредних производа од стране произвођача (видјети: одговарајуће разреду у гранама 01.1, 01.2 или 01.3),
- дјелатности које се обављају након жетве усјева у циљу побољшања квалитета сјемења (видјети: 01.64),
- пуштање коријења и поновно сушење дувана (видјети: 12.00),
- маркетиншке дјелатности трговачких посредника и задружних удружења (видјети: област 46),
- трговину на велико пољопривредним сировинама (видјети: 46.2).

01.64 Дорада сјемења (за сјеменски материјал)

Овај разред обухвата све дјелатности које се обављају након жетве у циљу побољшања квалитета сјеменског материјала, као што су одвајање примјеса, одвајање сјемења које није задовољавајуће величине, оштећеног (механички или од инсеката) сјемења, незрело сјемења и снижавање влажности сјемења до нивоа када је сигурно за складиштење. Ова дјелатност обухвата сушење, чишћење, сортирање и прераду сјемења до продаје. Овдје је обухваћена и прерада генетски модификованог сјемења.

Овај разред искључује:

- гајење сјемења (видјети: гране 01.1 и 01.2),
- прераду сјемења за добијање уља (видјети: 10.41),
- истраживање у циљу развоја нових или измијењених врста сјемења (видјети: 72.11).

01.7 Лов, хватање дивљачи у замке (траперство) и припадајуће услужне дјелатности

01.70 Лов, хватање дивљачи у замке (траперство) и припадајуће услужне дјелатности

Овај разред укључује:

- лов и траперство на комерцијалном основу,
- хватање животиња ради исхране, крзна, коже, научног истраживања, за зоолошке вртове или кућне љубимце,
- производњу крзна, коже од гмизаваца и птичијих кожа од устрељених или ухваћених животиња.

Овај разред такође укључује:

- улов морских сисара на обали, нпр. моржева и туљана.

Овај разред искључује:

- производњу крзна, коже од гмизаваца и птичије коже од узгајаних животиња (видјети: 01.49),
- узгој дивљих животиња на фармама (видјети: 01.4),
- улов китова (видјети: 03.11),
- производњу коже и крзна у клоаницама (видјети: 10.11),
- спортско-рекреативни лов и припадајуће услужне дјелатности (видјети: 93.19),
- услужне дјелатности везане за промоцију лова и траперства (видјети: 94.99).

02 Шумарство и сјеча дрвета

Ова област обухвата производњу трупца, вађење и прикупљање некултивисаних шумских плодова, осим шумских сортимената. Поред производње трупца од шумског дрвећа, шумарство укључује и производе прераде дрвета малог обима, као што је дрво за огрев или за индустријску употребу (нпр. јамска грађа, дрво за целулозу итд.). Ове дјелатности могу се обављати у природним или плантажним шумама. Искључена је даља прерада дрвета, која почиње тестерисањем и блањањем дрвета (видјети: област 16).

02.1 Гајење шума и остале сличне дјелатности у шумарству

02.10 Гајење шума и остале сличне дјелатности у шумарству

Овај разред укључује:

- гајење дрвећа: садња, расађивање, пресађивање, прорјеђивање и заштиту шума и шумских појасева,

- гајење ниског растиња, производњу дрвета за целулозу и огревног дрвета,
- рад расадника шумског дрвећа.

Ове дјелатности могу се обављати у природним или плантажним шумама.

Овај разред искључује:

- гајење божићних и украсних јелки (видјети: 01.29),
- рад расадника дрвећа, осим за шумско дрвеће (видјети: 01.30),
- прикупљање гљива и осталих некултивисаних шумских плодова и производа (видјети: 02.30),
- производњу иверја и дрвених остатака (видјети: 16.10).

02.2 Сјеча дрвета

02.20 Сјеча дрвета

Овај разред укључује:

- производњу трупца за потребе индустрије која се заснива на шумарству,
- производњу трупца која се користе у необрађеном облику као што су:
  - јамска обловина, ТТ стубови, колци и мотке,
- прикупљање и производњу дрвета за потребе производње енергије,
- прикупљање и производњу шумских отпадака, насталих од рушења дрвећа, за потребе производње енергије,
- производњу дрвеног угља у шуми (на традиционалан начин).

Излазни производ ове дјелатности може бити у облику цјепаница или дрвета за огрев.

Овај разред искључује:

- гајење божићних и украсних јелки (видјети: 01.29),
- гајење дрвећа: садња, расађивање, пресађивање, прорјеђивање и заштита шума и шумских појасева (видјети: 02.10),
- прикупљање некултивисаних шумских плодова и производа (видјети: 02.30),
- производњу иверја и дрвених остатака (видјети: 16.10),
- производњу дрвеног угља поступком дестилације дрвета (видјети: 20.14).

02.3 Прикупљање некултивисаних шумских плодова и производа, осим шумских сортимената

02.30 Прикупљање некултивисаних шумских плодова и производа, осим шумских сортимената

Овај разред укључује:

- прикупљање некултивисаних шумских плодова и производа, осим шумских сортимената:
  - печурки, тартуфа,
  - бобичастог воћа,
  - орашастог воћа,
  - балате и других гума,
  - плута,
  - лака и смоле (шелака),
  - балзама,
  - разноврсне траве,
  - морске траве,
  - жирева, кестена,
  - маховине и лишјаја.

Овај разред искључује:

- производњу било кога споменутог производа у овом разреду (осим гајења храста плутњака), (видјети: област 01),
- гајење гљива или тартуфа (видјети: 01.13),
- гајење бобичастог или орашастог воћа (видјети: 01.25),
- прикупљање дрвета за огрев (видјети: 02.20),
- производњу иверја (видјети: 16.10).

02.4 Помоћне услужне дјелатности у шумарству

02.40 Помоћне услужне дјелатности у шумарству

Овај разред обухвата обављање помоћних услужних дјелатности у шумарству уз наплату или на основу уговора.

Овај разред укључује:

- услужне дјелатности у шумарству:
  - инвентура шума,
  - услуге саветовања везане за управљање шумом,
  - процјена шумског фонда,
  - борба и заштита од пожара,
  - заштита шума од штеточина,

- услужне дјелатности везане за сјечу (експлоатацију) шума:
  - превоз трупца унутар шуме.

Овај разред искључује:

- рад расадника шумског дрвећа (видјети: 02.10),
- дренажу шумског земљишта (видјети: 43.12),
- рашчишћавање градилишта (видјети: 43.12).

03 Риболов и аквакултура

Ова област обухвата риболов и аквакултуру, коришћење рибљих ресурса из морских или слатководних вода, с циљем да се улове или прикупе рибе, љускарџи, мекушци и други морски организми и производи (нпр. водене биљке, бисери, сунђери итд.).

Ту су обухваћене и дјелатности које су обично интегрисане у процес производње за сопствени рачун (нпр. узгој и размножавање острига за производњу бисера). Услужне дјелатности које се односе на морски или слатководни риболов или аквакултуру укључене су у споменуте дјелатности.

Ова област не обухвата градњу и поправку бродова и чамаца (30.1, 33.15), дјелатности спортског и рекреативног риболова (93.19). Прерада риба, љускара или мекушаца је искључена без обзира на то обавља ли се у погонима на копну или на бродовима фабрикама (10.20).

03.1 Риболов

Ова грана обухвата риболов, тј. дјелатности улова и прикупљања усмјерених на вађење или прикупљање живих водених организама (посебно риба, љускара и мекушаца), обухватајући океанске биљке, биљке обалних и унутрашњих вода за људску исхрану или у друге сврхе, а могу се прикупљати ручно или помоћу различитих врста рибарске опреме, као што су мреже, удице, врше (стационарне замке). Такве дјелатности могу се заснивати на обалном прикупљању шкољака, као што су дагње и каменце у периоду између пиме и осеке или улов мрежом на обали или помоћу чамаца домаће израде или што је много чешће, помоћу комерцијалних бродова у обалним, приобалним или у отвореним водама. Споменуте дјелатности исто тако обухватају риболов у порибљеним воденим површинама.

03.11 Морски риболов

Овај разред укључује:

- риболов на комерцијалном основу у океанима и морима,
- улов морских љускара и мекушаца,
- улов китова,
- улов морских водених животиња: морских корњача, морских штрчаљки, плашташа, морских јежева итд.

Овај разред такође укључује:

- дјелатности бродова који се баве морским риболовом, прерадом и конзервисањем морске рибе,
- прикупљање осталих морских организама и материјала: природних бисера, сунђера, корала и алги.

Овај разред искључује:

- улов морских сисара, осим китова, нпр. моржева, туљана (видјети: 01.70),
- прераду китова на бродовима фабрикама (видјети: 10.11),
- прераду рибе, љускара и мекушаца на бродовима који се баве прерадом и конзервисањем рибе или у фабрикама на копну (видјети: 10.20),
- изнајмљивање бродова за разоноду са посадом за превоз морем и приобалњем (нпр. за риболов), (видјети: 50.10),
- услуге надзора, заштите и патроле у вези са риболовом (видјети: 84.24),
- спортско-рекреативни риболов и припадајуће услуге (видјети: 93.19),
- рад резервата за спортски риболов (видјети: 93.19).

03.12 Слатководни риболов

Овај разред укључује:

- риболов на комерцијалном основу у унутрашњим водама,
- улов слатководних љускара и мекушаца,
- улов слатководних водених животиња.

Овај разред такође укључује:

- прикупљање слатководних водених биљака и осталих организама.

Овај разред искључује:

- прераду риба, љускара и мекушаца (видјети: 10.20),
- услуге надзора, заштите и патроле у вези са риболовом (видјети: 84.24),
- спортско-рекреативни риболов и припадајуће услуге (видјети: 93.19),
- рад резервата за спортски риболов (видјети: 93.19).

03.2 Аквакултура

Ова грана обухвата аквакултуру (или водени узгој), тј. процес производње који укључује култивисање или узгој (укључујући излов) водених организама (риба, љускара, мекушаца, биљака, крокодила, алигатора и водоземаца), коришћењем техника којим се повећава производња организама изнад природних капацитета животне средине (нпр. складиштењем хране, исхраном и заштитом од грабежљиваца).

Узгој/култивисање односи се до стадијума млађи и/или до њихове одрасле фазе, до услова у којима је допуштен излов тих организама. Осим тога, аквакултура (или водени узгој) може бити у приватном, корпоративном или државном власништву кроз фазе узгоја или размножавања па све до излова појединих организама.

03.21 Морска аквакултура

Овај разред укључује:

- узгој риба у морској води, укључујући узгој морских украсних рибица,
- производњу мријести шкољкаша (каменице, дагње итд.), младих јастога и шампа (након стадија ларве) и рибље млађи,
- узгој морских алги и осталих јестивих морских трава,
- узгој љускара, шкољака, мекушаца и осталих морских животиња.

Овај разред такође укључује:

- дјелатности аквакултуре у сланкастим водама,
- дјелатности аквакултуре у базенима или резервоарима са сланом водом,
- рад морских мријестилишта и рибњака,
- рад фарми морских црва.

Овај разред искључује:

- узгој жаба (видјети: 03.22),
- рад резервата за спортски риболов (видјети: 93.19).

03.22 Слатководна аквакултура

Овај разред укључује:

- узгој слатководних риба, укључујући узгој слатководних украсних рибица,
- узгој слатководних љускара, шкољака, мекушаца и осталих водених животиња,
- рад слатководних мријестилишта и рибњака,
- узгој жаба.

Овај разред искључује:

- дјелатности аквакултуре у базенима или резервоарима са сланом водом (видјети: 03.21),
- рад резервата за спортски риболов (видјети: 93.19).

ПОДРУЧЈЕ В - ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА

Ово подручје обухвата вађење минерала који се у природи налазе у чврстом (угаљ и руде), течном (нафта) или гасовитом стању (природни гас). Вађење се може обављати различитим методама, као што су подземни и површински коп, бушење, подморски коп итд.

Ово подручје обухвата и додатне дјелатности у циљу припреме минералних сировина за транспорт и тржиште, нпр.: ломљење, дробљење, мљење, чишћење, сушење, разврставање, концентрисање руда, превођење природног гаса у течно стање (утечавање природног гаса) и агломерације чврстих горива. Те радове често изводе јединице за вађење ресурса и/или друге које су смјештене у близини.

Рударске дјелатности разврставају се у области, гране и разреде на основу главног произведеног минерала. Области 05 и 06 односе се на вађење фосилних горива (угља, лигнита, нафте, гаса); области 07 и 08 односе се на вађење металних руда, различитих минерала и производа из каменолома.

Неке техничке радове у овом подручју, посебно оне који се односе на вађење угљиководоника, могу обављати специјализоване јединице за трећа лица као индустријске услуге које су представљене у области 09.

Ово подручје искључује:

- прераду извађених сировина [видјети: подручје С (Прерађивачка индустрија)],
- коришћење извађених сировина, без даље трансформације за потребе грађевинарства [видјети: подручје F (Грађевинарство)],
- флаширање природне изворске и минералне воде са извора и врела (видјети: 11.07),
- ломљење, дробљење и другу обраду неких врста земље, камена и минерала која није повезана са рударством и вађењем (видјети: 23.9).

05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)

Ова област обухвата вађење чврстих минералних горива кроз подземне или површинске копове и радове (нпр. разврставање,

чишћење, пресовање и остале поступке неопходне за транспорт), који стварају тржишни производ.

Ова област не укључује коксовање (види 19.10), помоћне дјелатности које се односе на вађење угља или лигнита (мрког угља), (види 09.90) или производњу брикета (види 19.20).

05.1 Вађење каменог угља

05.10 Вађење каменог угља

Овај разред укључује:

- вађење каменог угља подземним или површинским копом, укључујући вађење руде методом топљења,
- чишћење, мјерење, разврставање, уситњавање, пресовање итд. угља због сортирања, побољшавања квалитета, олакшавања транспорта или складиштења.

Овај разред такође укључује:

- поновно добијање каменог угља од ситнежи (ситног угља).

Овај разред искључује:

- вађење лигнита (мрког угља), (видјети: 05.20),
- вађење тресета (видјети: 08.92),
- помоћне дјелатности повезане са вађењем каменог угља (видјети: 09.90),
- пробно бушење за вађење лигнита (мрког угља) (видјети: 09.90),
- производњу чврстих горива у коксним пећима (видјети: 19.10),
- производњу брикетираниог каменог угља (видјети: 19.20),
- извођење радова на припреми налазишта за вађење угља (видјети: 43.12).

05.2 Вађење лигнита (мрког угља)

05.20 Вађење лигнита (мрког угља)

Овај разред укључује:

- вађење лигнита (мрког угља) подземним или површинским копом, укључујући вађење руде методом топљења,
- прање, сушење, уситњавање и пресовање лигнита (мрког угља) због побољшавања квалитета, олакшавања транспорта или складиштења.

Овај разред искључује:

- вађење каменог угља (видјети: 05.10),
- вађење тресета (видјети: 08.92),
- помоћне дјелатности повезане са вађењем угља (видјети: 09.90),
- пробно бушење повезано са вађењем угља (видјети: 09.90),
- производњу брикетираниог лигнита (мрког угља), (видјети: 19.20),
- извођење радова на припреми налазишта за вађење угља (видјети: 43.12).

06 Вађење сирове нафте и природног гаса

Ова област обухвата производњу сирове нафте, вађење нафте из нафтних шкриљаца и битуменског пијеска и производњу природног гаса и обнављање (добијање) течних угљиководоника. Ова област обухвата дјелатности повезане са радовима и/или развојем нафтних и гасовитих налазишта. Такве дјелатности могу укључивати бушење, довршавање и опремање бушотина, оснабљивање за рад сепаратора, разбијача емулзије, опреме за десалинизацију, мреже цјевовода за прикупљање сирове нафте на пољу и све остале дјелатности у припреми нафте и гаса до тачке отпреме са налазишта.

Ова област искључује:

- услуге на нафтним и гасним пољима, уз наплату или на основу уговора (видјети: 09.10),
- проналажење нафтних и гасних налазишта (видјети: 09.10),
- пробно бушење и сондирање терена (видјети: 09.10),
- рафинисање нафтних производа (видјети: 19.20),
- геофизичка, геолошка и сеизмичка истраживања (видјети: 71.12).

06.1 Вађење сирове нафте

06.10 Вађење сирове нафте

Овај разред укључује:

- вађење сирове нафте.

Овај разред такође укључује:

- вађење битуменских шкриљаца и пијеска,
- производњу сирове нафте из битуменских шкриљаца и пијеска,
- поступке за добијање сирове нафте: прелијевање, десалинизацију, дехидрацију, стабилизацију, итд.

Овај разред искључује:

- помоћне дјелатности повезане са вађењем нафте и природног гаса (видјети: 09.10),

- проналажење нафте и гаса (видјети: 09.10),
- производњу нафтних деривата (видјети: 19.20),
- добијање утечених гасова при производњи нафтних деривата (видјети: 19.20),
- цјевоводни транспорт (видјети: 49.50).

06.2 Вађење природног гаса

06.20 Вађење природног гаса

Овај разред укључује:

- производњу сировог гасовитог угљиководоника (природног гаса),
- вађење кондензата,
- одвајање течних фракција угљиководоника,
- одсумпоравање (десумпоризација) гасова.

Овај разред такође укључује:

- вађење течних угљиководоника методом утечњавања или пирилизом.

Овај разред искључује:

- помоћне дјелатности повезане са вађењем нафте и природног гаса (видјети: 09.10),
- проналажење нафте и гаса (видјети: 09.10),
- добијање течних гасова приликом производње нафтних деривата (видјети: 19.20),
- производњу индустријских гасова (видјети: 20.11),
- цјевоводни транспорт (видјети: 49.50).

07 Вађење руда метала

Ова област обухвата вађење минерала метала (руда) подземним, површинским или подморским копом. Исто тако обухвата радове на припремању и обогачивању руда, као што су: ломљење, дробљење, прање, сушење, синтеровање, калцинација или испирање руда, гравитацијска сепарација или флотација.

Ова област искључује:

- пржење пирита гвожђа (видјети: 20.13),
- производњу алуминијум оксида (глинице), (видјети: 24.42),
- дјелатности високих пећи (видјети: област 24).

07.1 Вађење руда гвожђа

07.10 Вађење руда гвожђа

Овај разред укључује:

- вађење руда вреднованих по садржају гвожђа,
- обогачивање и агломерацију руда гвожђа.

Овај разред искључује:

- вађење и припрему пирита и пиротита (осим пржења), (видјети: 08.91).

07.2 Вађење руда обојених метала

Ова грана обухвата вађење руда обојених метала.

07.21 Вађење руда уранијума и торијума

Овај разред укључује:

- вађење руда вреднованих према садржају уранијума и торијума: уранијум оксид итд.,
- концентрацију таквих руда,
- производњу "жутог колача" (уранијум-оксид).

Овај разред искључује:

- обогачивање руда уранијума и торијума (видјети: 20.13),
- производњу метала урана из урановог смолинца и других руда (видјети: 24.46),
- топљење и рафинисање уранијума (видјети: 24.46).

07.29 Вађење осталих руда обојених метала

Овај разред укључује:

- вађење и припрему руда вреднованих углавном према садржају обојених метала
  - алуминијума (боксит), бабра, олова, цинка, коситра, мангана, хрома, никла, кобалта, молибдена, тантала, ванадијума итд.,
  - племенитих метала: злата, сребра, платине.

Овај разред искључује:

- вађење и припрему руда уранијума и торијума (видјети: 07.21),
- производњу алуминијум оксида (глинице), (видјети: 24.42),
- производњу полупроизвода од бабра или никла (видјети: 24.44, 24.45).

08 Вађење осталих руда и камена

Ова област обухвата не само вађење руда и камена већ и чишћење земљишта од алувијалних наноса, ломљење камена и употребу исушивача приликом добијања соли. Производи се углавном упо-

требљавају у грађевинарству (нпр. пијесак, камен итд.), у производњи материјала (нпр. глине, гипса, калцијума итд.), приликом производње хемијских производа.

Ова област не укључује обраду извађених минерала (осим ломљења, дробљења, резања, чишћења, сушења, разврставања и мијешања).

08.1 Вађење камена, пијеска и глине

08.11 Вађење украсног камена и камена за грађевинарство, кречњака, гипса, креде и шкриљаца

Овај разред укључује:

- вађење, грубу обраду и сјечење украсног и грађевинског камена, као што су мермер, гранит, пјешчар итд.,
- дробљење и ломљење украсног и грађевинског камена,
- вађење, ломљење и дробљење кречњака (као нпр. туцаника и сл.),
- вађење гипса и анхидрида,
- вађење креде и некалцинисаног доломита.

Овај разред искључује:

- вађење минерала за хемикалије и ђубрива (видјети: 08.91),
- производњу калцинисаног (печеног) доломита (видјети: 23.52),
- резање, обликовање и обраду камена изван каменолома (видјети: 23.70).

08.12 Дјелатности копова шљунка и пијеска; вађење глине и каолина

Овај разред укључује:

- вађење и багеровање индустријског пијеска, пијеска за грађевинарство и шљунка,
- ломљење и дробљење шљунка,
- вађење пијеска,
- вађење глине, ватросталне глине и каолина.

Овај разред искључује:

- вађење битуменозног пијеска (видјети: 06.10).

08.9 Вађење руда и камена, д.п.

08.91 Вађење минерала за хемијску производњу и производњу природних минералних ђубрива

Овај разред укључује:

- вађење природних фосфата и природних соли калијума,
- вађење природног сумпора,
- вађење и припрему пирита и пиротита, осим пржења,
- вађење природног баријум-сулфата и карбоната (барита и витерита), природног барита, природног магнезијум-сулфата (кисерита),
- вађење земљаних боја, флуорита и других минерала вреднованих према садржају хемикалија.

Овај разред такође укључује:

- копање гуана.

Овај разред искључује:

- вађење соли (видјети: 08.93),
- пржење пирита гвожђа (видјети: 20.13),
- производњу вјештачких ђубрива и азотних једињења (видјети: 20.15).

08.92 Вађење тресета

Овај разред укључује:

- вађење тресета,
- припрему тресета ради побољшавања квалитета, лакшег транспорта или складиштења.

Овај разред искључује:

- услужне дјелатности повезане са вађењем тресета (видјети: 09.90),
- производњу брикетираниог тресета (видјети: 19.20),
- производњу земље за цвијеће (мјешавине тресета, природне земље, пијеска, иловаче (глине), минералних ђубрива итд.), (видјети: 20.15),
- производњу предмета од тресета (видјети: 23.99).

08.93 Вађење соли

Овај разред укључује:

- вађење соли подземним копом, укључујући отапање и испуњавање,
- производњу соли испаравањем морске воде и других сланих вода,
- дробљење, чишћење и рафинисање соли од стране произвођача.

Овај разред искључује:

- прераду соли у со која се употребљава у прехрани, нпр. јодирана со (видјети: 10.84),
- производњу питке воде испаравањем слане воде (видјети: 36.00).

08.99 Вађење осталих руда и камена, д.н.

Овај разред укључује:

- рударство и вађење различитих минерала и материјала:
  - абразивних материјала, азбеста, фосила, силицијума, природног графита, талка, фелдспата итд.,
  - природног асфалта, асфалтног камена и природног чврстог битумена,
  - драгог камења, кремена, лискуна итд.

09 Помоћне услужне дјелатности у вађењу руда и камена

Ова област обухвата специјализоване помоћне услужне дјелатности које се односе на вађење уз наплату или на основу уговора. Обухваћене су и услуге испитивања, путем традиционалних метода истраживања рудних лежишта, на основу узимања узорка стијена и геолошке анализе, као и бушењем, пробним бушењем или поновљеним бушењем/добушивањем за потребе проналажења налазишта нафте и металних и неметалних минерала. Остале специфичне услуге обухватају монтажу нафтних постројења, уграђивање и цементирање заштитних цијеви, чишћење и црпљење нафтних и гасних налазишта, дренажу и испумпавање воде из рудника, услуге уклањања наноса из рудника итд.

09.1 Помоћне дјелатности за вађење нафте и природног гаса

09.10 Помоћне дјелатности за вађење нафте и природног гаса

Овај разред укључује:

- услужне дјелатности вађења нафте и гаса уз наплату или на основу уговора:
  - услуге испитивања које су повезане са вађењем нафте и гаса, нпр. традиционалне методе истраживања рудних лежишта, као што су геолошка испитивања на потенцијалним налазиштима,
  - усмјерено бушење и поновљено бушење/добушивање; монтажу/демонтажу постројења за бушење на налазишту, поправљање и расклапање; уградњу и цементирање заштитних нафтних и гасних цијеви; црпљење бушотина; постављање чепова (затрпавање) и напуштање ликвидација бушотина итд.,
  - утечавање и регасификацију природног гаса за потребе транспорта, на мјесту налазишта,
  - услуге дренаже и испумпавања, уз наплату или на основу уговора,
  - пробно бушење које је повезано са вађењем нафте или гаса.

Овај разред такође укључује:

- услуге заштите од пожара на нафтним или гасним пољима.

Овај разред искључује:

- услужне дјелатности које обављају машине за вађење нафте и природног гаса (видјети: 06.10, 06.20),
- специјализоване поправке машина за рударство (видјети: 33.12),
- утечавање и регасификација природног гаса за потребе транспорта, даље од мјеста налазишта (видјети: 52.21),
- геофизичка, геолошка и сеизмолошка истраживања (видјети: 71.12).

09.9 Помоћне дјелатности за остало вађење руда и камена

09.90 Помоћне дјелатности за остало вађење руда и камена

Овај разред укључује:

- помоћне услуге уз наплату или на основу уговора, за потребе рударских дјелатности области 05, 07 и 08:
  - услуге испитивања, нпр. традиционалном методом истраживања рудних лежишта, као што су узимање узорка стијена и геолошке анализе на будућим налазиштима,
  - услуге дренаже и испумпавања, уз наплату или на основу уговора,
  - пробно бушење и сондирање.

Овај разред искључује:

- рад рудника или каменолома уз наплату или на основу уговора (видјети: области 05, 07 или 08),
- специјализоване поправке машина за рударство (видјети: 33.12),
- услуге геофизичких истраживања, уз наплату или на основу уговора (видјети: 71.12).

ПОДРУЧЈЕ С - ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА

Ово подручје обухвата физичке или хемијске трансформације материјала, супстанци или састојака у нове производе, иако то не може

бити једини универзални критеријум за дефинисање прерађивачке индустрије (види напомену која се односи на прераду отпада). Материјали, супстанце или састојци који се трансформишу јесу сировине које настају као производи пољопривреде, шумарства, риболова, вађења руда и других прерађивачких дјелатности. Велике промјене, обнављање или реконструкција производа уопштено се сматрају прерађивачком индустријом.

Резултат прерађивачког процеса је производ који може бити готов у смислу да је спреман за употребу или конзумацију, или полупроизвод који се као улаз (инпут) даље прерађује. На примјер, производ рафинисаног (прерађеног) алуминијума је полупроизвод (улаз) који се користи у примарној производњи алуминијума; примарни алуминијум је полупроизвод (улаз) у погону за извлачење алуминијске жице; док је та иста алуминијска жица инпут у производњи жичаних производа.

Производња специјализованих компоненти и њихових дијелова, прибора и додатака машинама и опреми, у правилу, разврстава се у исти разред као и производња машина и опреме којима су дијелови и прибор намијењени. Производња специјализованих компоненти и дијелова за машине и опрему, нпр. мотори, клипови, електрични мотори, електрични прибор, вентили, преносници, кулични лежајеви, разврставају се у одговарајући разред прерађивачке индустрије без обзира на машине и опрему у коју би се ти предмети могли укључити. Међутим, производња специјализованих компоненти и прибора калупљењем или истискивањем пластичних материјала укључена је у грану 22.2.

Прерађивачком индустријом сматра се састављање од саставних дијелова прерађених производа. Ово обухвата састављање прерађених производа од властите произведених компоненти или од купљених. Такође, прерађивачком индустријом сматра се дјелатност наручилаца производње који посједују главне сировине као инпуте у производњи и који посједују коначни аутпут, али ту производњу обављају други.

Рециклажа отпада, тј. прерада отпада у секундарну сировину разврстава се у грану 38.3 (Рециклажа материјала). Ово може обухватати физичку или хемијску трансформацију и не може се сматрати дијелом прерађивачке индустрије. Основна функција тих дјелатности је обрада или прерада отпада и због тога се сврставају у подручје Е [Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине]. Ипак, производња нових, финалних, производа (за разлику од производње секундарних сировина) разврстава се у прерађивачку индустрију, па чак и ако се ти процеси користе отпадом као улазом (инпутом). На примјер, производња сребра из истрошеног филма сматра се производним процесом.

Специјализована одржавања и поправка индустријских, пословних и сличних машина и опреме у правилу се разврставају у област 33 (Поправка и инсталација машина и опреме). Међутим, поправка рачунара и предмета за личну употребу и апарата за домаћинство разврстава се у област 95 (Поправка рачунара и предмета за личну употребу и домаћинство), док се поправка моторних возила разврстава у област 45 (Трговина на велико и на мало моторним возилима и мотоциклима; поправка моторних возила и мотоцикала).

Инсталација индустријских машина и опреме која се обавља као специјализована дјелатност, разврстава се у 33.20.

Напомена: граница између прерађивачке индустрије и других подручја класификационог система некада може бити нејасна. Као опште правило, прерађивачка дјелатност бави се трансформацијом сировина у нови производ. Излаз (output) је нови производ. Међутим, дефиниција онога што чини нови производ може бити прилично субјективна.

За објашњење, сљедеће дјелатности сматрају се прерађивачком у овој класификацији дјелатности:

- прерада свјеже рибе (припрема острига, рибљих филета) која се не обавља на броду (видјети: 10.20),
- пастеризација млијека и пуњење у флаше (видјети: 10.51),
- конвертовање коже (видјети: 15.11),
- импрегнација (заштита) дрвета (видјети: 16.10),
- штампање и припадајуће дјелатности (видјети: 18.1),
- протектовање гума (видјети: 22.11),
- производња готове смјесе бетона (видјети: 23.63),
- електропревлачење, превлачење и топлотна обрада метала (видјети: 25.61),
- обнављање или фабричко побољшавање машина, нпр. аутомобилских мотора (видјети: 29.10).

Супротно томе, постоје дјелатности које се понекад сматрају прерађивачком индустријом, али се у овој класификацији дјелатности разврставају у друга подручја (тј. не разврставају се у прерађивачку индустрију). Оне обухватају:

- сјечу дрвета (разврстано у подручје А - Пољопривреда, шумарство и риболов),

- искоришћавање пољопривредних производа (разврстано у подручје А - Пољопривреда, шумарство и риболов),
- припрему хране за непосредну потрошњу на лицу мјеста (разврстано у област 56 - Дјелатности припреме и послуживања хране и пића),
- искоришћавање руда и других минерала (разврстано у подручје В - Вађење руда и камена),
- изградњу грађевина и радове који се изводе на градилишту (разврстано у подручје F - Грађевинарство),
- дјелатности раздвајања производа велике количине и прераподјеле у мање количине, обухватајући паковање, препакивање или пуњење у флаше, као што су ликери и хемикалије; сортирање отпада; мијешање боја према наруџби купца; резање метала према наруџби купца; обрада чији резултат нису различити, односно нови производи, разврставају се у подручје G (Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала).

10 Производња прехранбених производа

Ова област обухвата прераду производа пољопривреде, шумарства и риболова у храну и пиће за људе и животиње, обухватајући производњу разноврсних интермедијарних производа, који нису непосредно производи хране. Дјелатност често генерише придружене производе веће или мање вриједности (нпр. коже од клања или уљани колач добијен производњом уља).

Ова област организована је према дјелатностима које се баве производњом различитих врста производа: месом, рибом, воћем и поврћем, мастима и уљима, млијечним производима, производима мљевених житарица, производима за исхрану животиња и осталих прехранбених производа. Производња се може обављати за сопствени рачун или за трећа лица, нпр. клање по наруџби.

Неке дјелатности сматрају се прерађивачким (нпр. пекаре, послатичарнице и продавнице за припрему меса итд. које продају своје властите производе), чак и кад имају властиту трговину на мало својих производа. Међутим, када је прерада у мањим размјерама и не води ка стварној трансформацији производа, јединице се разврставају у трговину на велико и мало подручје G (Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала).

Припрема хране за непосредну потрошњу на лицу мјеста разврстана је у област 56 (Дјелатности припреме и послуживања хране и пића).

Обрада остатака и отпада из клаоница за производњу сточне и друге животињске хране разврстана је у грану 10.9, док је прерада остатака и отпада хране и пића у секундарне сировине разврстана у грану 38.3, а збрињавање отпада хране и пића у разред 38.21.

Ова област не укључује припрему јела за непосредну потрошњу, као у ресторанима.

10.1 Прерада и конзервисање меса и производња производа од меса

10.11 Прерада и конзервисање меса

Овај разред укључује:

- дјелатности клаоница које се баве клањем, припремом и паковањем меса: говедине, свињетине, јагњетине, меса од зечева, овчетине, меса од диве итд.,
- производњу свјежег, охлађеног или замрзнутог меса, цијелог (не сјеченог),
- производњу свјежег, охлађеног или замрзнутог меса, сјеченог у комаде.

Овај разред такође укључује:

- клање и прераду китова на копну или на специјализованим бродовима,
- производњу кожа и крзна из клаоница, укључујући одстрањивање длаке са коже као припреме за даљу производњу,
- производњу свињске масти и осталих јестивих масти животињског поријекла,
- прераду животињских изнутрица,
- производњу чупане вуне.

Овај разред искључује:

- производњу јестивих масти од перади (видјети: 10.12),
- паковање меса (видјети: 82.92).

10.12 Прерада и конзервисање меса перади

Овај разред укључује:

- дјелатности клаоница које се баве клањем перади, припремом или паковањем меса од перади,
- производњу свјежег, охлађеног или замрзнутог меса, припремљеног у облику индивидуалних порција,
- производњу јестивих масти од перади.

Овај разред такође укључује:

- производњу перја и паперја.

Овај разред искључује:

- паковање меса (видјети: 82.92).

10.13 Производња производа од меса и меса перади

Овај разред укључује:

- производњу сушеног, усолјеног или димљеног меса,
- производњу месних прерађевина:
  - кобасица свих врста, салама, крвавица, сафаладе, паштета, хладетине, куване шунке.

Овај разред искључује:

- производњу припремљених замрзнутих јела од меса и меса перади (видјети: 10.85),
- производњу готових супа које садрже месо (видјети: 10.89),
- трговину на велико месом (видјети: 46.32),
- паковање меса (видјети: 82.92).

10.2 Прерада и конзервисање рибе, љускара и мекушаца

10.20 Прерада и конзервисање рибе, љускара и мекушаца

Овај разред укључује:

- прераду и конзервисање рибе, љускара и мекушаца: замрзавање, дубоко замрзавање, сушење, кување, димљење, сољење, потапање у саламуру, стављање у конзерве итд.,
- производњу производа од рибе, љускара и мекушаца: рибљих филета, рибље икре, кавијара, замјене кавијара итд.,
- производњу рибљих јела за људску употребу или као хране за животиње,
- производњу нејестивог брашна, исцијеђеног сока од рибе и осталих водених животиња за људску употребу.

Овај разред такође укључује:

- дјелатности на бродовима који се баве искључиво прерадом и конзервисањем рибе,
- прераду морских трава.

Овај разред искључује:

- прераду и конзервисање рибе на бродовима који се баве риболовом (видјети: 03.11),
- прераду китова на копну или на специјализованим бродовима (видјети: 10.11),
- производњу уља и масти од морских животиња (видјети: 10.41),
- производњу припремљених замрзнутих јела од рибе (видјети: 10.85),
- производњу рибље супе (видјети: 10.89).

10.3 Прерада и конзервисање воћа и поврћа

10.31 Прерада и конзервисање кромпира

Овај разред укључује:

- прераду и конзервисање кромпира:
  - производњу полуготовог замрзнутог кромпира,
  - производњу сушеног пиреа од кромпира,
  - производњу помфрита,
  - производњу чипса (хрсковог кромпира),
  - производњу кромпировог брашна и прекрупле.

Овај разред такође укључује:

- индустријско гуљење кромпира.

10.32 Производња сокова од воћа и поврћа

Овај разред укључује:

- производњу сока од воћа и поврћа,
- производњу концентрата свјежег воћа и поврћа.

10.39 Остала прерада и конзервисање воћа и поврћа

Овај разред укључује:

- производњу хране која се углавном састоји од воћа или поврћа, осим готових замрзнутих јела или јела у конзервама,
- конзервисање воћа, орашастог воћа или поврћа: замрзавање, сушење, стављање у уље или сирће, стављање у конзерве итд.,
- производњу прехранбених производа од воћа или поврћа,
- производњу џема, мармеладе и воћног желеа,
- производњу прженог орашастог воћа,
- производњу хране и смјеса од орашастог воћа.

Овај разред такође укључује:

- производњу лако кварљиве хране од воћа или поврћа, као што су:
  - салате; мијешане салате, запаковане салате,
  - огуљено, ољуштено или резано поврће,
  - тофу (сојин сир).

Овај разред искључује:

- производњу сокова од воћа и поврћа (видјети: 10.32),

- производњу брашна или прекрупне од сувог махунастог поврћа (видјети: 10.61),
- конзервисање воћа и орашастог воћа у шећеру (видјети: 10.82),
- производњу јела припремљених од поврћа (видјети: 10.85),
- производњу вјештачких концентрата (видјети: 10.89).

10.4 Производња биљних и животињских уља и масти

Ова грана обухвата производњу сирових и рафинисаних уља и масти биљног и животињског поријекла, осим топљене или рафинисане свињске масти и осталих јестивих животињских масти.

10.41 Производња уља и масти

Овај разред укључује:

- производњу сирових биљних уља: маслиново, сојино, палмино, сунцокретово уље, уље од памучног сјемена, уље од репице, горушице, уље од ланеног сјемена итд.,
- производњу неодмашћеног брашна и прекрупне мљевињем сјемена уљарица, плодова уљаних ораха и уљаних коштица,
- производњу рафинисаних биљних уља: маслиновог, сојиног уља итд.,
- прераду биљних уља: дувањем, кувањем, дехидратацијом, хидрогенацијом итд.

Овај разред такође укључује:

- производњу нејестивих животињских уља и масти,
- производњу рибљег уља и уља морских сисара,
- производњу памучног линтерса (отпадно памучно влакно), погаче (колача) од уљаног сјемена и других остатака из производње уља.

Овај разред искључује:

- топљење и рафинисање свињске масти и осталих јестивих животињских масти (видјети: 10.11),
- производњу маргарина (видјети: 10.42),
- влажно мљевиње житарица (видјети: 10.62),
- производњу уља од кукуруза (видјети: 10.62),
- производњу етеричних уља (видјети: 20.53),
- хемијску обраду уља и масти (видјети: 20.59).

10.42 Производња маргарина и сличних јестивих масти

Овај разред укључује:

- производњу маргарина,
- производњу мјешавина маргарина с додацима и сличних намаза,
- производњу мијешаних масноћа за кување.

10.5 Производња млијечних производа

10.51 Производња млијека, млијечних производа и сира

Овај разред укључује:

- производњу свјежег течног млијека, пастеризованог, стерилизованог, хомогенизованог и/или обрађеног на веома високим температурама,
- производњу напитака базираних на млијеку,
- производњу павлаке од свјежег течног млијека пастеризованог, стерилизованог, хомогенизованог,
- производњу млијека у праху и кондензованог млијека, заслађеног или незаслађеног,
- производњу млијека и павлаке у чврстом стању,
- производњу путера,
- производњу јогурта,
- производњу сира и урде,
- производњу сурутке,
- производњу казеина, млијечног шећера (лактозе) и др.

Овај разред искључује:

- производњу свјеже помуженог крављег млијека (видјети: 01.41),
- производњу свјеже помуженог млијека (овчије, козје, коњско, магареће, девино итд.), (видјети: 01.43, 01.44 и 01.45),
- производњу замјене (супститута) за млијеко и сир (видјети: 10.89).

10.52 Производња сладоледа и других замрзнутих смјеса

Овај разред укључује:

- производњу сладоледа и других јестивих замрзнутих смјеса, као што је шербет.

Овај разред искључује:

- производњу сладоледа у сладоледарским радњама (видјети: 56.10).

10.6 Производња млинских производа, скроба и производа од скроба

Ова грана обухвата мљевиње брашна или прекрупне од житарица или поврћа, мљевиње, чишћење и полирање риже, као и производњу мјешавина брашна или тијеста од тих производа. Ова грана

исто тако обухвата мљевиње житарица и поврћа и производњу скроба и производа од скроба.

10.61 Производња млинских производа

Овај разред укључује:

- мљевиње жита: производњу брашна, гриза, прекрупне или пелета (куглица) од пшенице, ражи, зоби (овса), кукурузног зрна или других житарица,
- обраду риже: производњу огуљеног, мљевињеног, полираног, глазираног, дјелимично куване или конвертоване риже; производњу брашна од риже,
- мљевиње поврћа: производњу брашна и прекрупне од сушеног махунастог поврћа, корјенастог и гомољастог поврћа или јестивог орашастог воћа,
- производњу житних оброка (пахуљица),
- производњу мјешавине брашна и тијеста припремљене за хљеб, колаче, ситно суво пециво или палачинке.

Овај разред искључује:

- производњу брашна и прекрупне од кромпира (видјети: 10.31),
- влажно мљевиње житарица (видјети: 10.62).

10.62 Производња скроба и производа од скроба

Овај разред укључује:

- производњу скроба од риже, кромпира, кукуруза итд.,
- влажно мљевиње житарица,
- производњу глукозе, сирупа од глукозе, малтозе, инулина итд.,
- производњу глутена,
- производњу тапиоке, замјена за тапиоку које су произведене од скроба,
- производњу уља од кукуруза.

Овај разред искључује:

- производњу лактозе (милијечног шећера), (видјети: 10.51),
- производњу шећера из трске или репе (видјети: 10.81).

10.7 Производња пекарских производа, производа од брашна и колача

Ова грана обухвата производњу пекарских производа, макарона, тјестенине и сличних производа.

10.71 Производња хљеба, свјежих пецива и колача

Овај разред укључује:

- производњу свјежих пекарских производа:
  - хљеба и пецива,
  - свјежих послатица, колача, пита, воћних пита, палачинака, вафли, ролата итд.

Овај разред искључује:

- производњу сувих пекарских производа (видјети: 10.72),
- производњу тјестенине (видјети: 10.73),
- подгријавање пекарских производа за тренутну конзумацију (видјети: област 56).

10.72 Производња двопека и кекса; производња трајних пецива и колача

Овај разред укључује:

- производњу хрскавих производа, двопека, кекса и осталих сувих пекарских производа,
- производњу трајних пецива, послатица и колача,
- производњу сланих или слатких грицкалица (штапића, крекера, перетака итд.).

Овај разред искључује:

- производњу чипса (видјети: 10.31).

10.73 Производња макарона, резанаца, кускуса и сличних производа од брашна

Овај разред укључује:

- производњу тјестенина, као што су макарони и њоке без обзира на то да ли су кувани и пуњени или нису,
- производњу кускуса,
- производњу конзервисане или замрзнуте тјестенине.

Овај разред искључује:

- производњу јела од кускуса (видјети: 10.85),
- производњу супа које садрже тјестенину (видјети: 10.89).

10.8 Производња осталих прехранбених производа

Ова грана обухвата производњу шећера и производа од шећера, готових јела и оброка, кафе, чаја и зачина, као и лако кварљивих прехранбених производа и специјалитета.

10.81 Производња шећера

Овај разред укључује:

- производњу или рафинисање шећера (сахарозе) и замјена за шећер који се добија из сока шећерне трске, репе, јавора и палме,

- производњу шећерног сирупа,
- производњу меласе,
- производњу сирупа и шећера од јавора.

Овај разред искључује:

- производњу глукозе, сирупа од глукозе, малтозе (видјети: 10.62).

10.82 Производња какаоа, чоколаде и производа од шећера

Овај разред укључује:

- производњу какаоа, какао-путера, какао-масти и какао-уља,
- производњу чоколаде и чоколадних бомбона,
- производњу производа од шећера: карамела, кашуа, нугата, фондана, бијеле чоколаде,
- производњу гума за жвакање,
- конзервисање ушећереног воћа, орашастог воћа, кора од воћа и других дијелова биљки,
- производњу слатких дражеја и пастила (против кашља).

Овај разред искључује:

- производњу шећера (сахарозе), (видјети: 10.81).

10.83 Прерада чаја и кафе

Овај разред укључује:

- декофеинизовање и пржење кафе,
- производњу производа од кафе:
  - мљевена кафа,
  - инстант-кафа (растворљива кафа),
  - екстракти и концентрати кафе,
- производњу замјена (супститута) за кафу,
- производњу мјешавине чаја и мате чаја,
- производњу екстракта и препарата на бази чаја или мате чаја,
- паковање чаја, укључујући и паковање у кесице.

Овај разред такође укључује:

- производњу биљних смјеса (метвице, камилице итд.).

Овај разред искључује:

- производњу инулина (видјети: 10.62),
- производњу алкохолних пића, пива, вина и освјежавајућих пића (видјети: област 11),
- припрему биљних производа за употребу у фармацији (видјети: 21.20).

10.84 Производња зачина и других додатака храни

Овај разред укључује:

- производњу зачина, сосова и других додатака:
  - мајонезе,
  - горушице (слачице) / брашна и прекрупле,
  - сенфа,
- производњу сирћета.

Овај разред такође укључује:

- прераду (нпр. дробљење, пречишћавање и рафинисање) соли у со која се користи у исхрани, нпр. јодирана со.

Овај разред искључује:

- узгој зачинских усјева (видјети: 01.28).

10.85 Производња готове хране и јела

Овај разред обухвата производњу готове (тј. спремљене, зачињене и куване) хране и јела. То су прерађена јела како би се сачували у замрзнутом или конзервисаном облику и обично су пакована и припремљена за даљу продају. Овај разред не укључује спремање хране за непосредну потрошњу на лицу мјеста, као што је случај у ресторанима. Да би се храна сматрала јелом, мора се састојати из најмање два различита састојка (осим зачина итд.).

Овај разред укључује:

- производњу јела од меса или јела од меса перади,
- производњу јела од рибе, укључујући "рибу и чипс",
- производњу јела од поврћа,
- производњу замрзнутих или на други начин конзервисаних пица (pizza).

Овај разред такође укључује:

- производњу домаћих и националних јела.

Овај разред искључује:

- производњу свјеже хране или јела са мање од два састојка (видјети: одговарајући разред у области 10),
- производњу лако кварљивих готових јела (видјети: 10.89),
- трговину на мало готовом храном и јелима у продавницама (видјети: 47.11 и 47.29),
- трговину на велико готовом храном и јелима (видјети: 46.38),
- услуге достављања хране на основу уговора (видјети: 56.29).

10.86 Производња хомогенизованих прехранбених производа и дијететске хране

Овај разред укључује:

- производњу хране за посебну нутриционистичку употребу:
  - храна за дојенчад,
  - млијечна и друга допунска храна,
  - храна за бебе,
  - нискокалорична храна и храна са смањеном калоричном вриједношћу намијењена за регулисање тјелесне тежине,
  - дијетална храна за специјалне медицинске сврхе,
  - храна са смањеним садржајем натријума, укључујући и дијеталне соли са смањеним садржајем натријума или без натријума,
  - храна без глутена,
  - храна за употребу при јаким физичким напорима, посебно за спортисте,
  - храна за дијабетичаре.

10.89 Производња осталих прехранбених производа, д.н.

Овај разред укључује:

- производњу супа и чорби,
- производњу вјештачког меда и карамела,
- производњу лако кварљивих готових јела, као што су:
  - сендвичи,
  - свјежа (непечена) пица (pizza),
- производњу додатака храни и других производа хране итд.

Овај разред такође укључује:

- производњу квасца,
- производњу екстракта и сокова од меса, риба, љускара или мекушаца,
- производњу замјена (супститута) за млијеко и сир,
- производњу производа од јаја, албумина од јаја,
- производњу вјештачких концентрата.

Овај разред искључује:

- производњу лако кварљиве готове хране од воћа и поврћа (видјети: 10.39),
- производњу замрзнутих пица (pizza), (видјети: 10.85),
- производњу алкохолних пића, пива, вина и освјежавајућих пића (видјети: област 11).

10.9 Производња готове хране за животиње

10.91 Производња готове хране за домаће животиње

Овај разред укључује:

- производњу готове хране за животиње, укључујући концентрате и додатке хране за животиње,
- припремање немијешане хране за животиње,

Овај разред такође укључује:

- прераду отпада из клаоница за производњу хране за животиње.

Овај разред искључује:

- производњу рибље хране за исхрану животиња (видјети: 10.20),
- производњу погаче (колача) од уљаног сјемена (видјети: 10.41),
- дјелатности чији су резултат нуспроизводи који се без посебне прераде могу користити за исхрану животиња, нпр. погаче (колача) од уљаног сјемена, остаци мљевених житарица итд. (видјети: 10.41 и 10.61).

10.92 Производња готове хране за кућне љубимце

Овај разред укључује:

- производњу готове хране за кућне љубимце (псе, мачке, птице, рибе итд.).

Овај разред такође укључује:

- прераду отпада из клаоница за производњу хране за животиње.

Овај разред искључује:

- производњу рибље хране за исхрану животиња (видјети: 10.20),
- производњу погаче (колача) од уљаног сјемена (видјети: 10.41),
- дјелатности чији су резултат нуспроизводи који се без посебне прераде могу користити за исхрану животиња, нпр. погаче (колача) од уљаног сјемена, остаци мљевених житарица итд. (видјети: 10.41 и 10.61).

11 Производња пића

Ова област обухвата производњу пића, као што су безалкохолна пића и минерална вода, производњу алкохолних пића која се углав-

ном добијају ферментацијом пива и вина и производњу дестилованих алкохолних пића.

Ова област искључује:

- производњу сокова од воћа и поврћа (видјети: 10.32),
- производњу на млијеку базираних пића (видјети: 10.51),
- производњу производа од кафе, чаја и мате чаја (видјети: 10.83).

11.0 Производња пића

11.01 Дестиловање, пречишћавање и мијешање алкохолних пића

Овај разред укључује:

- производњу дестилованих, питких, алкохолних пића: вискија, ракије, цина, ликера итд.,
- производњу пића која су мијешана са дестилованим алкохолним пићима,
- мијешање дестилованог шпирита,
- производњу неутралних шпирита.

Овај разред искључује:

- производњу недестилованих алкохолних пића (видјети: 11.02, 11.06),
- производњу синтетичког етил-алкохола (видјети: 20.14),
- производњу етил-алкохола из ферментованих материјала (видјети: 20.14),
- флаширање и етикетирање [видјети: 46.34 (ако се обавља у саставу трговине на велико) и 82.92 (ако се обавља уз наплату или на основу уговора)].

11.02 Производња вина од грозђа

Овај разред укључује:

- производњу вина,
- производњу пјенушавих вина,
- производњу вина из концентрисане винске шире.

Овај разред такође укључује:

- мијешање, пречишћавање и флаширање вина,
- производњу безалкохолног вина или вина са ниским садржајем алкохола.

Овај разред искључује:

- флаширање и етикетирање [видјети: 46.34 (ако се обавља у саставу трговине на велико) и 82.92 (ако се обавља уз наплату или на основу уговора)].

11.03 Производња јабуковаче и вина од осталог воћа

Овај разред укључује:

- производњу ферментованих, али недестилованих алкохолних пића: вино од риже (саке), јабуковаче, крушковаче, медовине и других воћних вина.

Овај разред такође укључује:

- производњу медовине и мијешаних пића која садрже воћна вина.

Овај разред искључује:

- флаширање и етикетирање [видјети: 46.34 (ако се обавља у саставу трговине на велико) и 82.92 (ако се обавља уз наплату или на основу уговора)].

11.04 Производња осталих недестилованих ферментованих пића

Овај разред укључује:

- производњу вермута, медовине, саке (вино од риже) и сл.

Овај разред искључује:

- флаширање и етикетирање [видјети: 46.34 (ако се обавља у саставу трговине на велико) и 82.92 (ако се обавља уз наплату или на основу уговора)].

11.05 Производња пива

Овај разред укључује:

- производњу пића добијеног врењем слада, као што су пиво, енглеско бијело пиво (ale), црно пиво (porter) и јако црно пиво (stout).

Овај разред такође укључује:

- производњу безалкохолног пива или пива са ниским садржајем алкохола.

11.06 Производња слада

11.07 Производња освјежавајућих пића; производња минералне воде и других флашираних вода

Овај разред обухвата производњу безалкохолних пића (осим безалкохолног пива и вина).

Овај разред укључује:

- производњу природне минералне воде и остале флаширане воде,

• производњу освјежавајућих пића:

- безалкохолних ароматизованих или заслаћених вода: лимунада, оранчада, кола, воћних сокова, тоника итд.

Овај разред искључује:

- производњу сока од воћа и поврћа (видјети: 10.32),
- производњу пића заснованих на млијеку (видјети: 10.51),
- производњу производа од кафе, чаја и мате чаја (видјети: 10.83),
- производњу пића којима је база алкохол (видјети: 11.01, 11.02, 11.03, 11.04, 11.05),
- производњу безалкохолног вина (видјети: 11.02),
- производњу безалкохолног пива (видјети: 11.05),
- производњу леда (видјети: 35.30),
- флаширање и етикетирање [видјети: 46.34 (ако се обавља у саставу трговине на велико) и 82.92 (ако се обавља уз наплату или на основу уговора)].

12 Производња дуванских производа

Ова област обухвата прераду пољопривредног производа дувана у облик који је одговарајући за крајњу потрошњу.

12.0 Производња дуванских производа

12.00 Производња дуванских производа

Овај разред укључује:

- производњу дуванских производа и замјена (супститута) за дуванске производе: цигарета, дувана за цигарете, цигара, дувана за лулу, дувана за жвакање, бурмута,
- производњу "хомогенизованог" дувана и дуванских фолија ("реконституисаног" дувана).

Овај разред такође укључује:

- пуштање коријења и поновно сушење дувана,
- природну или вјештачку ферментацију дувана.

Овај разред искључује:

- гајење и примарну прераду дувана (видјети: 01.15, 01.63).

13 Производња текстила

Ова област обухвата припремање и предење текстилних влакана, као и текстилних тканина, довршавање текстила и одјеће, производњу готових текстилних производа, осим одјеће (нпр. рубља за домаћинство, покривача, простирки, ужади итд.). Гајење природних влакана припада области 01, док је производња синтетичких влакана хемијски процес који се разврстава у разред 20.60. Производња одјеће разврстава се у област 14.

13.1 Припрема и предење текстилних влакана

13.10 Припрема и предење текстилних влакана

Овај разред обухвата припремне радње на текстилним влакнима и предење текстилних влакана. Ово се може вршити на различитим сировинама, као што су свила или вуна, као и на другим влакнима животињског, биљног или вјештачког поријекла, те папира, стакла итд.

Овај разред укључује:

- припремне радње на текстилним влакнима:
  - намотавање и прање свиле,
  - одмашивање и карбонизовање вуне и бојење руна,
  - гребенање и чешљање свих врста влакана, било животињског, биљног или вјештачког поријекла;
- предење и производња предива и конца за ткање или шивање за продају или даљу производњу:
  - трљање лана,
  - текстурирање, дублирање, упредање, каблирање и намакање предива од вјештачких или синтетичких филамената.

Овај разред такође укључује:

- производњу предива од папира.

Овај разред искључује:

- припремне радње које се обављају у комбинацији са пољопривредом (видјети: област 01),
- потапање у воду биљака које садрже биљна текстилна влакна (јута, лан, кокосово влакно итд.), (видјети: 01.16),
- чишћење памука од сјемена (видјети: 01.63),
- производњу синтетичких или вјештачких влакана, производњу једнострукних предива (укључујући високоотпорна предива и предива за тепихе) од вјештачких и синтетичких влакана (видјети: 20.60),
- производњу стаклених влакана (видјети: 23.14).

13.2 Ткање текстила

13.20 Ткање текстила

Овај разред обухвата производњу текстила који се може добити из различитих сировина, као што су свила, вуна, остала влакна животињског, биљног или вјештачког поријекла, папира или стакла итд.

Овај разред укључује:

- производњу широких тканина од предива, памучног типа, вуненог типа, од чешљане вуне или од предива свиленог типа, укључујући и мјешавине од вјештачког или синтетичког предива (полипропилен итд.),
- производњу осталих широких тканина коришћењем лана, рамије, конопље, јуте, лика и специјалних предива.

Овај разред такође укључује:

- производњу танког буклеа, жанил тканина, фротира, газе итд.,
- производњу тканина од стаклених влакана,
- производњу конца од индиго-влакна и араמידног влакна,
- производњу имитације крзна ткањем.

Овај разред искључује:

- производњу плетених и кукичаних тканина (видјети: 13.91),
- производњу прекривача за под од текстила (видјети: 13.93),
- производњу нетканог текстила (видјети: 13.95),
- производњу уских тканина (видјети: 13.96),
- производњу филца (видјети: 13.99).

13.3 Довршавање текстила

13.30 Довршавање текстила

Овај разред обухвата довршавање текстила и одјеће, тј. бијељење, бојење, дорађивање и сличне дјелатности.

Овај разред укључује:

- бијељење и бојење текстилних влакана, предива, тканина и текстилних производа, обухватајући одјевне предмете,
- дорађивање, сушење, парење, скупљање, поправљање, санфоризовање, мерсеризација текстила и текстилних производа, укључујући одјевне предмете.

Овај разред такође укључује:

- избјељивање цинса,
- плисирање и слични радови на текстилу,
- хидроизолацију, превлачење, гумирање или импрегнацију на купљеној одјећи,
- штампање на текстилу и одјевним предметима ситоштампањем.

Овај разред искључује:

- производњу текстилних тканина импрегнисаних, превучених, прекривених или ламинисаних гумом, у којима је гума главни састојак (видјети: 22.19).

13.9 Производња осталог текстила

Ова група обухвата производњу производа од текстила, осим одјевних предмета, као што су готови текстилни предмети, теписи и простирке, ужад, уске текстилне тканине, украси итд.

13.91 Производња плетених и кукичаних тканина

Овај разред укључује:

- производњу и обраду плетених и кукичаних тканина:
  - буклеа и фротирних тканина,
  - мрежастих тканина и тканина за постављање на прозоре, плетених на "tachel" и сличним машинама,
  - остале плетене и кукичане тканине.

Овај разред такође укључује:

- производњу вјештачког крзна, имитације, плетењем.

Овај разред искључује:

- производњу осталих мрежастих тканина и тканина од чипке за постављање на прозоре, плетених на "tachel" и сличним машинама (видјети: 13.99),
- производњу плетене и кукичане одјеће (видјети: 14.39).

13.92 Производња готових текстилних производа, осим одјеће

Овај разред укључује:

- производњу готових производа од било ког текстилног материјала, укључујући и производе од плетених или кукичаних тканина:
  - ћебад, направљена од свих врста материјала, укључујући и ћебад за путовања,
  - постељина, стоно, тоалетно и кухињско платнено рубље,
  - покривачи, јоргани, јастуци, јастучићи, вреће за спавање итд.
- производњу готових производа за опремање, као што су:
  - завјесе, застори, ролетне, прекривачи за кревет, навлаке за намјештај или машине итд.,
  - церале, шатори, производи за камповање, једра, заштитници за сунце, прекривачи за аутомобиле, машине и намјештај итд.,
  - заставе, барјаци, заставице итд.,
  - крпе за прашину, крпе за судове и слични производи, појасеви за спасавање, падобрани итд.

Овај разред такође укључује:

- производњу дијелова од текстила за електричну ћебад,
- производњу ручно тканих таписерија.

Овај разред искључује:

- производњу текстилних производа за техничке сврхе (видјети: 13.96).

13.93 Производња тепиха и простирки за под

Овај разред укључује:

- производњу прекривача за под од текстила:
  - теписи, простирке за под, покривачи и асуре.

Овај разред такође укључује:

- производњу иглом рађених прекривача за под од филца.

Овај разред искључује:

- производњу асура и покривача од плетарских материјала (видјети: 16.29),
- производњу прекривача за под од плута (видјети: 16.29),
- производњу еластичних прекривача за под, као што су винил, линолеум (видјети: 22.23).

13.94 Производња ужади, конопца, плетеница и мрежа

Овај разред укључује:

- производњу плетеница, ужади, канапа и конопца (каблова) од текстилних влакана, трака или сличних материјала, без обзира на то да ли су импрегнисани, превучени, покривени или обложени гумом или пластичном масом,
- производњу чворованих мрежа од упреденог конца, ужади или конопца,
- производњу производа од ужади или мрежа: рибарске мреже, одбојници за бродове, јастуци за истоварање, омче за терет, конопци и ужад опремљени металним прстеновима итд.

Овај разред искључује:

- производњу мрежица за косу (видјети: 14.19),
- производњу конопца од жице (видјети: 25.93),
- производњу мрежа за спортски риболов (видјети: 32.30).

13.95 Производња нетканог текстила и производа од нетканог текстила, осим одјеће

Овај разред обухвата све дјелатности које припадају производњи текстила и текстилних производа које нису разврстане на другом мјесту у областима 13 и 14, а укључују велики број прерада и разноврсних производа.

13.96 Производња осталих техничких и индустријских текстилних производа

Овај разред укључује:

- производњу уских тканина, укључујући и тканине на основи без потке које су састављене помоћу љепљивих материјала,
- производњу етикета или наљепница, знаци итд.,
- производњу украсних предмета: плетенице, ресе, помпони итд.,
- производњу тканина импрегнисаних, превучених, прекривених или ламинисаних пластичном масом,
- производњу металлизованог или обавијеног предива, гумених нити обавијених текстилним материјалом, текстилног предива или трака прекривених, импрегнисаних, превучених или обложених гумом или пластичном масом,
- производњу корд-тканине велике чврстине од вјештачког предива за аутомобилске гуме,
- производњу разних обрађених или пресвучених тканина: крутих тканина или сличних укрупњених тканина, тканина пресвучених гумом или скробним састојцима,
- производњу разноврсних текстилних производа: текстилних фитиља и ватроотпорне мрежице за гас,
- производњу прекривених тканина, шријева за шмркове, преносних и текућих (погонских) трака и појасева (без обзира на то да ли су или нису појачани металом или неким другим материјалом), тканина за сита, тканина за филтере,
- производњу текстилних производа за опремање моторних возила,
- производњу платна и одјеће за сликање.

Овај разред искључује:

- производњу преносних трака, преносних и текућих (погонских) каишева од текстилне тканине, предива или корда импрегнисаних, пресвучених, прекривених или ламинисаних гумом, када је гума главни састојак (видјети: 22.19),
- производњу плоча или фолија од целуларне гуме или пластичних маса у комбинацији са текстилом само у циљу његовог појачавања (видјети: 22.19, 22.21),

- производњу тканина од плетене металне жице (видјети: 25.93).

13.99 Производња осталих текстилних производа, д.н.

Овај разред укључује:

- производњу филца,
- производњу тила и других мрежастих тканина, чипке у комадима, тракама или са мотивима везених тканина,
- производњу текстилних трака осјетљивих на притисак,
- производњу везица за ципеле од текстила,
- производњу јастућића за пудерисање и рукавица без прстију.

Овај разред укључује:

- производњу игло рађених покривача за под од филца (видјети: 13.93),
- производњу текстилне вате и производа од вате: хигијенски улошци, тампони итд. (видјети: 17.22).

14 Производња одјеће

Ова област покрива комплетну израду одјеће (конфекција или по мјери), од свих материјала (нпр. коже, тканина, плетених или кукичаних материјала) и свих врста одјеће (нпр. спољашње одјеће и рубља за мушкарце, жене и дјецу; радне одјеће, одјеће за изласке и свакодневне одјеће, итд.) и прибора. Нема разлике између одјеће за одрасле и одјеће за дјецу, као ни између модерне или традиционалне одјеће.

Област 14 обухвата индустрију крзна (крзно и одјећа од крзна).

14.1 Производња одјеће, осим одјеће од крзна

Ова грана обухвата производњу одјеће. Материјал који се користи у производњи може бити било које врсте и може бити пресвучен, импрегнисан или гумиран.

14.11 Производња кожне одјеће

Овај разред укључује:

- производњу одјеће од коже или композитне коже, укључујући индустријски радни прибор, као што је кожна прегача за варење.

Овај разред укључује:

- производњу одјевних предмета од крзна (видјети: 14.20),
- производњу кожних спортских рукавица и спортских наглавних гарнитура (видјети: 32.30),
- производњу противпожарне и заштитне безбједносне одјеће (видјети: 32.99).

14.12 Производња радне одјеће

Овај разред укључује:

- производњу обуће (видјети: 15.20),
- производњу противпожарне и заштитне безбједносне одјеће (видјети: 32.99),
- поправку одјевних предмета (видјети: 95.29).

14.13 Производња остале спољашње одјеће

Овај разред укључује:

- производњу остале одјеће израђене од материјала, као што су ткане, плетене или кукичане тканине, неткани текстил и др., за мушкарце, жене и дјецу:

- капути, одијела, комплети, јакне, панталоне, сукње и др.

Овај разред такође укључује:

- шивење одијела по мјери,
- производњу дијелова за споменуте производе.

Овај разред укључује:

- производњу одјеће од крзна (осим наглавних гарнитура), (видјети: 14.20),
- производњу одјевних предмета од гуме или пластичних маса који нису шивени, већ само слијепљени (видјети: 22.19, 22.29),
- производњу противпожарне и заштитне безбједносне одјеће (видјети: 32.99),
- поправку одјевних предмета (видјети: 95.29).

14.14 Производња рубља

Овај разред укључује:

- производњу рубља израђеног од материјала, као што су ткане, плетене или кукичане тканине, чипке итд., за мушкарце, жене и дјецу:

- кошуље, мајице, дуге гаће, гаћице, пиџаме, спаваћице, кућни огртачи, блузе, комбинезони, грудњаци, корзети итд.

Овај разред укључује:

- поправку одјевних предмета (видјети: 95.29).

14.19 Производња остале одјеће и прибора за одјећу

Овај разред укључује:

- производњу одјеће за бебе и малу дјецу, тренерке, одијела за скијање, костими за купање итд.,

- производњу шешира и капа,
- производњу осталог прибора за одијевање: рукавице, појасеви, шалови, машине, кравате, мреже за косу итд.

Овај разред такође укључује:

- производњу наглавних гарнитура од крзна,
- производњу обуће од текстилног материјала без додатних ђонова,
- производњу дијелова за наведене производе.

Овај разред укључује:

- производњу спортских наглавних гарнитура (видјети: 32.30),
- производњу безбједносних наглавних гарнитура (осим спортских наглавних гарнитура), (видјети: 32.99),
- производњу противпожарне и заштитне безбједносне одјеће (видјети: 32.99),
- поправку одјевних предмета (видјети: 95.29).

14.2 Производња производа од крзна

14.20 Производња производа од крзна

Овај разред укључује:

- производњу производа од крзна:
  - одјеће и прибора од крзна,
  - спајање одсјечака од крзна у друге облике, као што су плоче, асуре, траке итд.,
  - разних производа од крзна: простирке, непуњени јастуци, индустријске крпе за полирање.

Овај разред укључује:

- производњу сирових кожа са крзном (видјети: 01.4, 01.70),
- производњу сирових кожа (видјети: 10.11),
- производњу имитација крзна (материјал са дугом длаком добијен ткањем или плетењем), (видјети: 13.20, 13.91),
- производњу крзних капа (видјети: 14.19),
- производњу одјеће украшене крзном (видјети: 14.19),
- дораду и бојење крзна (видјети: 15.11),
- производњу чизама и ципела са дијеловима од крзна (видјети: 15.20).

14.3 Производња плетене и кукичане одјеће

14.31 Производња плетених и кукичаних чарапа

Овај разред укључује:

- производњу чарапа, укључујући и кратке чарапе, трико-чарапе и хула-хоп чарапе.

14.39 Производња остале плетене и кукичане одјеће

Овај разред укључује:

- производњу плетене и кукичане одјеће и осталих готових предмета: пуловера, јакни, жерсеја, прелука и сличних предмета.

Овај разред укључује:

- производњу плетених и кукичаних тканина (видјети: 13.91),
- производњу хула-хоп чарапа (видјети: 14.31).

15 Производња коже и производа од коже

Ова област обухвата обраду и бојење крзна, прераду крзна у кожу, штављење и сушење и прераду коже у производе финалне потрошње.

Ова област исто тако укључује производњу сличних производа од осталих материјала (имитацију коже или замјене за кожу), као што су обућа од гуме, кофери од текстила итд. Производи од замјене за кожу су обухваћени, јер су израђени на сличан начин као и производи од коже (нпр. кофери) и често се производе у истој производној јединици.

15.1 Штављење и обрада коже; производња путних и ручних торби, седларских и сарачких производа; дорада и бојење крзна

Ова грана обухвата производњу коже, крзна и производа од коже и крзна.

15.11 Штављење и обрада коже; дорада и бојење крзна

Овај разред укључује:

- штављење, бојење и обраду коже,
- производњу семишоване, пергаментне, лаковане или металлизоване коже,
- производњу коже од кожних остатака (композитне коже), као и производњу вјештачке коже на подлози од природне коже,
- стругање, мекшање, штављење, бијељење, шишање и чупање, бојење коже са крзном и сирове коже са длакама.

Овај разред укључује:

- производњу сирове коже као дио узгоја животиња (видјети: 01.4),

- производњу сирове коже као дио радног процеса у клоаница-ма (видјети: 10.11),
- производњу кожне одјеће (видјети: 14.11),
- производњу имитација коже које немају подлогу од природне коже (видјети: 22.19, 22.29).

15.12 Производња кофера, ручних торби и сличних производа, седларских и сарачких производа

Овај разред укључује:

- производњу кофера, ручних торби и сличних предмета од коже, кожних остатака, вјештачке коже или било ког другог материјала, као што су: пластичне фолије, текстилни материјали, вулканфибери и картон, ако се примјењује иста технологија као и за кожу,
- производњу седларских и сарачких производа,
- производњу неметалних каишева за сатове (нпр. платнени, кожни, пластични),
- производњу разних производа од коже или кожних остатака: погонски каиш, заптивачи итд.,
- производњу кожних пертли за ципеле,
- производњу корбача (бичева) и штапова за јахање.

Овај разред искључује:

- производњу кожне одјеће (видјети: 14.11),
- производњу кожних рукавица и шешира (видјети: 14.19),
- производњу обуће (видјети: 15.20),
- производњу сједала за бицикле (видјети: 30.92),
- производњу каишева за сатове од племенитих материјала (видјети: 32.12),
- производњу каишева за сатове од неплеменитих материјала (видјети: 32.13),
- производњу линијских безбједносних појасева и осталих појасева за професионалну употребу (видјети: 32.99).

15.2 Производња обуће

15.20 Производња обуће

Овај разред укључује:

- производњу обуће свих намјена од свих материјала направљених било којим процесом, укључујући и ливање у калупе,
- производњу кожних дијелова обуће: лица (горњишта) и њихових дијелова, спољашњих и унутрашњих ђонова, штикли и др.,
- производњу камашни, глежњерица, каљача, сара и сличних производа.

Овај разред искључује:

- производњу текстилне обуће без додатних ђонова (видјети: 14.19),
- производњу дрвених дијелова обуће (нпр. штикли и калупа), (видјети: 16.29),
- производњу гумених чизама, потпетица, ђонова и осталих гумених дијелова обуће (видјети: 22.19),
- производњу обуће од пластичних дијелова (видјети: 22.29),
- производњу ципела за скијање (панцерица), (видјети: 32.30),
- производњу ортопедских ципела (видјети: 32.50).

16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала

Ова област обухвата производњу производа од дрвета, као што су грађевинско дрво, шперплоче, фурнир, дрвени сандуци, дрвени подови, дрвене структуре и монтажне куће од дрвета. Производни процес обухвата тестерисање, благање, обликовање, ламинисање и састављање производа од дрвета, почевши од сјеченог дрвета које је резано на комаде или грађевинског дрвета које се може даље резати или обликовати благалицом или осталим алатима за обликовање. Грађевинско дрво и остали трансформисани облици дрвета могу такође да буду даље тестерисани или благани (глачани) и састављени у коначне производе, као што су дрвени сандуци. Поdjела ове области извршена је на основу специфичних производа који се производе прерадом дрвета са изузетком тестерисања и импрегнације (заштите) дрвета.

Ова област искључује производњу намјештаја (31.0), уградњу грађевинске столарије и слично (43.32, 43.33, 43.39).

16.1 Тестерисање и благање дрвета (производња резане грађе); импрегнација дрвета

16.10 Тестерисање и благање дрвета (производња резане грађе); импрегнација дрвета

Овај разред укључује:

- тестерисање, благање и машинско обрађивање дрвета (производња дрвене грађе),
- резање, љуштење (гуљење) и цијепање трупаца,

- производњу дрвених жељезничких прагова,
- производњу несастављеног дрвеног материјала за подове (паркет, бродски под и др.),
- производњу дрвене вуне, дрвеног брашна, иверја, дрвених дијелова.

Овај разред такође укључује:

- сушење дрвета,
- импрегнацију или хемијски поступак с дрветом, уз коришћење заштитних средстава или других материјала.

Овај разред искључује:

- сјечење трупаца и грубу обраду дрвета (видјети: 02.20),
- производњу довољно танких фурнира који се могу користити за шперплоче, плоче и панеле (видјети: 16.21),
- производњу шиндре, цијепањег (тесаног) дрвета, токарених профила, калупа и модела (видјети: 16.23),
- производњу цијепаница или пресованог дрвета (видјети: 16.29).

16.2 Производња производа од дрвета, плута, сламе и плетарских материјала

Ова грана обухвата производњу производа од дрвета, плута, сламе или плетерског материјала, обухватајући основне облике и састављене производе.

16.21 Производња фурнира и осталих плоча од дрвета

Овај разред укључује:

- производњу фурнира који су довољно танки да се могу користити за шперплоче, плоче, панеле и за друге сврхе:
  - изравнаних, сужених, превучених, импрегнисаних, ојачаних (с полеђином од папира или текстила),
  - израђених у облику мотива,
- производњу шперплоча, фурнирских панел плоча и сличних дрвених плоча и листова обложених ламинатом,
- производњу тзв. оријентисаних плоча од иверице, осталих плоча од иверице и влакнастих плоча,
- производњу влакнастих плоча средње густине и осталих влакнастих плоча,
- производњу збијеног дрвета,
- производњу лијељеног дрвета обложеног ламинатима, фурнир плоче обложене ламинатима.

16.22 Производња састављеног паркета

Овај разред укључује:

- производњу паркетних блокова, трака итд., састављених у панеле.

Овај разред искључује:

- производњу неспојених дрвених плоча за подове (видјети: 16.10).

16.23 Производња остале грађевинске столарије и елемената

Овај разред укључује:

- производњу производа од дрвета првенствено намијењених за употребу у грађевинарству:
  - греде, дрво за рогове (кров), кровни подупирачи и др.,
  - лијељени, ламинисани и металом повезани монтажни носачи од дрвета,
  - врата, прозори, капци и њихови оквири, са или без садржаја металних дијелова, као што су зглобови, браве итд.,
  - стубиште, ограде,
  - токарски профили од дрвета, шиндре и тесано дрво,
- производњу дрвених монтажних кућа и њихових елемената, нпр. сауна,
- производњу покретних кућа,
- производњу дрвених преграда (осим слободно стојећих).

Овај разред искључује:

- производњу кухињског намјештаја, полица за књиге, ормара за одјећу итд. (видјети: 31.01, 31.02, 31.09),
- производњу слободно стојећих дрвених преграда (видјети: 31.01, 31.02, 31.09).

16.24 Производња амбалаже од дрвета

Овај разред укључује:

- производњу сандука, кутија, гајби, добоша и сличне амбалаже од дрвета,
- производњу палета, бокс палета и других поставних површина од дрвета,
- производњу буради, бачви, каца и других бачварских производа од дрвета,
- производњу добоша (калемова) и друге амбалаже од дрвета.

Овај разред искључује:

- производњу кофера (видјети: 15.12),

- производњу сандука и кутија од плетарских материјала (видјети: 16.29).

16.29 Производња осталих производа од дрвета; производња предмета од плута, сламе и плетарских материјала

Овај разред укључује:

- производњу разних производа од дрвета:
  - дрвене дршке и дијелови за алат, метле, четке и др.,
  - дрвени дијелови и калупи за обућу и дрвене вјешалице,
  - предмети за домаћинство од дрвета (зидни и стојећи сталци и сл.) и прибор од дрвета за кухињску употребу (подметачи и сл.),
  - дрвене статуе и украси, маркетарије и интарзије од дрвета,
  - дрвени ковчежићи и кутије за накит, прибор за јело и слични производи,
  - дрвене шпуре, поклопци, бобине, калемови за конач и слични производи од струганог дрвета,
  - остали дрвени производи,
- прераду природног плута, производњу агломерисаног плута,
- производњу предмета од природног или агломерисаног плута, укључујући оне за покривање подова,
- производњу плетеница и производа од плетарског материјала: подметачи, простирачи, застори, кутије итд.,
- производњу корпарских и плетарских предмета,
- производњу цјепаница за ватру и таблета за потпаљивање ватре који су израђени од пресованог дрвета или замјенског материјала, као што су подземни дијелови кафе или соје,
- производњу оквира од дрвета за огледала и слике,
- производњу оквира за сликарска платна,
- производњу дрвених дијелова обуће (нпр. потпетица и калупа),
- производњу држача за кишобране, штапова и др.,
- производњу дијелова за производњу лула за пушење.

Овај разред искључује:

- производњу простирки и стаза од текстила (видјети: 13.92),
- производњу кофера (видјети: 15.12),
- производњу дрвене обуће (видјети: 15.20),
- производњу шибица (видјети: 20.51),
- производњу кутија за часовнике и сатове (видјети: 26.52),
- производњу "шпула" и бобина од дрвета који су дио текстилних машина (видјети: 28.94),
- производњу намјештаја (видјети: 31.0),
- производњу дрвених играчака (видјети: 32.40),
- производњу четки и метли (видјети: 32.91),
- производњу мртвачких сандука (видјети: 32.99),
- производњу појасева за спасавање од плута (видјети: 32.99).

17 Производња папира и производа од папира

Ова област обухвата производњу целулозе, папира и прерађевина од папира. Производња тих производа разврстана је заједно јер чини серију вертикално повезаних процеса. Често се само у једној јединици обавља више оваквих вертикално повезаних процеса.

У суштини, овдје су обухваћене три основне дјелатности. Производња целулозе бави се раздвајањем целулозних влакана од осталих нечистоћа у дрвету или у коришћеном папиру, растварањем и извлачењем мастила, те мијешањем у мале количине реагенаса и ојачавањем везивних влакана. Производња папира подразумијева избацивање целулозе на мрежу, као и уздужно слагање и распољевање тих влакана у листове.

Прерађевине од папира се производе обрадом папира и осталих материјала уз коришћење различитих техника резања и обликовања и обухватају дјелатности превлачења и ламинисања. Предмети од папира могу бити штампани (нпр. зидне тапете, папир за замотавање итд.), а њихова производња разврстана у ову област ако штампана информација није главна сврха штампања.

Производња целулозе, папира и картона у слободним листовима обухваћена је у грани 17.1, док остали разреди обухватају производњу папира и производа од папира који су даље прерађени.

17.1 Производња целулозе, папира и картона

17.11 Производња целулозе

Овај разред укључује:

- производњу бијељене, полубијељене и небијељене целулозе примјеном механичког, хемијског (са растварањем или без растварања) или полухемијског процеса,
- производњу целулозе памучног линтера,
- одстрањивање штампарске боје и производњу целулозе од старог и отпадног папира.

17.12 Производња папира и картона

Овај разред укључује:

- производњу папира и картона намијењених за даљу индустријску прераду.

Овај разред такође укључује:

- даљу прераду папира и картона:
  - премазивање, прекривање и импрегнасање папира и картона,
  - производњу крепованог и плисаног папира,
  - производњу ламината и фолија ако су ламинисани папиром или картоном (ламинисање папира и текстила, папира и пластичних маса и папира и металне фолије),
- производњу ручно направљеног папира,
- производњу новинског папира и осталог папира за штампање и писање,
- производњу целулозне вате и трака од целулозних влакана,
- производњу карбонског папира или папира са шаблонима у ролама и великим листовима.

Овај разред искључује:

- производњу таласастог папира и картона (видјети: 17.21),
- производњу даље прерађених предмета од папира, картона или целулозе (видјети: 17.22, 17.23, 17.24, 17.29),
- производњу премазаног или импрегнасаног папира, гдје је премаз или импрегнат главни састојак (видјети: разред у којем је разврстана производња премаза или импрегната),
- производњу абразивног папира (видјети: 23.91).

17.2 Производња производа од папира и картона

17.21 Производња таласастог папира и картона и амбалаже од папира и картона

Овај разред укључује:

- производњу таласастог папира и картона,
- производњу амбалаже од таласастог папира и картона,
- производњу склапајуће амбалаже од папира и картона,
- производњу амбалаже од тврдог картона,
- производњу остале амбалаже од папира и картона,
- производњу врећа и кеса од папира,
- производњу канцеларијских регистратора и сличних производа.

Овај разред искључује:

- производњу коверата (видјети: 17.23),
- производњу моделованих и пресованих производа од папирне каше (љепила), нпр. картона за паковање јаја, моделованих подлога од папирне каше (љепила), (видјети: 17.29).

17.22 Производња производа од папира за домаћинство, хигијену и тоалетне потребе

Овај разред укључује:

- производњу предмета од папира за домаћинства и личну употребу и производа од целулозне вате:
  - листићи за скидање шминке,
  - марамице, убриси и салвете,
  - тоалетни папир,
  - хигијенски улошци и тампони, пелене за бебе и подметачи за пелене,
  - шоље, чиније, послужавници и др.
- производњу текстилне вате и производа од вате: хигијенски улошци, тампони итд.

Овај разред искључује:

- производњу вате од целулозе (видјети: 17.12).

17.23 Производња канцеларијског материјала од папира

Овај разред укључује:

- производњу папира за штампање и писање, готовог за употребу,
- производњу папира за рачунарско штампање, готовог за употребу,
- производњу самокопирајућег папира, готовог за употребу,
- производњу матрица за умножавање и карбон папира, готовог за употребу,
- производњу гумираног и љепљивог папира, готовог за употребу,
- производњу коверата и дописница,
- производњу школског и канцеларијског прибора за писање (биљежница, регистратора, рачуноводствених књига, пословних образаца итд.), када штампана информација није главна карактеристика,

- производњу кутија, кесица и нотеса и сличних производа који као додаток имају неки од сортимената конфекције од папира.

Овај разред искључује:

- штампање на производима од папира (видјети: 18.1).

17.24 Производња зидних тапета

Овај разред укључује:

- производњу зидних тапета и сличних зидних облога, укључујући и зидне тапете превучене винилом и зидне тапете од текстила.

Овај разред искључује:

- производњу неупакованог папира и картона (у расутом стању), (видјети: 17.12),
- производњу зидних тапета од пластичних маса (видјети: 22.29).

17.29 Производња осталих производа од папира и картона

Овај разред укључује:

- производњу етикета или наљепница,
- производњу филтер папира и картона,
- производњу бобина, шпула, копсова итд., од папира и картона,
- производњу кутија за јаја и других производа за паковање од пресованог картона итд.,
- производњу новитета од папира,
- производњу картица од папира или картона за употребу у "Jacquard" машинама.

Овај разред искључује:

- производњу карата за играње (видјети: 32.40),
- производњу игара и играчака од папира и картона (видјети: 32.40).

18 Штампање и умножавање снимљених записа

Ова област, дјелатност штампања, обухвата штампање производа, као што су, на примјер новине, књиге, периодичне публикације, пословни обрасци, честитке и други материјали и припадајуће помоћне дјелатности, као што су књиговезачки радови, израда штампарске форме и приказивање података. Помоћне дјелатности које су овдје укључене чине интегрални дио штампарске дјелатности, а производ (штампарска плоча, увезана књига, CD или датотека) који је интегрални дио штампарске дјелатности готово је увијек добијен из тих помоћних операција.

Процеси који се користе у штампарској дјелатности обухватају различите методе помоћу којих се слика са плоче, екрана или из рачунарске датотеке преноси на неки други медиј, као што су папир, пластика, метал, текстилни предмет или дрво. Најистакнутија од тих метода је трансфер слике с плоче или екрана на други медиј (литографија, гравура, платно, екран и флексографско штампање). Често се користе рачунарске датотеке да директно "управљају" механизмима штампања како би се израдила слика или електростатичка и друга врста опреме (дигитално или немеханичко штампање).

Иако штампање и издавачку дјелатност често обавља једна те иста јединица (нпр. новине), ипак је све мање случајева да се и те различите дјелатности обављају на истој локацији, тј. само једна јединица.

Ова област обухвата умножавање снимљених записа, као што су CD и DVD, видео-записи, софтвер на диску или касети, плоче итд.

Ова област искључује издавачке дјелатности (види подручје J).

18.1 Штампање и услужне дјелатности повезане са штампањем

Ова грана обухвата штампарске производе, као што су новине, књиге, периодичне публикације, пословни обрасци, честитке и остали материјали и припадајуће помоћне дјелатности (књиговезачки радови, израда штампарске форме и приказивање података). Штампање се може вршити користећи се различитим техникама и на различитим материјалима.

18.11 Штампање новина

Овај разред укључује:

- штампање осталих периодичних публикација које излазе више од четири пута седмично.

Овај разред искључује:

- издавање штампаног материјала (видјети: 58.1),
- фотокопирање докумената (видјети: 82.19).

18.12 Остало штампање

Овај разред укључује:

- штампање магазина и других периодичних публикација који излазе мање од четири пута седмично,
- штампање књига и брошура, музичких дјела и музичких рукописа, географских карата, атласа, плаката, рекламних каталога, проспеката и других штампаних реклама, поштанских и таксених марака, докумената о својини, чекова и других вриједносних

папира, регистара, паметних картица, албума, дневника, календара и других комерцијалних штампаних материјала, личних трајних докумената од папира и других штампаних материјала, штампаних на машинама за штампање помоћу отисака, офсет машинама, машинама за фотогравирање, флексографским машинама, машинама за ситоштампу и другим машинама за штампање, на машинама за умножавање, рачунарским штампачима, штампачима за графику итд., укључујући брзо штампање,

- непосредно штампање на текстилу, пластици, стаклу, металу, дрвету и керамици.

Штампани материјали су обично заштићени ауторским правом.

Овај разред такође укључује:

- штампање наљепница или етикета (литографија, гравура, флексографија и остале).

Овај разред искључује:

- штампање текстила и одјевних предмета ситоштампом (видјети: 13.30),
- производњу прибора за писање (биљежница, регистратора, рачуноводствених књига, пословних образаца итд.), када штампана информација није главна карактеристика (видјети: 17.23),
- издавање штампаног материјала (видјети: 58.1).

18.13 Услуге припреме за штампу и објављивање

Овај разред укључује:

- дјелатности уноса података: припрему штампарског облика, подешавање изгледа текста, подешавање изгледа слике, улазних података, укључујући скенирање и препознавање оптичких обиљежја, електронског изгледа,
- припрема датотека за апликације на разним медијима (штампање на папиру, CD-ROM, интернет),
- услуге израде штампарских плоча, укључујући подешавање слика и плоча (за процес обичног и офсет штампања),
- припреме цилиндра: гравирање цилиндра за гравуру,
- поступци са плочом "са рачунара на плочу" (исто тако фотополимерске плоче),
- припрему плоча и калуца за печате или за штампање,
- припрему:
  - умјетничких радова техничког карактера, као што су литографске плоче и дрвени блокови,
  - медија за потребе презентације, нпр. позорница за пројекторе и осталих облика дигиталне презентације,
  - нацрта, скица, узорака итд.,
  - производњу бакрорезних отисака (за коректуру).

Овај разред искључује:

- специјализоване дизајнерске дјелатности (видјети: 74.10).

18.14 Књиговезачке и припадајуће услужне дјелатности

Овај разред укључује:

- завршне радове на увезивању одштампаних листова, изради пробних примјерака и доштампавању, нпр. увезивање књига, брошура, часописа, каталога итд., слагање, резање и обрезавање, спајање, прошивање, бушење, резање и постављање наслова, лијељење, упоређивање, златоштампа, спирални увез и увезивање пластичном жицом,
- увезивање и довршавање штампаног папира или картона, слагање, штампање, бушење, пробијање рупа, перфорирање, релефно или тродимензионално моделирање (дизајнирање), лијељење, ламинисање,
- завршне радове на CD-ROM-у,
- завршне поштанске радове, као што су стандардизација, припрема коверата и адресирање,
- остале завршне дјелатности, као што су стављање у калуц, утискивање или отискивање, Braille копирање.

18.2 Умножавање (репродукција) снимљених записа

18.20 Умножавање (репродукција) снимљених записа

Овај разред укључује:

- умножавање (репродукција) са мастер-копија грамофонских плоча, CD, DVD и трака са музичким и другим звучним записима,
- умножавање (репродукција) са мастер-копија записа, CD, DVD и трака са филмовима и другим видео-записима,
- умножавање (репродукција) са мастер-копија софтвера и података на дискове и траке.

Овај разред искључује:

- умножавање штампаног материјала (видјети: 18.11, 18.12),
- издавање софтвера (видјети: 58.2),
- издавање и дистрибуцију филмова, видео-трака и филмова на DVD и сличним медијима (видјети: 59.11, 59.12, 59.13),

- умножавање филмова за јавну дистрибуцију биоскопима (видјети: 59.12),
- производњу мастер-копија за снимљени или аудио-материјал (видјети: 59.20).

19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа

Ова област обухвата трансформацију сирове нафте и угља у употребљиве производе. Доминантан процес је рафинисање нафте, који укључује раздвајање сирове нафте у компонентне производе коришћењем таквих техника као што су крековање и дестилација.

Ова област обухвата производњу гасова, као што су етан, пропан и бутан, као и производе нафтних рафинерија.

Ова област покрива производњу карактеристичних производа за сопствене потребе (нпр. кокс, бутан, пропан, нафта, керозин, уља за ложење итд.), као и услуге прераде (нпр. рафинисање за кориснике).

Није обухваћена производња таквих гасова у другим јединицама (20.14), производња индустријских гасова (20.11), вађење природног гаса - метана, етана, бутана или пропана (06.20) и производња гасовитих горива, осим нафтних гасова - на примјер, гас од газификације угља, водени гас, производни гас, гас из гасних постројења (35.21). Производња петрохемикалија из рафинисане нафте која се разврстава у област 20.

19.1 Производња производа коксних пећи (коксовања)

19.10 Производња производа коксних пећи (коксовања)

Овај разред укључује:

- рад коксних пећи,
- производњу кокса и полукокса,
- производњу смоле и смолостог кокса,
- производњу коксног гаса из коксних пећи,
- производњу сировог катрана из мрког угља и лигнита,
- брикетирање (агломерација) кокса.

Овај разред искључује:

- производњу горива од брикета угља (видјети: 19.20).

19.2 Производња рафинисаних нафтних производа

19.20 Производња рафинисаних нафтних производа

Овај разред обухвата производњу течних и гасовитих горива и других производа од сирове нафте, битуменозних минерала или производа њихових фракција. Рафинисање нафте укључује само једну или неке од сљедећих дјелатности: фракционисање, непосредна дестилација сирове нафте и крекирање.

Овај разред укључује:

- производњу моторних горива: бензина, керозина итд.,
- производњу дестилованих горива: лаких, средњих и тешких нафтних уља, рафинисаних гасова, као што су: етан, пропан, бутан итд.,
- производњу мазивних уља и мазива на бази нафте и на бази отпадног уља,
- производњу производа (битуменских материјала) за петрохемијску индустрију и потребе за изградњу путева,
- производњу различитих производа: бијели шпирит, вазелин, парафински восак, желе од нафте итд.,
- производњу нафтних брикета,
- мијешање биогорива, тј. мијешање алкохола са нафтом (нпр. гасохол).

Овај разред такође укључује:

- производњу брикета тресета,
- производњу горива од брикета каменог угља и брикета лигнита (мрког угља).

20 Производња хемикалија и хемијских производа

Ова област заснива се на трансформацији органских и анорганских сировина у хемијском процесу и формирању новог производа. Ова област разликује производњу основних (базних) хемикалија, која је разврстана у прву индустријску грану, и производњу интермедијарних и коначних производа произведених даљом прерадом базних хемикалија, која је разврстана у преостале разреде дјелатности.

20.1 Производња основних хемикалија, ђубрива и азотних једињења, пластике и синтетичког каучука у примарним облицима

Ова грана обухвата производњу основних хемијских производа, минералних ђубрива и азотних једињења, као и производњу пластичних маса и синтетичке гуме у примарном облику.

20.11 Производња индустријских гасова

Овај разред укључује:

- производњу течних или компримисаних анорганских индустријских или медицинских гасова:
  - гасовити елементи,
  - течни или компримисани (кондензовани) ваздух,
  - расхладни гасови,

- мијешани индустријски гасови,
- интерни гасови, као што је карбон-диоксид,
- гасови за изолацију и др.

Овај разред искључује:

- вађење метана, етана, бутана или пропана (видјети: 06.20),
- производњу гасовитих горива, као што су: етан, пропан или бутан у рафинеријама нафте (видјети: 19.20),
- производњу гасовитих горива од угља, отпада итд. (видјети: 35.21).

20.12 Производња боја и пигмената

Овај разред укључује:

- производњу средстава за бојење и пигмената било ког пријекла, у основним облицима или у облику концентрата.

Овај разред такође укључује:

- производњу производа који се користе као флуоресцентни или луминосцентни.

Овај разред искључује:

- производњу готових средстава за бојење и пигмената (видјети: 20.30).

20.13 Производња осталих основних неорганских хемикалија

Овај разред обухвата производњу хемикалија користећи се основним процесима, као што су термално крекирање и дестилација. Излазни производи тих процеса су обично одвојени хемијски елементи или одвојена хемијска једињења.

Овај разред укључује:

- производњу хемијских елемената (осим индустријских гасова и базних метала),
- производњу неорганских киселина, осим азотне киселине,
- производњу база у чврстом стању (алкала), базних отопина (водених раствора натријум и калијум-хидроксида) и других неорганских база, осим амонијака,
- производњу осталих неорганских једињења,
- пржење пирита гвожђа,
- производњу дестиловане воде.

Овај разред такође укључује:

- обогаћивање руда уранијума и торијума.

Овај разред искључује:

- производњу индустријских гасова (видјети: 20.11),
- производњу азотних минералних ђубрива и азотних једињења (видјети: 20.15),
- производњу амонијака (видјети: 20.15),
- производњу амонијум-хлорида (видјети: 20.15),
- производњу нитрата и калијум-нитрата (видјети: 20.15),
- производњу амонијум-карбоната (видјети: 20.15),
- производњу ароматичне дестиловане воде (видјети: 20.53),
- производњу базних метала (видјети: област 24).

20.14 Производња осталих основних органских хемикалија

Овај разред обухвата производњу хемикалија користећи се базним процесима, као што су термално крекирање и дестилација. Излазни производи тих процеса су обично одвојени хемијски елементи или одвојена хемијска једињења.

Овај разред укључује:

- производњу базних органских хемикалија:
  - засићени и незасићени ациклични угљиководоници,
  - засићени и незасићени циклични угљиководоници,
  - ациклични и циклични алкохоли, укључујући и синтетички алкохол,
  - монокарбонске и поликарбонске киселине, укључујући сирћетну киселину,
  - остала једињења са кисеоничком групом, укључујући алдехиде, кетоне, хиноне и органска једињења са двојним или поликисеоничким групама,
  - синтетички глицерол,
  - органска једињења са азотном групом, укључујући амине,
  - ферментацију шећерне трске, репе, житарица и сличног за производњу алкохола и естера (биогориво),
  - остала органска једињења, укључујући и производе суве дестилације дрвета (нпр. дрвени угаљ) итд.,
- производњу синтетичких ароматичних производа,
- дестилацију угљеног катрана.

Овај разред искључује:

- производњу пластичних маса у примарним облицима (видјети: 20.16),
- производњу синтетичког каучука у примарним облицима (видјети: 20.17),

- производњу сировог глицирина (видјети: 20.41),
- производњу природних етеричних уља (видјети: 20.53),
- производњу салицилне и О-ацетилсалицилне киселине (видјети: 21.10).

20.15 Производња вјештачких ђубрива и азотних једињења

Овај разред укључује:

- производњу вјештачких ђубрива:
  - проста или сложена азотна, фосфорна или калијумова вјештачка ђубрива,
  - уреа, сирови природни фосфати и сирове природне калијумове соли.
- производњу азотних једињења:
  - азотна киселина и сулфоазотне киселине, амонијак, амонијум-хлорид, нитрити и нитрати калијума.

Овај разред такође укључује:

- производњу земље за цвијеће са тресетом као главним састојком,
- производњу земље за цвијеће, мјешавину природне земље, пијеска, глине (иловаче) и минерала.

Овај разред искључује:

- вађење гуана (видјети: 08.91),
- производњу агрохемијских производа, као што су пестициди (видјети: 20.20).

20.16 Производња пластичних маса у примарним облицима

Овај разред обухвата производњу смоле, пластичних маса и невулканизованих термопластичних еластомера, као и мјешавина и смјеса смоле на корисничкој бази и производњу некорисничких синтетичких смола.

Овај разред укључује:

- производњу пластичних маса у примарним облицима:
  - полимери, укључујући и полимере од етилена, пропилена, стирена, винилхлорида, винилацетата и акрилата,
  - полиамиди,
  - фенолне и епоксидне смоле и полиуретани,
  - алкидне и полиестерске смоле и полиетри,
  - силикони,
  - измјенивачи јона на бази полимера.

Овај разред такође укључује:

- производњу целулозе и њених хемијских деривата.

Овај разред искључује:

- производњу вјештачких и синтетичких влакана, филамента и предива (видјети: 20.60),
- рециклажу (испијање) пластичних производа (видјети: 38.32).

20.17 Производња синтетичког каучука у примарним облицима

Овај разред укључује:

- производњу синтетичког каучука у примарним облицима (или у облику плоча, листова и трака):
  - синтетички каучук,
  - фактис,
- производњу мјешавина синтетичког каучука, природног каучука и каучука сличног гуми (нпр. балата).

20.2 Производња пестицида и других хемијских производа за пољопривреду

20.20 Производња пестицида и других хемијских производа за пољопривреду

Овај разред укључује:

- производњу инсектицида, ролентицида, фунгицида, хербицида, акарицида, средстава против пужева, биоцида,
- производњу средстава против клијања и средстава за регулисање раста биљака,
- производњу средстава за дезинфекцију (за пољопривредне и друге сврхе),
- производњу других агрохемијских производа д.н.

Овај разред искључује:

- производњу вјештачких ђубрива и азотних једињења (видјети: 20.15).

20.3 Производња боја, лакова и сличних премаза, графичких боја и китова

20.30 Производња боја, лакова и сличних премаза, графичких боја и китова

Овај разред укључује:

- производњу боја, лакова, емајла и лак-боја,

- производњу припремљених пигмената и средстава за бојење, опацифицијаната и колораната,
- производњу стакластог емајла, глазура, енгоба (превлака) и сличних препарата,
- производњу китова,
- производњу заптивних смјеса (смјеса за пуњење) и сличних неватросталних препарата за заптивање (пуњење) и површинско облагање (китови и др.),
- производњу сложених органских растварача и разрјеђивача,
- производњу припремљених средстава за скидање боја, лакова и др.,
- производњу графичких боја.

Овај разред искључује:

- производњу боја и пигмената (видјети: 20.12),
- производњу тинте за писање и цртање (видјети: 20.59).

20.4 Производња сапуна и детерџената, препарата за чишћење и полирање, парфема и тоалетних препарата

20.41 Производња сапуна и детерџената, препарата за чишћење и полирање

Овај разред укључује:

- производњу органских површински активних супстанци,
- производњу папира, вате, филца итд., пресвучених или прекривених сапуном или детерџентом,
- производњу сировог глицирина,
- производњу сапуна, осим козметичког сапуна,
- производњу површински активних препарата:
  - прашкови за прање, у чврстом и течном стању и детерџенти,
  - препарати за прање посуђа,
  - омекшивачи за текстил,
- производњу препарата за чишћење и полирање:
  - препарати за парфемисање и дезодорисање просторија,
  - вјештачки воскови и препарати на бази воскова,
  - политура и крема за кожу,
  - политура и крема за дрво,
  - политура за каросерије, стакло и метал,
  - пасте и прашкови за чишћење (уклањање масноћа), полирање, укључујући папир, вату итд. којима су пресвучени или прекривени.

Овај разред искључује:

- производњу одвојених, хемијски дефинисаних једињења (видјети: 20.13, 20.14),
- производњу глицирина који је синтетизован из нафтних производа (видјети: 20.14),
- производњу козметичког сапуна (видјети: 20.42).

20.42 Производња парфема и тоалетних препарата

Овај разред укључује:

- производњу парфема и тоалетних препарата:
  - парфема и тоалетне воде,
  - препарати за уљепшавање и шминкање,
  - препарати за појачавање пигментације при сунчању и препарати за заштиту од сунца,
  - препарати за маникир и педикир,
  - шампони, лакови за косу, препарати за коврцање и исправљање косе,
  - пасте за зубе и препарати за оралну хигијену, укључујући и препарате за причвршћивање зубних протеза,
  - препарати за бријање, укључујући препарате прије и после бријања,
  - дезодоранси и соли за купање,
  - депилатори и др.
- производњу козметичких сапуна.

Овај разред искључује:

- вађење и рафинисање природних етеричних уља (видјети: 20.53).

20.5 Производња осталих хемијских производа

Ова грана обухвата производњу експлозивних и пиротехничких производа, љепила, етеричних уља и других хемијских производа, нпр. хемијске производе који се користе при изради фотографија (укључујући филмове и папир осјетљив на свјетло), желатине и препарате композитне дијагностике итд.

20.51 Производња експлозива

Овај разред укључује:

- производњу пропелзивног праха (барута),

- производњу експлозива и пиротехничких материјала, укључујући ударне капсуле, детонаторе, сигналне ракете итд.

Овај разред такође укључује:

- производњу шибица.

20.52 Производња љепила

Овај разред укључује:

- производњу љепила и средстава за лијеplење, укључујући љепила и средства за лијеplење на бази каучука и гуме.

Овај разред искључује:

- производњу желатина и његових деривата (видјети: 20.59).

20.53 Производња етеричних уља

Овај разред укључује:

- производњу екстраката из природних ароматичних производа,
- производњу резиноида,
- производњу мјешавина етеричних мирисних уља за употребу у производњи парфема или прехранбених производа.

Овај разред искључује:

- производњу синтетичких ароматичних производа (видјети: 20.14),
- производњу парфема и тоалетних препарата (видјети: 20.42).

20.59 Производња осталих хемијских производа, д.н.

Овај разред укључује:

- производњу фотографских плоча, филмова, папира и других на свјетлост осјетљивих и неосвијетљених материјала д.н.,
- производњу хемијских препарата за фотографске сврхе,
- производњу желатина и његових производа,
- производњу различитих хемијских производа:
  - пептони и њихови деривати и друге протеинске супстанце и њихови деривати,
  - хемијски модификована уља и масти,
  - средства за довршавање текстила и коже,
  - прахови и пасте за тврдо и меко лемљење, брушење и заваривање,
  - средства за одмашћивање (чишћење) метала,
  - припремљени адитиви за цемент,
  - активни угљ, додаци (адитиви) уљима за подмазивање, припремљени акцелератори (убрзивачи) за гуму, катализатори и други хемијски производи за употребу у индустрији,
  - антидетонатори, антифриз препарати,
  - течности за хидрауличке преносе,
  - сложени лабораторијски и дијагностички реагенси.

Овај разред такође укључује:

- производњу мастила и туша за писање и цртање.

Овај разред искључује:

- производњу хемијски дефинисаних производа у великој количини (видјети: 20.13, 20.14),
- производњу дестиловане воде (видјети: 20.13),
- производњу осталих базних органских хемикалија (видјети: 20.14),
- производњу мастила за штампање (видјети: 20.30),
- производњу средстава за лијеplење који су базирани на асфалту (видјети: 23.99).

20.6 Производња вјештачких влакана

20.60 Производња вјештачких влакана

Овај разред укључује:

- производњу синтетичких и вјештачких дугих влакана (филамената),
- производњу синтетичких и вјештачки сјечених влакана, невлачених, нечешљаних, нити на други начин припремљених за предење,
- производњу синтетичких и вјештачких једножичаних (филамент) предива, укључујући и предиво високе чврстине и текстурисано предиво,
- производњу синтетичких и вјештачких монофиламената или трака.

Овај разред искључује:

- предење синтетичких и вјештачких влакана (видјети: 13.10),
- производњу предива израђених од вјештачких влакана (видјети: 13.10).

21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата

Ова област обухвата производњу основних фармацеутских производа и препарата.

Исто тако, у ову област укључена је и производња хемијских и биљних производа за медицинске сврхе.

21.1 Производња основних фармацеутских производа

21.10 Производња основних фармацеутских производа

Овај разред укључује:

- производњу медицински активних супстанци које се користе у производњи лијекова због њихових фармаколошких особина: антибиотици, основни витамини, салицилне и О-ацетисалицилне киселине итд.,
- прераду крви.

Овај разред такође укључује:

- производњу хемијски чистог шећера,
- прераду жлијезда и производњу екстракта из жлијезда.

21.2 Производња фармацеутских препарата

21.20 Производња фармацеутских препарата

Овај разред укључује:

- производњу лијекова:
  - антисеруми и друге фракције крви,
  - вакцине,
  - различити лијекови, укључујући хомеопатске препарате,
- производњу хемијских контрацептивних средстава за спољашњу употребу и хормонских контрацептивних препарата,
- производњу медицинских дијагностичких препарата, укључујући тестове за трудноћу,
- производња радиоактивних (у живом организму) дијагностичких супстанци,
- производњу биотехнолошких фармацеутских производа.

Овај разред такође укључује:

- производњу медицински импрегнисане вате, газе, завоја, бандажног материјала, хируршког кетгута (цријева) и др.,
- припрему биљних производа (дробљених, сортираних, мљевених) за фармацеутске сврхе.

Овај разред искључује:

- производњу биљних екстраката (метвице, спориша, камилице итд.), (видјети: 10.83),
- производњу пуњења за зубарство и производњу стоматолошког цемента (видјети: 32.50),
- производњу цемента за реконструкцију кости (видјети: 32.50),
- производњу хируршких оргтача (видјети: 32.50),
- трговину на велико фармацеутским производима (видјети: 46.46),
- трговину на мало фармацеутским производима (видјети: 47.73),
- истраживање и развој за потребе фармацеутских и биотехнолошких производа (видјети: 72.1),
- паковање фармацеутских производа (видјети: 82.92).

22 Производња производа од гуме и пластичних маса

Ова област обухвата производњу производа од гуме и производа од пластичних маса, а карактеристична је по сировинама које се користе у производном процесу. Међутим, није сва производња која користи ове сировине разврстана у оквиру дјелатности из ове области.

22.1 Производња производа од гуме

Ова грана обухвата производњу производа од гуме.

22.11 Производња спољашњих и унутрашњих гума за возила; протектовање спољашњих гума за возила

Овај разред укључује:

- производњу спољашњих гума за моторна возила, опрему, покретне машине, авионе, играчке, намјештај и друге потребе:
  - пнеуматске гуме,
  - чврсте или пуне гуме,
- производњу унутрашњих гума,
- производњу промјенљивих дијелова за спољашње гуме, обода (штитника) гуме, профилисаних трака за протектовање спољашњих гума итд.,
- репродукција и протектовање спољашњих гума.

Овај разред искључује:

- производњу цријева за поправку гуме (видјети: 22.19),
- поправку гума и цријева, подешавање или мијењање (видјети: 45.20).

22.19 Производња осталих производа од гуме

Овај разред укључује:

- производњу осталих производа од природног или синтетичког каучука, невулканизоване, вулканизоване или тврде гуме:

- гумене плоче, листови, траке, шипке, подлошци и други профилисани облици,
- цијеви, цријева и шмркови,
- транспортне траке, преносни и погонски каиши (појасеви) од гуме,
- предмети од гуме за хигијенске сврхе као што су средства за контрацепцију, вјештачке груди, боце за топлу воду итд.,
- гумени одјевни предмети (само ако су залијеplени заједно, а не сашивени),
- гумени дијелови доње стране ципеле и остали гумени дијелови обуће,
- гумене нити и каблови,
- гумирано предиво и тканине,
- гумени прстенови, прирубнице и заптивачи,
- гумене облоге за ваљке,
- гумени душеци за надувавање,
- балони за надувавање,
- производњу гумених четки,
- производњу поклопаца од тврде гуме на парним цјевоводима,
- производњу чешљева, укосница, увијача за косу и сличних предмета од тврде гуме.

Овај разред такође укључује:

- производњу гумених материјала за поправку,
- производњу импрегнисаних текстилних тканина, које су обложене, покривене или ламинисане са гумом, гдје је главни састав гума,
- производњу гумених душека за водене кревете,
- производњу гумених капа за купање и кецеља,
- производњу гумених костима за купање и ронилачких одијела,
- производњу гумених секси предмета.

Овај разред искључује:

- производњу корд тканина за производњу спољашњих гума (видјети: 13.96),
- производњу одјевних предмета од еластичних тканина (видјети: 14.14, 14.19),
- производњу гумене обуће (видјети: 15.20),
- производњу љепила и средстава за лијеplење на бази каучука и гуме (видјети: 20.52),
- производњу профилисаних трака, тј. промјенљивих дијелова за протектовање спољашњих гума (видјети: 22.11),
- производњу сплавова и чамаца на надувавање (видјети: 30.11, 30.12),
- производњу непресвучених мадраца од пјенасте гуме (видјети: 31.03),
- производњу гумених спортских реквизита, осим одјеће (видјети: 32.30),
- производњу гумених игара и играчака (укључујући дјечије базе, дјечије бродове на надувавање, гумене животиње на надувавање, лопте и слично), (видјети: 32.40),
- добијање гуме из искоришћених спољашњих гума за производњу секундарних сировина (видјети: 38.32).

22.2 Производња производа од пластичних маса

Ова грана обухвата прераду нове или старе (тј. рециклиране) пластичне смоле у мебупроизводе или финалне производе, користећи се процесима као што су компресијско моделовање, екструзијско моделовање, моделовање убризгавањем, моделовање дувањем и ливањем. За већину ових метода производни процес је таква да може послужити за производњу разноврсних производа.

22.21 Производња плоча, листова, цијеви и профила од пластичних маса

Овај разред укључује:

- производњу полупроизвода од пластичних маса:
  - пластичне плоче, листови, блокови, филмови, фолије, траке итд. (самољепљиве или не),
- производњу готових производа од пластичних маса:
  - пластичне цијеви, цријева и шмркови и прибор за цијеви и цријева и њихово спајање,
  - целофански филмови и листови.

Овај разред искључује:

- производњу пластичних маса у примарним облицима (видјети: 20.16),
- производњу предмета од синтетичког или природног каучука и гуме (видјети: 22.1).

22.22 Производња амбалаже од пластичних маса

Овај разред укључује:

- производњу предмета од пластичних маса за паковање робе:

- пластичне кесе, вреће, канистери, кутије, сандуци, оплетене боце, боце и др.

Овај разред искључује:

- производњу путних предмета (кофера и ручних торби) од пластичних маса (видјети: 15.12).

22.23 Производња производа за грађевинарство од пластичних маса

Овај разред укључује:

- производња производа за грађевинарство од пластичних маса:
  - пластична врата, прозори, рамови, капци, жалюзине, лајсне за под и др.,
  - танкови и резервоари,
  - подне, зидне или плафонске облоге од пластичних маса у облику ролни или плочица итд.,
  - санитарни предмети од пластичних маса као што су каде, туш-каде, умиваоници, клозетске шоље, водокотлићи итд.
- производњу савитљивих подних покривача као што су винил, линолеум итд.,
- производњу вјештачког камена (нпр. вјештачког мермера).

22.29 Производња осталих производа од пластичних маса

Овај разред укључује:

- производњу стоног и кухињског посуђа и предмета за тоалет од пластичних маса,
- производњу разноврсних производа од пластичних маса:
  - пластичне шљемове, изолациони прибор, дијелови прибора за расвјетну опрему, канцеларијска и школска опрема, одјевни предмети (само ако су залијеplени заједно, а не сашивени), прибор за намјештај, статуе, преносни и погонски каиши (појасеви), пластични подлошци, самољепљиве пластичне траке, пластични дијелови обуће (потпетице), обућарски калупи, пластични држачи за цигаре и цигарете, чешљеви, пластични увијачи за косу, пластични новитети итд.

Овај разред искључује:

- производњу путних предмета (кофера и ручних торби) од пластичних маса (видјети: 15.12),
- производњу обуће од пластичних маса (видјети: 15.20),
- производњу намјештаја од пластичних маса (видјети: 31.01, 31.02, 31.09),
- производњу непресвучених мадраца од пјенастих пластичних маса (видјети: 31.03),
- производњу спортских реквизита од пластичних маса (видјети: 32.30),
- производњу игара и играчака од пластичних маса (видјети: 32.40),
- производњу медицинског и зубарског прибора од пластичних маса (видјети: 32.50),
- производњу оптичких елемената од пластичних маса (видјети: 32.50),
- производњу пластичних кацага и остале личне безбједносне опреме од пластичних маса (видјети: 32.99).

23 Производња осталих производа од неметалних минерала

Ова област обухвата производне дјелатности од којих се свака односи на појединачну супстанцу минералног поријекла, од сировина до готових производа. Ова област обухвата производњу стакла и производа од стакла (нпр. равно стакло, шупље стакло, влакна, техничку робу од стакла итд.), затим производњу керамичких производа, плочица, производа од печене глине и производњу цемента и печеног гипса.

Производња обликованог, готовог и обрађеног камена и осталих минералних производа обухваћена је у овој области.

23.1 Производња стакла и производа од стакла

Ова грана обухвата стакло у свим облицима, израђено било којом врстом производног процеса, као и предмета од стакла.

23.11 Производња равнoг стакла

Овај разред укључује:

- производњу равнoг стакла, укључујући и армирано, обојено или матирано равнoг стакло.

23.12 Обликовање и обрада равнoг стакла

Овај разред укључује:

- производњу каљеног или слојевитог (ламинисаног) равнoг стакла,
- производњу стаклених огледала,
- производњу вишеслојних зидних елемената за изолацију од стакла.

23.13 Производња шупљег стакла

Овај разред укључује:

- производњу боца и другог амбалажног стакла или кристалног стакла,

- производњу чаша за пиће и других производа за домаћинство од стакла или кристалног стакла.

Овај разред искључује:

- производњу играчака од стакла (видјети: 32.40).

23.14 Производња влакана од стакла

Овај разред укључује:

- производњу стаклених влакана, укључујући стаклену вуну и неткане производе од стаклених влакана.

Овај разред искључује:

- производњу ткиних тканина од стаклених предива (видјети: 13.20),
- производњу каблова од оптичких влакана за пренос података или за пренос слика "уживо" (видјети: 27.31).

23.19 Производња и обрада осталог стакла укључујући техничке производе од стакла

Овај разред укључује:

- производњу производа од стакла за лабораторијске, хигијенске или фармацеутске сврхе,
- производњу стакла за ручне и остале сатове, оптичког стакла и оптичких елемената који нису оптички обрађени,
- производњу предмета од стакла за израду бижутерије,
- производњу изолатора и изолационог прибора од стакла,
- производњу кугли за свјетилке од стакла,
- производњу фигурица од стакла,
- производњу блокова за поплочавање и облагање од стакла,
- производњу шипки и цијеви од стакла.

Овај разред искључује:

- производњу оптичких дорађених елемената (видјети: 26.70),
- производњу шприца за инјекције и остале медицинско-лабораторијске опреме (видјети: 32.50).

23.2 Производња ватросталних производа

23.20 Производња ватросталних производа

Овај разред обухвата међупроизводе од неметалних минерала који су добијени вађењем пијеска, шљунка, камена или глине.

Овај разред укључује:

- производњу ватросталног малтера и бетона,
- производњу ватросталних производа од керамике:
  - термоизолациони керамички производи од силикатног фосилног брашна,
  - ватростална опека, блокови, црепови итд.,
  - ватросталне керамичке реторте, лонци, муфове, изливници (испусти), цијеви, пријева и др.,
- производњу ватросталних предмета на бази магнезита, доломита и хромита.

23.3 Производња производа од печене глине за грађевинарство

23.31 Производња плочица и подних плоча од керамике

Овај разред укључује:

- производњу неватросталних керамичких зидних плочица, мозаик коцкица и др.,
- производњу неватросталних подних плочица, те плоча и плочица за поплочавање и облагање од керамике.

Овај разред искључује:

- производњу вјештачког камена (нпр. вјештачког мермера), (видјети: 22.23),
- производњу ватросталних производа од керамике (видјети: 23.20),
- производњу опеке и кровног цријепа од керамике (видјети: 23.32).

23.32 Производња опеке, цријепа и осталих производа од печене глине за грађевинарство

Овај разред укључује:

- производњу неватросталног грађевинског материјала од печене глине:
  - производњу керамичке опеке, кровног цријепа, капа и цијеви за димњаке, друге цијеви, одводи и др.,
- производњу подних блокова од печене глине.

Овај разред искључује:

- производњу ватросталних производа од керамике (видјети: 23.20),
- производњу неватросталних производа од керамике, који се не употребљавају у грађевинарству (видјети: 23.4).

23.4 Производња осталих производа од порцелана и керамике

Ова грана обухвата производњу финалних производа који се добијају вађењем неметалних минерала као што су пијесак, шљунак или глина.

23.41 Производња производа за домаћинство и украсних предмета од керамике

Овај разред укључује:

- производњу стоног посуђа од керамике и других производа за домаћинство или тоалет од керамике,
- производњу статуа и других украсних предмета од керамике.

Овај разред искључује:

- производњу предмета од керамике за израду бижутерије (видјети: 32.13),
- производњу играчака од керамике (видјети: 32.40).

23.42 Производња санитарне опреме од керамике

Овај разред укључује:

- производњу санитарне опреме од керамике као што су нужници, каде, бидеи, водокотлићи итд.,
- производњу осталог намјештаја од керамике.

Овај разред искључује:

- производњу ватросталних производа од керамике (видјети: 23.20),
- производњу грађевинских производа од керамике (видјети: 23.3).

23.43 Производња изолатора и прибора од керамике за изолацију

Овај разред укључује:

- производњу електричних изолатора и прибора за изолацију од керамике.

Овај разред искључује:

- производњу ватросталних производа од керамике (видјети: 23.20).

23.44 Производња осталих техничких производа од керамике

Овај разред укључује:

- производњу керамичких и феритних магнета,
- производњу предмета од керамике за лабораторијске, хемијске и индустријске сврхе.

Овај разред искључује:

- производњу вјештачког камена (нпр. вјештачког мермера), (видјети: 22.23),
- производњу ватросталних производа од керамике (видјети: 23.20),
- производњу грађевинског материјала од керамике (видјети: 23.3).

23.49 Производња осталих производа од керамике

Овај разред укључује:

- производњу лонаца, судова и сличних производа од керамике који се користе за преношење или паковање производа,
- производњу производа од керамике који нису класификовани на другом мјесту.

Овај разред искључује:

- производњу уградне санитарне керамике (видјети: 23.42),
- производњу вјештачких зуба (видјети: 32.50).

23.5 Производња цемента, креча и гипса

23.51 Производња цемента

Овај разред укључује:

- производњу клинкера и хидрауличног цемента, укључујући и портланд цемент, алуминијски (топљени) цемент, цемент од шљаке и суперфосфатни цемент.

Овај разред искључује:

- производњу ватросталног малтера и бетона (видјети: 23.20),
- производњу готове и суве бетонске смјесе и малтера (видјети: 23.63, 23.64),
- производњу производа од цемента (видјети: 23.69),
- производњу цемента који се употребљава у зубарству (видјети: 32.50).

23.52 Производња креча и гипса

Овај разред укључује:

- производњу негашеног, гашеног и хидрауличног креча,
- производњу калцинисаног (печеног) гипса или калцинисаног (печеног) сулфата.

Овај разред такође укључује:

- производњу калцинисаног (печеног) доломита.

Овај разред искључује:

- производњу производа од гипса (видјети: 23.62, 23.69).

23.6 Производња производа од бетона, цемента и гипса

23.61 Производња производа од бетона за грађевинарство

Овај разред укључује:

- производњу ливењем обликованих производа од бетона, цемента или предмета од вјештачког камена који се употребљавају у грађевинарству:

- цријеп, плоче за поплочавање, цигле, греде, плоче, панеле, цијеви, стубове, испуне итд.,
- производњу префабрикованих монтажних грађевинских елемената за високоградњу и нискоградњу од цемента, бетона или вјештачког камена.

23.62 Производња производа од гипса за грађевинарство

Овај разред укључује:

- производњу производа од гипса који се употребљавају у грађевинарству:
  - блокови (табле), плоче, панели итд.

23.63 Производња готове бетонске смјесе

Овај разред укључује:

- производњу готове и суве бетонске смјесе и малтера.

Овај разред искључује:

- производњу ватросталног цемента (видјети: 23.20).

23.64 Производња малтера

Овај разред укључује:

- производњу малтера у праху.

Овај разред искључује:

- производњу ватросталног малтера (видјети: 23.20),
- производњу суве бетонске смјесе и малтера (видјети: 23.63).

23.65 Производња влакнастих зацементираних производа (фиброцемента)

Овај разред укључује:

- производњу грађевинског материјала од биљних супстанци (дрвена вуна, слама, трстика, рогоз) које су агломерисане цементом, гипсом или другим минералним везивима,
- производњу производа од азбестног цемента, целулозног фиброцемента и сличних влакана:
  - таласасте и дуге плоче, панеле, цријепове, цијеви, црева, резервоаре, олуке, корита, шоље, посуде, намјештај, рамове прозора итд.

23.69 Производња осталих производа од бетона, гипса и цемента

Овај разред укључује:

- производњу осталих производа од бетона, гипса, цемента или вјештачког камена:
  - статуе, намјештај, предмети са плитким и високим рељефом, вазе, посуде за цвијеће итд.

23.7 Сјечење, обликовање и обрада камена

23.70 Сјечење, обликовање и обрада камена

Овај разред укључује:

- сјечење, обликовање и обраду камена који се употребљава у грађевинарству, на гробљима, у изградњи путева, за покривање кровова итд.,
- производњу намјештаја од камена.

Овај разред искључује:

- радове који се обављају у каменоломима као што је груба обрада камена (видјети: 08.11),
- производњу млинског камена, брусног камена и сличних производа (видјети: 23.9).

23.9 Производња брусних производа и производа од неметалних минерала, д.н.

Ова грана обухвата производњу брусних производа и производа од неметалних минерала.

23.91 Производња брусних производа

Овај разред укључује:

- производњу млинског камена, камена за оштрење и полирање, природних или вјештачких абразивних производа, укључујући и абразивне производе на мекој подлози (нпр. брусни папир).

23.99 Производња осталих производа од неметалних минерала, д.н.

Овај разред укључује:

- производњу фриксионих материјала и немонтираних производа од тих материјала, на подлози од минералних супстанци или од целулозе,
- производња минералних изолационих материјала:
  - вуна од шљаке, камена вуна и сличне минералне вуне, листаста вермикулит, експандована глина и слични материјали за топлотну и звучну изолацију или апсорпцију звука,
- производњу производа од разноврсних минералних материјала:
  - обрађен лискун и производи од лискуна, тресета, графита (осим електричних материјала) итд.,

- производњу производа од асфалта или сличног материјала, на примјер љепила базирана на асфалу, тресет од катрана итд.,
- производњу влакана и производа од карбона и графита (осим електрода и електричних апликација),
- производњу вјештачког корунда.

Овај разред искључује:

- производњу стаклене вуне и нетканих производа од стаклене вуне (видјети: 23.14),
- производњу електрода од графита (видјети: 27.90),
- производњу заптивача од карбона или графита (видјети: 28.29).

24 Производња базних метала

Ова област обухвата дјелатности топљења и/или рафинисања метала од гвожђа и обојених метала, а добијају се из руда, комада или остатака, при чему се користе технике електрометалургије или друге технике металуршког процеса.

Ова област исто тако обухвата производњу металних легура и ојачаних легура, суперлегура које се добијају додавањем других хемијских елемената чистим металима. Производ топљења и рафинисања обично је у форми комада, који се даље користе за обраду ваљањем, вучењем и извлачењем како би се добили производи као што су лимови, плоче, траке, шипке, цијеви, жица, цријева и шупљих профили; или у растопљеној форми како би се израдили ливењем одливци и други метални производи од базних метала.

24.1 Производња сировог гвожђа, челика и феролегура

Ова грана обухвата дјелатности као што су производња, тј. директно претварање руде гвожђа у сирово гвожђе, у растопљеном или чврстом стању, затим производњу челика од сировог гвожђа, те производњу феролегура и производњу производа од челика.

24.10 Производња сировог гвожђа, челика и феролегура

Овај разред укључује:

- рад и производњу производа високих пећи, конвертора од челика и ваљоница,
- производњу сировог ливеног гвожђа и сјајног гвожђа у комадима, блоковима и другим примарним облицима,
- производњу феролегура,
- производњу челичних производа директном редукијом гвожђа и осталих спужвастих производа од гвожђа,
- производњу гвожђа изузетне чистоће добијеног електролизом или неким другим хемијским процесом,
- топљење изломљених комада од гвожђа и челика,
- производњу гранула и праха од гвожђа,
- производњу комада од челика или осталих примарних облика,
- производњу полуготових производа од челика,
- производњу топло, хладно и равно ваљаних производа од челика,
- производњу топло ваљаних шипки и цијеви од челика,
- производњу топло ваљаних отворених профила од челика,
- производњу пилинг плоча од челика и заварених отворених профила од челика,
- производњу производа од челика за изградњу колосјека (не-састављене шине).

Овај разред искључује:

- хладно вучење шипки (видјети: 24.31).

24.2 Производња цијеви, цријева, отворених профила и припадајуће опреме од челика

24.20 Производња цијеви, цријева, отворених профила и припадајуће опреме од челика

Овај разред укључује:

- производњу бешавних цијеви и цријева са кружним или некружним попречним пресеком и необрађених профила кружног попречног пресека за даљу обраду врућим ваљањем, континуираним пресовањем или врућим извлачењем или неким другим врућим поступком процеса обраде међупроизвода, као што су шипке или полуке, које се могу добити врућим ваљањем или континуалним ливењем,
- производњу прецизних или непрецизних бешавних цијеви и цријева врућим ваљањем, континуалним пресовањем или врућим извлачењем, за даљу обраду, хладним извлачењем и хладним ваљањем цијеви и цријева кружног попречног профила и хладно извлачење само цијеви и цријева некружног попречног пресека и шупљих профила,
- производњу заварених цијеви и цријева, вањског пречника већег од 406.4 mm, хладно профилисаних врућим ваљањем равних производа (плоча) и уздужно или спирално заварених,
- производњу заварених цијеви и цријева, вањског пречника мање или једнако 406.4 mm кружног попречног пресека напра-

влених поступком континуалног хладног или врућег обликовања, тј. врућим или хладним ваљањем и извлачењем равних производа и уздужно или спирално заварених и производњу цијеви некружног попречног пресека направљених врућим или хладним обликовањем од врућих или хладно ваљаних трака, уздужно заварених,

- производњу прецизних заварених цијеви и цијева вањског пречника мањег или једнако 406,4 mm врућим или хладним обликовањем од вруће или хладно ваљане траке и уздужно заварене и испоручене као заварене цијеви или као даље обрађене цијеви или цијева некружног попречног пресека, хладним извлачењем или хладним ваљањем или хладним обликовањем,
- производњу равних прирубница (ламела) и прирубница (ламела) са кованим обручем које су произведене врућим ваљањем равних производа од челика,
- производњу цијевног прибора за чеоно варење као што су кољена и редукције (сужења), ковањем, вруће ваљаних бешавних цијеви од челика,
- производњу цијевног прибора од челика са навојем или другог типа.

Овај разред искључује:

- производњу бешавних центрифугално ливених цијеви и цијева од челика (видјети: 24.52).

24.3 Производња осталих производа примарне прераде челика

Ова грана обухвата производњу осталих производа хладним обликовањем челика.

24.31 Хладно вучење шипки

Овај разред укључује:

- производњу шипки или профила од челика хладним вучењем, брушењем или стругањем.

Овај разред искључује:

- вучење жице (видјети: 24.34).

24.32 Хладно ваљање уских трака

Овај разред укључује:

- производњу равно ваљаних пресвучених или непресвучених производа од челика у котуровима или у тракама, ширине мање од 600 mm, хладним ваљањем топло ваљаних равних производа или челичних шипки.

24.33 Хладно обликовање или савијање профила

Овај разред укључује:

- производњу отворених профила, постепеним хладним обликовањем у ваљаоницама или савијањем на пресама равно ваљаних производа од челика,
- производњу хладно обликованих или хладно савијених, набраних листова и сендвич панела пресвучених челичним листовима.

24.34 Хладно вучење жице

Овај разред укључује:

- производњу вучених жица од челика, хладним вучењем жичаних шипки од челика.

Овај разред искључује:

- вучење шипки и чврстих профила од челика (видјети: 24.31),
- производњу производа од жице (видјети: 25.93).

24.4 Производња базних племенитих и осталих обојених метала

24.41 Производња племенитих метала

Овај разред укључује:

- производњу основних племенитих метала:
  - производњу и рафинисање необрађених или обрађених племенитих метала: злато, сребро, платина итд. од ковина и остатака,
- производњу легура од племенитих метала,
- производњу полупроизвода од племенитих метала,
- пресвлачење (патинирање) сребром базних метала,
- пресвлачење (патинирање) златом базних метала или сребра,
- пресвлачење (патинирање) платином или металима платинске групе злата, сребра или базних метала.

Овај разред такође укључује:

- производњу жице од тих метала вучењем,
- производњу плочастих листића од племенитих метала.

Овај разред искључује:

- ливење лаких и обојених метала (видјети: 24.53, 24.54),
- производњу накита од племенитих метала (видјети: 32.12).

24.42 Производња алуминијума

Овај разред укључује:

- производњу алуминијума из глинице (алуминијум оксида),

- производњу алуминијума електролизом отпадака, остатака и старих материјала од алуминијума,
- производњу легура алуминијума,
- примарну прераду алуминијума.

Овај разред такође укључује:

- производњу жице од овог метала вучењем,
- производњу алуминијум оксида (глинице),
- производњу фолија за паковање од алуминијума,
- производњу ламината од алуминијске фолије као главне компоненте.

Овај разред искључује:

- ливење лаких и обојених метала (видјети: 24.53, 24.54).

24.43 Производња олова, цинка и калаја

Овај разред укључује:

- производњу олова, цинка и калаја из руда,
- производњу олова, цинка и калаја електролизом отпада, остатака и старих материјала од олова, цинка и калаја,
- производњу легура од олова, цинка и калаја,
- примарну прераду олова, цинка и калаја.

Овај разред такође укључује:

- производњу жице вучењем тих метала,
- производњу листова од калаја.

Овај разред искључује:

- ливење лаких и обојених метала (видјети: 24.53, 24.54).

24.44 Производња бакра

Овај разред укључује:

- производњу бакра из руде,
- производњу бакра електролизом отпада, остатака и старих материјала од бакра,
- производњу легура бакра,
- производњу жица и трака за осигураче од бакра,
- примарну прераду бакра,
- производњу жица вучењем овог метала.

Овај разред искључује:

- ливење лаких и обојених метала (видјети: 24.53, 24.54).

24.45 Производња осталих обојених метала

Овај разред укључује:

- производњу хрома, мангана, никла и других обојених метала из руда или оксида,
- производњу хрома, мангана, никла и других обојених метала електролизом и алуминотермичком прерадом отпада, остатака и старих материјала од хрома, мангана, никла и других обојених метала,
- производњу легура хрома, мангана, никла итд.,
- примарну прераду хрома, мангана, никла и других обојених метала,
- производњу полупроизвода од никла.

Овај разред такође укључује:

- производњу жице вучењем тих метала.

Овај разред искључује:

- ливење лаких и обојених метала (видјети: 24.53, 24.54).

24.46 Прерада нуклеарног горива

Овај разред укључује:

- производњу метала уранијума из уранијум оксида или других руда,
- топлење и рафинисање уранијума.

24.5 Ливење метала

Ова грана обухвата производњу полупроизвода и разноврсних одливака добијених процесом топлења.

Ова грана искључује:

- производњу готових ливених производа као што су:
  - котлови и радијатори (видјети: 25.21),
  - ливени производи за домаћинство (видјети: 25.99).

24.51 Ливење гвожђа

Овај разред обухвата дјелатности ливења гвожђа.

Овај разред укључује:

- ливење полупроизвода од гвожђа,
- ливење одливака од сивог ливеног гвожђа,
- ливење сфероидних (модуларних) графитних одливака од ливеног гвожђа,
- ливење одливака од кованог (темпер) гвожђа,

- производњу цијеви, цријева, шупљих профила и прибора од ливеног гвожђа.

24.52 Ливење челика

Овај разред обухвата дјелатности ливења челика.

Овај разред укључује:

- ливење полупроизвода од челика,
- ливење одливака од челика,
- производњу бешавних цијеви и цријева центрифугалним ливењем челика,
- производњу цијеви, цријева и прибора од ливеног челика.

24.53 Ливење лаких метала

Овај разред укључује:

- ливење полупроизвода од алуминијума, магнезијума, титанијума, цинка итд.,
- ливење одливака од лаких метала.

24.54 Ливење осталих обојених метала

Овај разред укључује:

- ливење одливака од тешких метала,
- ливење одливака од племенитих метала,
- ливење калуца од одливака обојених метала.

25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме

Област 25 обухвата производњу "чистих" металних производа (као што су метални дијелови, контејнери и конструкције), обично оних чија је функција статична, тј. непокретних производа, за разлику од области 26-30, које покривају производњу комбинованих или састављених металних производа из области 25 (понекад заједно са осталим материјалима) у сложеније цјелине које раде са покретним дијеловима, осим оних цјелина које су потпуно електричне, електронске или оптичке.

Ова област исто тако обухвата производњу оружја и муниције.

Ова област искључује:

- специјализоване дјелатности поправке и одржавања (видјети: 33.1),
- специјализоване инсталације производа из ове области у зградама, као што су котлови за централно гријање (видјети: 43.22).

25.1 Производња производа за металне конструкције

Ова грана обухвата производњу производа за металне конструкције (као што су метални костури или дијелови конструкција).

25.11 Производња металних конструкција и њихових дијелова

Овај разред укључује:

- производњу металних конструкција и костура за грађевинарство и њихових дијелова (торњеви, катарке, трасе, мостови итд.),
- производњу металних конструкција за индустријску опрему (костури за високе пећи, опрема за подизање и манипулацију итд.),
- производњу монтажних зграда од метала:
  - баракe за градилишта и други модуларни елементи за изложбе итд.

Овај разред искључује:

- производњу дијелова за бродске или друге бојлере (видјети: 25.30),
- производњу учвршћивача за састављање жељезничких колосјека (спојно-причврсни прибор), (видјети: 25.99),
- производњу секција за бродове (видјети: 30.11).

25.12 Производња врата и прозора од метала

Овај разред укључује:

- производњу металних врата и прозора, оквира за врата и прозоре, капака и капија,
- производњу металних преграда за просторије које се учвршћују за под.

25.2 Производња цистерни, резервоара и посуда од метала

Ова грана обухвата производњу цистерни, радијатора и котлова за централно гријање.

25.21 Производња радијатора и котлова за централно гријање

Овај разред искључује:

- производњу електричних пећи и гријача за воду (видјети: 27.51).

25.29 Производња осталих цистерни, резервоара и посуда од метала

Овај разред укључује:

- производњу резервоара, цистерни и сличних металних посуда које се инсталирају као дио опреме за складиштење или производне сврхе,

- производњу металних посуда за компримисани или течни гас.

Овај разред искључује:

- производњу металних буради, резервоара, канти, чаброва, кутија итд. који се обично употребљавају за ношење и паковање робе, капацитета испод 300 l (видјети: 25.91, 25.92),
- производња транспортних контејнера (видјети: 29.20),
- производњу тенкова (војна оклопна возила), (видјети: 30.40).

25.3 Производња парних котлова, осим котлова за централно гријање

Ова грана обухвата производњу парних генератора.

25.30 Производња парних котлова, осим котлова за централно гријање

Овај разред укључује:

- производњу парних котлова и других генератора паре,
- производњу помоћних постројења за коришћење заједно са парним котловима:
  - кондензатори паре, економајзери, прегријачи, прикупљачи и акумулатори паре,
- производњу нуклеарних реактора, осим сепаратора изотопа,
- производњу дијелова за бродске или друге котлове.

Овај разред такође укључује:

- изградњу система цијеви који се састоји од даље обраде цијеви ради осигуравања притиска у цијевима или систему цијеви, заједно са пратећим пројектним и конструкционим радовима.

Овај разред искључује:

- производњу котлова за централно гријање топлом водом и радијатора (видјети: 25.21),
- производњу сетова за котлове турбина (видјети: 28.11),
- производњу сепаратора изотопа (видјети: 28.99).

25.4 Производња оружја и муниције

25.40 Производња оружја и муниције

Овај разред укључује:

- производњу тешког наоружања (артиљерија, мобилно оружје, ракете за лансирање, торпедне цијеви, оружје крупног калибра и друго тешко наоружање),
- производњу лаког наоружања (револвери, пушке, оружје малог калибра и друго лако наоружање),
- производњу ваздушних или гасних пиштоља и револвера,
- производњу бојеве муниције.

Овај разред такође укључује:

- производњу ватреног ловачког, спортског и заштитног оружја и одговарајуће муниције,
- производњу експлозивних направа као што су бомбе, мине и торпеда.

Овај разред искључује:

- производњу ударних капсула, детонатора или свијетлећих ракета (видјети: 20.51),
- производњу кратких и дугих мачева и бајонета (видјети: 25.71),
- производњу оклопних возила за превоз новца или драгоцености (видјети: 29.10),
- производњу васионских летјелица (видјети: 30.30),
- производњу тенкова и осталих борбених возила (видјети: 30.40).

25.5 Ковање, пресовање, штанцовање и ваљање метала; металургија праха

Ова грана обухвата основне дјелатности за обраду метала, као што су ковање и пресовање, које се обавља уз наплату или на основу уговора.

25.50 Ковање, пресовање, штанцовање и ваљање метала; металургија праха

Овај разред укључује:

- ковање, пресовање, штанцовање и ваљање метала,
- металургију праха: производња металних предмета неопредно из металног праха загријавањем (синтеровањем) или пресовањем.

Овај разред искључује:

- производњу ситног металног праха (видјети: 24.1, 24.2).

25.6 Површинска обрада и превлачење метала; машинска обрада метала

Ова грана обухвата основне дјелатности обраде метала као што су превлачење, премазивање, гравирање или дуборез, бушење, полирање, варење итд., које се обављају уз наплату или на основу уговора.

25.61 Површинска обрада и превлачење метала

Овај разред укључује:

- превлачење, анодизирање метала итд.,

- термичку обраду метала,
- скидање опилка, чишћење пјешчаном млазом, тумбање (ради чишћења) и чишћење метала,
- бојење и гравирање метала,
- превлачење метала неметалним материјалима:
  - пластифицирање, емајлирање, лакирање итд.,
- каљење, превлачење метала кожом.

Овај разред искључује:

- дјелатности поткивања (видјети: 01.62),
- штампање на металу (видјети: 18.12),
- превлачење пластике металом (видјети: 22.29),
- патинирање (пресвлачење) племенитих метала, базних или других метала (видјети: 24.41, 24.42, 24.43, 24.44),
- услуге гравирања (резбајења) "док чекате" (видјети: 95.29).

25.62 Машинска обрада метала

Овај разред укључује:

- бушење, стругање, глодање, еродирање, рендисање, глетовање, развртање, равнање, тестерисање, брушење, оштрење, полирање, варење, спајање и друге радове на металним комадима,
- сјечење и гравирање метала помоћу ласерских зрака.

Овај разред искључује:

- дјелатности поткивања (видјети: 01.62).

25.7 Производња сјечива, алата и металне робе за општу на-мјену

Ова грана обухвата производњу сјечива, ручног алата од метала и металне робе опште намјене.

25.71 Производња сјечива

Овај разред укључује:

- производњу прибора за јело: ножеви, виљушке, кашике итд.,
- производњу различитих предмета за сјечење:
  - сикирице (сатаре) и машине за сјечење,
  - бријачи и ножићи за бријање (жилети),
  - маказе и прибор за шишање косе,
- производњу сабљи, мачева и бајонета итд.

Овај разред искључује:

- производњу посуђа (лонци, котлови, чиније, пладњеве, тањир, тањирчићи итд.), (видјети: 25.99),
- производњу прибора за јело и посуђа од племенитих метала (видјети: 32.12).

25.72 Производња брава и окова

Овај разред укључује:

- производњу катанца, брава, кључева, окова и других металних предмета за зграде, намјештај, возила итд.

25.73 Производња алата

Овај разред укључује:

- производњу ножева и листова за сјечење за машине или за механичке апарате,
- производњу ручног алата као што су клијешта, одвијачи итд.,
- производњу неелектричног ручног алата за пољопривреду,
- производњу тестера и металних сјечива за тестере, укључујући и сјечива за кружне и ланчане тестере,
- производњу замјенивих дијелова (алата) за ручне алате без обзира на то да ли су електрични или нису или за замјениве дијелове алатних машина: сврдла (бургије), бушилице, ножеви за глодалице итд.,
- производњу алата за пресовање (преса),
- производњу ковачког алата: чекићи, наковњи итд.,
- производњу кутија за моделовање и калуца (осим металних блокова за моделовање),
- производњу менгела и стега (алата за учвршћивање).

Овај разред искључује:

- производњу ручног алата на електрични погон (видјети: 28.24),
- производњу калуца за металне комаде (видјети: 28.91).

25.9 Производња осталих готових производа од метала

Ова грана обухвата производњу различитих металних производа као што су конзерве и ведрa; ексер, вијци, метални предмети за домаћинство, метални причвршћивачи, бродски пропелери и сидра, причвршћивачи који служе за састављање жељезничког колосјека (спојно-причврсни прибор) итд., за разноврсну употребу у домаћинству и индустрији.

25.91 Производња челичних буради и сличних посуда од челика

Овај разред укључује:

- производњу чаброва, канти, бачви, кутија.

Овај разред искључује:

- производњу цистерни и резервоара (видјети: 25.2).

25.92 Производња амбалаже од лаких метала

Овај разред укључује:

- производњу лименки и конзерви за паковање прехранбених производа, туба и кутија,
- производњу металних затварача за боце.

25.93 Производња производа од жице, ланаца и опруга

Овај разред укључује:

- производњу металних каблова, плетених трака и сличних производа,
- производњу неизолованих каблова од метала или изолованих каблова који се не могу користити за провођење електричне енергије,
- производњу обложене и пуњене жице,
- производњу производа од жице: бодљикава жица, жичана ограда, решетке, мреже, плетива, платна од жице итд.,
- обложене електроде за електрично варење у луку,
- производњу ексера и клинова,
- производњу опруга (осим опруга за сатове):
  - лиснате опруге, спиралне опруге и опруге са торзионом полугом,
  - листићи за опруге,
- производњу ланаца (осим ланаца за пренос енергије).

Овај разред искључује:

- производњу опруга за часовнике и сатове (видјети: 26.52),
- производњу жица и каблова за пренос електричне енергије (видјети: 27.32),
- производњу ланаца за пренос енергије (видјети: 28.15).

25.94 Производња везаних елемената и вијчаних машинских производа

Овај разред укључује:

- производњу заковица, подлошки и сличних производа без навоја,
- производњу вијчаних машинских производа,
- производњу завртња, шарафа, навртња и сличних производа са навојем.

25.99 Производња осталих готових производа од метала, д.н.

Овај разред укључује:

- производњу металних производа за домаћинство:
  - равно посуђе: тањир, тањирчићи итд.,
  - удубљено посуђе: шерпе, котлови итд.,
  - посуђа за главни оброк: чиније, пладњеве,
  - шерпе за динстање, таве за печење и друго стоно или кухињско неелектрично посуђе,
  - мали кухињски ручни апарати и прибор,
  - метални сунђери за рибање (чишћење),
- производњу уградних елемената од цинка: олуци, кровни покривачи, каде, судопери, туш-кабине и слични производи,
- производњу металних производа за канцеларијске сврхе, осим намјештаја,
- производњу сефова, ормара и каса, оклопних врата итд.,
- производњу разних металних производа:
  - пропелери за бродове и њихове оштрице,
  - сидра,
  - звона,
  - причвршћивачи за састављање жељезничких колосијека (спојнопричврсни прибор),
  - споне, копче, кукe,
  - металне мердевине,
  - металне табле за обиљежавање, укључујући саобраћајне знаке,
- производњу металних кеса,
- производњу трајних металних магнета,
- производњу металних вакуумских бокала и флаша,
- производњу металних значака и војних металних симбола,
- производњу металних увијача за косу, металних дршки за кишобране и оквира, чешљева.

Овај разред искључује:

- производњу мачева и бајонета (видјети: 25.71),
- производњу колица за куповину (видјети: 30.99),
- производњу намјештаја од метала (видјети: 31.01, 31.02, 31.09),

- производњу спортске опреме (видјети: 32.30),
- производњу игара и играчака (видјети: 32.40).

26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа

Област 26 обухвата производњу рачунара, периферне и комуникационе рачунарске опреме и сличних електронских производа, као и производњу компоненти за такве производе. Производни процес карактерише изглед и употреба интегрисаног склопа и примјена високо специјализоване и минијатурне технологије.

Ова област исто тако обухвата производњу електронике за потрошаче, опреме за мјерење, опреме за тестирање и навигацију, опреме за зрачење, електроmedizinске и електротерапеутске опреме, оптичких инструмената и опреме, као и производњу магнетних и оптичких медија.

26.1 Производња електронских компоненти и плоча

26.11 Производња електронских компоненти

Овај разред обухвата производњу полупроводника и осталих компоненти за примјену у електроници.

Овај разред укључује:

- производњу електронских кондензатора,
- производњу електронских отпорника,
- производњу микропроцесора,
- производњу електронских цијеви,
- производњу електронских конектора,
- производњу празних плоча штампаних кола,
- производњу интегрисаних кола (аналогних, дигиталних или хибридних),
- производњу диода, транзистора и посебно повезаних уређаја,
- производњу индуктора (нпр. "чокови", спирале, трансформатори) и различитих електронских компоненти,
- производњу електронских кристала и кристалних склопова,
- производњу калемова, прекидача и мјерних претварача за електронску употребу,
- производњу танких коцкица или плочица, прекидача и полупроводника, готових или полуготових,
- производњу компоненти заслона (плазме, полимери, LCD),
- производњу диода са свјетлосном емисијом (LED диода).

Овај разред такође укључује:

- производњу каблова за штампаче, мониторе, USB каблова, конектора итд.

Овај разред искључује:

- штампање паметних картица (видјети: 18.12),
- производњу рачунарских и телевизијских заслона (видјети: 26.20, 26.40),
- производњу модема (видјети: 26.30),
- производњу рендгенских цијеви и сличних уређаја за зрачење (видјети: 26.60),
- производњу оптичке опреме и инструмената (видјети: 26.70),
- производњу сличних уређаја за електронску употребу (видјети: област 27),
- производњу флуоресцентних баласта (видјети: 27.11),
- производњу електричних релеја (видјети: 27.12),
- производњу електричних жичаних уређаја (видјети: 27.33),
- производњу производа састављених из електронских компоненти разврстава се према врсти коначног или финалног производа.

26.12 Производња пуних електронских плоча

Овај разред укључује:

- производњу пуњених плоча штампаних кола,
- пуњење компоненти на плочу штампаних кола,
- производњу интерфејс картица (нпр. звук, видео, регулатори, мреже, модеми).

Овај разред искључује:

- штампање паметних картица (видјети: 18.12),
- производњу празних плочица штампаних кола (видјети: 26.11).

26.2 Производња рачунара и периферне опреме

26.20 Производња рачунара и периферне опреме

Овај разред обухвата производњу и/или склапање електронских рачунара, као што су главни рачунари (централна јединица), стони рачунари, лаптопи и сервери рачунара; периферне опреме за рачунаре као што су уређаји за складиштење података и улазно/излазни уређаји (штампачи, монитори, тастатуре). Рачунари могу бити аналогни, дигитални или хибридни. Дигитални рачунари, као најзаступљенији, су уређаји који раде следеће: (1) смјештају програме обраде или програме и податке неопходне за извршење програма;

(2) могу се слободно програмирати у зависности од захтјева корисника; (3) изводе аритметичка израчунавања специфицирана од корисника; (4) извршавају без интервенције човјека, обраде програма који захтјева од рачунара да модификује логичком одлуком његово извршење, у току процеса. Аналогни рачунари способни су да истовремено изводе математичке моделе и обухвате најмање једну аналогну контролу и програмске елементе.

Овај разред укључује:

- производњу стоних рачунара,
- производњу лаптоп рачунара,
- производњу главног рачунара (централне јединице),
- производњу ручних рачунара „hand-held“ (нпр. PDA),
- производњу магнетних диск уређаја, меморијских стикова (flash drive уређаји) и остали уређаји за смјештање података,
- производњу уређаја за оптичке медије (CD-RW, CD-ROM, DVD-ROM, DVD-RW),
- производњу штампача,
- производњу монитора,
- производњу тастатура,
- производњу свих врста мишева, палица за игру, покретних кугли,
- производњу рачунарских терминала за специјалне намјене,
- производњу рачунарских сервера,
- производњу скенера, обухватајући скенер бар-кода,
- производњу читача паметних картица,
- производњу кацига за виртуелну стварност,
- производњу рачунарских пројектора (видео-пројектора).

Овај разред такође укључује:

- производњу рачунарских, терминала као што су банкомати, аутоматске машине за бројање новца (ATM's), уређаји намијењени за електронско плаћање робе и услуга на продајном мјесту (POS терминали), којима се не управља,
- производњу мултифункционалне канцеларијске опреме помоћу које се могу направити двије или више радњи, и то: штампање, скенирање, копирање, факсирање итд.

Овај разред искључује:

- умножавање (репродукција) снимљених записа (рачунарских медија, звука, видео, итд.), (видјети: 18.20),
- производњу електронских компоненти и електронских склопова који се користе у рачунарима и периферним уређајима (видјети: 26.1),
- производњу унутрашњих/спољашњих рачунарских модема (видјети: 26.12),
- производњу интерфејса картица, модула и склопова (видјети: 26.12),
- производњу модема, носеће опреме (видјети: 26.30),
- производњу дигиталних комуникационих склопки, опреме за комуникацију подацима (нпр. премосници, усмјеривачи, приступници итд.), (видјети: 26.30),
- производњу електронских уређаја за широку потрошњу као што су CD и DVD уређаји (видјети: 26.40),
- производњу телевизијских монитора и заслона (видјети: 26.40),
- производњу конзола за видео-игрице (видјети: 26.40),
- производњу празних оптичких и магнетних медија који се користе са рачунарима или осталим уређајима (видјети: 26.80).

26.3 Производња комуникационе опреме

26.30 Производња комуникационе опреме

Овај разред обухвата производњу телефона и опреме за пренос комуникационих података која се употребљава за електронски пренос сигнала путем жице или кроз ваздух, као што су радијско и телевизијско емитовање и производња опреме за бежични пренос података.

Овај разред укључује:

- производњу уређаја за преспјање телефонских централа,
- производњу бежичних телефона,
- производњу опреме за приватне телефонске подручне центре (подцентралне), (PBX),
- производњу телефонске и телефаксне опреме, обухватајући аутоматску телефонску секретарицу,
- производњу опреме за пренос података, као што су премосници, усмјеривачи, приступници,
- производњу антена одашиљача и пријемника сигнала,
- производњу каблова за телевизију,
- производњу пејџера,

- производњу мобилних телефона,
- производњу опреме за мобилну комуникацију,
- производњу опреме за радијски и телевизијски студио и опреме за емитовање, обухватајући телевизијске камере,
- производњу модема и опреме за пренос података,
- производњу алармних система против пожара или против пљачке, као и слање сигнала контролној станици,
- производњу радијских и телевизијских одашиљача,
- производњу комуникационих уређаја који користе инфрацрвене сигнале (нпр. за даљинско управљање).

Овај разред искључује:

- производњу електронских компоненти и подскопова који се користе у комуникационим уређајима, укључујући унутрашње/ спољашње рачунарске модеме (PC-типа), (видјети: 26.1),
- производњу учитаних електронских плоча (видјети: 26.12),
- производњу рачунара и периферне опреме за рачунаре (видјети: 26.20),
- производњу аудио и видео опреме намијењене потрошачима (видјети: 26.40),
- производњу GPS уређаја (видјети: 26.51),
- производњу електронских семафора на којима се билијежи резултат на утакмицама (видјети: 27.90),
- производњу семафора за саобраћај (видјети: 27.90).

26.4 Производња електронских уређаја за широку потрошњу **26.40 Производња електронских уређаја за широку потрошњу**

Овај разред обухвата производњу електронске аудио и видео опреме за кућну забаву, моторна возила, система јавних адреса и појачала за музичке инструменте.

Овај разред укључује:

- производњу видео-уређаја и опреме за умножавање,
- производњу телевизора,
- производњу телевизијских монитора и заслона,
- производњу аудио-рекордера и система за умножавање,
- производњу стерео опреме,
- производњу радио-пријемника,
- производњу система звучника,
- производњу кућних видео камера,
- производњу музичких аутомата,
- производњу појачала за музичке инструменте и система јавних адреса,
- производњу микрофона,
- производњу CD и DVD уређаја,
- производњу караоке-уређаја,
- производњу слушалица (нпр. радио, стерео, рачунари),
- производњу конзола за видео-игре.

Овај разред искључује:

- умножавање снимљених записа (рачунарских медија, звука, видеа, итд.), (видјети: 18.2),
- производњу периферних уређаја и монитора за рачунаре (видјети: 26.20),
- производњу телефонских секретарица (видјети: 26.30),
- производњу пејџер опреме (видјети: 26.30),
- производњу уређаја за даљинско управљање (радијско и инфрацрвено), (видјети: 26.30),
- производњу опреме за студијско емитовање као што су опрема за снимање, антене - одашиљачи и пријемници, комерцијалне видео камере (видјети: 26.30),
- производњу антена (видјети: 26.30),
- производњу дигиталних камера (видјети: 26.70),
- производњу електронских игрица са фиксним (незамјењивим) софтвером (видјети: 32.40).

26.5 Производња инструмената и апарата за мјерење, испитивање и навигацију; производња сатова

Ова грана обухвата производњу опреме за мјерење, испитивање и навигацију у различитим индустријским и неиндустријским процесима, обухватајући уређаје који се заснивају на мјерењу времена као што су сатови и припадајући уређаји.

26.51 Производња инструмената и апарата за мјерење, испитивање и навигацију

Овај разред обухвата производњу система и инструмената за истраживање, проналажење, навигацију, вођење, ваздухопловство и наутуку; програме и уређаје за аутоматско управљање и регулисање као што су гријање, климатизација, хлађење; инструменте и уређаје за мјерење, приказивање, индицирање, билијежење, емитовање и контролисање температуре, влажности, притиска, вакуума,

горења, протока, степени, вискозности, густине, киселости, концентрације и ротације; уређаји за сумирање (регистровање) мјерења течности и уређаји за рачунање; инструменти за мјерење и испитивање карактеристика електричне енергије и електричних сигнала; инструменти и систем за мјерење приликом лабораторијске анализе хемијских или физичких једињења или концентрацију узорака чврстих, течних, гасовитих или сложених једињења; остала мјерења, мјерни инструменти и њихови дијелови.

Овдје је обухваћена и производња неелектричне опреме за мјерење, тестирање и навигацију (осим једноставних електричних алата).

Овај разред укључује:

- производњу инструмената за авионске motore,
- производњу опреме за тестирање аутомобилских издувних гасова,
- производњу инструмената за метеорологију,
- производњу опреме за тестирање физичких особина и опреме за инспекције,
- производњу полиграфских уређаја,
- производњу инструмената за откривање и праћење радијације,
- производњу геодетских инструмената,
- производњу термометара на бази течности у стаклу и термометара биметалног типа (осим медицинских),
- производњу уређаја за мјерење влажности у ваздуху,
- производњу хидроничког контролора лимита (граница),
- производњу контролора ватре и горионика,
- производњу спектрометра,
- производњу уређаја за баждарење гумених точкова,
- производњу потрошачких бројача (нпр. воде, гаса, струје),
- производњу мјерача протока и уређаја за рачунање,
- производњу телебројача,
- производњу детектора за мине, сигналних генератора, детектора за метал,
- производњу опреме за истраживање, проналажење, навигацију, ваздухопловну и наутичку опрему, укључујући соно-пловке,
- производњу радарске опреме,
- производњу GPS уређаја,
- производњу апарата за контролу заштите животне средине и аутоматску контролу апарата,
- производњу опреме за мјерење и билијежење (нпр. билијежење летова),
- производњу уређаја за детектовање (регистровање) покрета,
- производњу радара,
- производњу инструмената за лабораторијске анализе (нпр. опреме за анализу крви),
- производњу лабораторијских мјерача, вага, инкубатора и различитих лабораторијских апарата за мјерење, испитивање итд.

Овај разред искључује:

- производњу телефонских аутоматских секретарица (видјети: 26.30),
- производњу опреме за зрачење (видјети: 26.60),
- производњу опреме за оптичко позиционирање (видјети: 26.70),
- производњу диктафона (видјети: 28.23),
- производњу уређаја за мјерење тежине (осим лабораторијских вага), либела, кројачких метара итд. (видјети: 28.29),
- производњу медицинских топлотера (видјети: 32.50),
- инсталацију индустријских машина и постројења (видјети: 33.20),
- производњу једноставних механичких алата за мјерење (нпр. траке за мјерење, мјерачи промјера), (видјети: разред прерађивачке индустрије према употреби главне сировине).

26.52 Производња сатова

Овај разред обухвата производњу сатова и временских уређаја и њихових дијелова.

Овај разред укључује:

- производњу сатова свих врста, укључујући сатове за инструмент-плоче,
- производњу кућишта за сатове, укључујући и она од племенитих метала,
- производњу опреме за билијежење времена и опреме за мјерење, билијежење и оне са другачијим приказивањем временских интервала са сатним механизмом или са синхронизованим мотором као што су:

- мјерачи времена за паркирање,
- сатови за мјерење времена,
- уређаји за утискивање времена и датума,
- процесни тајмери,
- производњу временских прекидача и других направа са сатним механизмом или синхронизованим мотором:
  - браве са уграђеним сатним механизмом.
- производњу дијелова за сатове:
  - механизме за све врсте сатова,
  - опруге, лежајеви за осовине, бројчаници, казаљке, плоче, мостови и други дијелови,
  - сатних кућишта и футрола од свих материјала.

Овај разред искључује:

- производњу каишева за сатове од неметала (текстил, кожа, пластика), (видјети: 15.12),
- производњу каишева за сатове од племенитих метала (видјети: 32.12),
- производњу каишева за сатове од неплеменитих метала (видјети: 32.13).

26.6 Производња опреме за зрачење, електромедицинске и електротерапеутске опреме

26.60 Производња опреме за зрачење, електромедицинске и електротерапеутске опреме

Овај разред укључује:

- производњу апарата и цијеви за зрачење (нпр. индустријских, медицинско-дијагностичких, медицинско-терапеутских, истраживачких, научних),
- производњу опреме за бета, гама, X-зрачење и друга опрема за зрачење,
- производњу СТ-скенера,
- производњу PET-скенера,
- производњу опреме за снимање магнетном резонанцом (MRI),
- производњу медицинске опреме за ултразвук,
- производњу електрокардиографске опреме,
- производњу електромедицинске ендоскопске опреме,
- производњу медицинске ласерске опреме,
- производњу пејсмејкера,
- производњу помоћних слушних апарата.

Овај разред такође укључује:

- производњу опреме за стерилизацију млијека и хране зрачењем.

Овај разред искључује:

- производњу кревета за сунчање (соларијума), (видјети: 28.99).

26.7 Производња оптичких инструмената и фотографске опреме

26.70 Производња оптичких инструмената и фотографске опреме

Овај разред обухвата производњу оптичких инструмената и сочива као што су двогледи, микроскопи (осим електрона, протона), телескопа, призми и сочива (осим офталмолошких); премазивање или полирање сочива (осим офталмолошких), уграђивање сочива (осим офталмолошких) и производњу фотографске опреме као што су камере и мјерачи свјетла.

Овај разред укључује:

- производњу оптичких огледала,
- производњу оптичке опреме за нишањење,
- производњу оптичке позиционе опреме,
- производњу инструмената са оптичким увећавањем,
- производњу оптичких уређаја са прецизним алатима,
- производњу оптичких компаратора,
- производњу камера (оптичких и дигиталних),
- производњу пројектора за приказивање филмова и слајдова,
- производњу графоскопа,
- производњу мјерних оптичких и безбједносних уређаја и инструмената (нпр. противпожарни уређаји, фотографски мјерачи свјетла, даљински детектори),
- производњу сочива, оптичких микроскопа, двогледа и телескопа,
- производњу склопова за ласере.

Овај разред искључује:

- производњу пројектора за рачунаре (видјети: 26.20),
- производњу комерцијалних телевизора и видео-камера (видјети: 26.30),
- производњу видео камера за кућну употребу (видјети: 26.40),

- производњу комплетне опреме која се користи ласерским компонентама [видјети: разред прерађивачке индустрије према врсти машина, на примјер медицинска ласерска опрема (видјети: 26.60)],
- производњу уређаја за фотокопирање (видјети: 28.23),
- производњу офталмолошких производа (видјети: 32.50).

26.8 Производња магнетних и оптичких медија

26.80 Производња магнетних и оптичких медија

Овај разред обухвата производњу магнетних и оптичких медија за снимање.

Овај разред укључује:

- производњу празних магнетних аудио и видео-трака,
- производњу празних магнетних аудио и видео-касета,
- производњу празних дискета,
- производњу празних оптичких дискова,
- производњу hard drive медија (медија чврстог погона).

Овај разред искључује:

- умножавање снимљених записа (рачунарска медиј, звук, видео итд.), (видјети: 18.2).

27 Производња електричне опреме

Ова област обухвата производњу производа који генеришу, дистрибуишу и употребљавају електричну енергију. Исто тако, обухвата и производњу електричне расвјете, сигналне опреме и електричних уређаја за домаћинство. Ова област искључује производњу електричних производа (видјети: област 26).

27.1 Производња електромотора, генератора, трансформатора и уређаја за дистрибуцију и контролу електричне енергије

Ова грана обухвата производњу енергетских трансформатора, дистрибуционих трансформатора и трансформатора за специјалне намјене, електромотора, генератора и моторних генератора.

27.11 Производња електромотора, генератора и трансформатора

Овај разред обухвата производњу свих електричних мотора и трансформатора: AC, DC и AC/DC.

Овај разред укључује:

- производњу електричних мотора (осим стартних мотора са унутрашњим сагоревањем),
- производњу електричних дистрибуционих трансформатора,
- производњу електролучних трансформатора,
- производњу флуоресцентних баласта (тј. трансформатора),
- производњу наизмјеничних трансформатора за дистрибуцију електричне енергије,
- производњу регулатора за пренос и дистрибуцију напона,
- производњу генератора снаге (осим батерија које пуне алтернаторе за моторе са унутрашњим сагоревањем),
- производњу генераторских сетова мотора (осим јединица генераторских сетова турбина),
- премотавање творничке арматуре.

Овај разред искључује:

- производњу електронских компоненти - врсте трансформатора и прекидача (видјети: 26.11),
- производњу опреме за електровађење и лемљење (видјети: 27.90),
- производњу чврстих инвертера, исправљача и конвертора (видјети: 27.90),
- производњу турбина генераторских сетова (видјети: 28.11),
- производњу стартних мотора и генератора са унутрашњим сагоревањем (видјети: 29.31).

27.12 Производња уређаја за дистрибуцију и контролу електричне енергије

Овај разред укључује:

- производњу погонских кружних (склопних) прекидача,
- производњу таласастог супресора (за дистрибуцију напонског нивоа),
- производњу контролних плоча за дистрибуцију електричне енергије,
- производњу електричних релеја,
- производњу водова за електричне плоче са склопком,
- производњу електричних осигурача,
- производњу опреме за прекидаче електричне енергије,
- производњу прекидача на електрични погон (осим типке за покретање механизма, завојница, пребацивача),
- производњу генераторског сета главног покретача.

Овај разред искључује:

- производњу инструмената за контролу животне средине и индустријских процеса (видјети: 26.51),

- производњу прекидача за електрично струјно коло као што су прекидачи и склопке (видјети: 27.33).

27.2 Производња батерија и акумулатора

27.20 Производња батерија и акумулатора

Овај разред обухвата производњу непунљивих и пуњивих батерија.

Овај разред укључује:

- производњу примарних ћелија и примарних батерија:
  - ћелије које садрже манган-диоксид, живин диоксид, сребрни оксид итд.,
- производњу електричних акумулатора и њихових дијелова:
  - сепаратора, спремника, поклопаца,
- производњу оловних батерија,
- производњу NiCad батерија,
- производњу NiMH батерија,
- производњу литијумских батерија,
- производњу батерија сувих ћелија,
- производњу батерија влажних ћелија.

27.3 Производња жице и електронинсталационог материјала

Ова грана обухвата производњу уређаја од жице за струју и уређаја од жице који нису за струју, а употребљавају се за водове електричних кола без обзира на материјал.

Исто тако, ова грана обухвата изолацију жица и производњу влакнастих оптичких каблова.

27.31 Производња каблова од оптичких влакана

Овај разред укључује:

- производњу каблова од оптичких влакана за пренос података или пренос слике уживо.

Овај разред искључује:

- производњу влакана или нити од стакла (видјети: 23.14),
- производњу гарнитура оптичких каблова или склопова са конекторима или осталим прикључцима (видјети: у зависности од употребе, нпр. 26.11).

27.32 Производња осталих електронских и електричних жица и каблова

Овај разред укључује:

- производњу изолованих жица и каблова израђених од челика, бабра, алуминијума.

Овај разред искључује:

- производњу (вучење) жице (видјети: 24.34, 24.41, 24.42, 24.43, 24.44 и 24.45),
- производњу каблова за рачунаре, каблова за принтере, USB каблове и сличне кабловске сетове или склопове (видјети: 26.11),
- производњу електричних каблова са изолованим жицама и конекторима (видјети: 27.90),
- производњу кабловских сетова, опреме од жице и сличних кабловских сетова или склопова за примјену у машинама на сопствени погон (видјети: 29.31).

27.33 Производња електронинсталационог материјала

Овај разред обухвата производњу уређаја на струју и уређаја који нису на струју од жице, а употребљавају се за електрична кола независно од врсте материјала.

Овај разред укључује:

- производњу сабирних шипки и електричних водича (осим врста подесивача прекидача),
- производњу GFCI (прекидача за управљање прекидима струјног кола),
- производњу држача за свјетилке,
- производњу осигурача и завојница за расвјету,
- производњу прекидача за електричне инсталације (нпр. притиска, дугмета за покретање механизма, завојница, пребацивача),
- производњу електричних излаза и утичница,
- производњу кутија за електричне жице (нпр. спојница, излаза, кутија за прекидаче),
- производњу електричних водова и прибора,
- производњу трансмисијских стубова и линијских склопова,
- производњу пластичних уређаја од жице који нису на струју, обухватајући пластичне електричне изолационе цијеви и прибор, пластичне спојне кутије, површинске плоче и сличну пластичну инсталациону опрему и покриваче прекидача.

Овај разред искључује:

- производњу изолатора од керамике (видјети: 23.43),
- производњу електронских компоненти као што су конектори, утичнице и прекидачи (видјети: 26.11).

27.4 Производња електричне опреме за расвјету

27.40 Производња електричне опреме за расвјету

Овај разред обухвата производњу електричних сијалица, цијеви и њихових дијелова и компоненти (осим стакла за електричне сијалице), електричне расвјетне опреме и расвјетних компоненти за уградњу (осим струјних уређаја од жице).

Овај разред укључује:

- производњу свјетилки, прибора, сијалица са пражњењем и нити сијалице, флуоресцентних, ултраљубичастих, инфрацрвених сијалица, лампи (свјетилки), расвјете итд.,
- производњу плафоњерки,
- производњу лустера,
- производњу стоних свјетилки (лампи),
- производњу расвјетне опреме која се користи за божићне јелке,
- производњу електричних камина,
- производњу ручних лампи на батерије,
- производњу електричних свјетилки за хватање инсеката,
- производњу фењера/лампи (нпр. карбидних, електричних, на гас, бензин, керозин),
- производњу рефлектора,
- производњу уличне расвјете (осим саобраћајне сигнализације),
- производњу расвјетне опреме као дијела транспортне опреме (нпр. за моторна возила и авионе).

Овај разред такође укључује:

- производњу неелектричне расвјетне опреме.

Овај разред искључује:

- производњу стакленог посуђа и стаклених дијелова за расвјетну опрему (видјети: 23.19),
- производњу струјних уређаја од жице за расвјетне инсталације (видјети: 27.33),
- производњу вентилатора на стропу или у купатилу са расвјетном опремом (видјети: 27.51),
- производњу електричне сигналне опреме као што је саобраћајна и пјешачка сигнализација (видјети: 27.90),
- производњу електричних знакова (видјети: 27.90).

27.5 Производња апарата за домаћинство

Ова грана обухвата производњу малих електричних апарата и електричних уређаја, вентилатора за домаћинство, усисивача за домаћинство, електричних уређаја за чишћење подова, уређаја за кухање, машина за веш, фрижидера за домаћинство, замрзивача и осталих електричних и неелектричних уређаја за домаћинство као што су машине за посуђе, електрични гријачи воде и уређаји за збрињавање отпада. Ова грана обухвата производњу уређаја која се као погонским горивом користе струјом, гасом и сл.

27.51 Производња електричних апарата за домаћинство

Овај разред укључује:

- производњу електричних уређаја за домаћинство:
  - фрижидери,
  - замрзивачи,
  - машине за посуђе,
  - машине за прање и сушење,
  - усисивачи,
  - апарати за чишћење подова,
  - уређаји за збрињавање отпада,
  - млинови за мљењење, миксери, соковници,
  - отварачи конзерви,
  - електрични апарати за бријање, електричне четкице за зубе и остали лични уређаји за његу,
  - брусери за оштрење ножева,
  - напа за вентилацију и обнављање ваздуха,
- производњу електротермичких апарата за домаћинство:
  - електрични гријачи воде,
  - електрични покривачи,
  - електрични апарати за сушење косе, чешљеви, четке, увијачи,
  - електричне пегле,
  - покретне гријалице за просторије и вентилатори,
  - електричне пећнице,
  - микровалне пећнице,
  - електрични шпорети, кухала (решои),
  - тостери,
  - апарати за кафу и чај,

- фритезе, роштиљи, пећнице, напе,
- електрична гријаћа тијела итд.

Овај разред искључује:

- производњу комерцијалних и индустријских фриџидера и замрзивача, уређаја за климатизацију, антениских вентилатора, вентилатора за поткровља, трајно монтираних гријалица у просторијама, комерцијалних вентилатора, издувних вентилатора, комерцијалне опреме за кување, комерцијалне машине за веш, машине за прање и сушење, опреме за пеглање, комерцијални, индустријски и институционални усисивачи (видјети: област 28),
- производњу машина за шивење за домаћинство (видјети: 28.94),
- инсталацију централног система за усисавање (видјети: 43.29).

27.52 Производња неелектричних апарата за домаћинство

Овај разред укључује:

- производњу неелектричних кувала и опреме за гријање:
  - неелектричне гријалице просторија, површине за кување, камини, пећи, гријачи воде, уређаји за кување, металне плоче за гријање.

27.9 Производња остале електричне опреме

27.90 Производња остале електричне опреме

Овај разред обухвата производњу различите електричне опреме, осим мотора, генератора и трансформатора, батерија и акумулатора, жица и уређаја од жице, опреме за расвјету или уређаја за домаћинство.

Овај разред укључује:

- производњу фиксних пуњача за батерије, полупроводничких компоненти (нпр. транзистори),
- производњу електричних уређаја за отварање и затварање врата,
- производњу електричних звона,
- производњу продужних каблова који су направљени од купљене изоловане жице,
- производњу ултразвучних уређаја за чишћење (осим лабораторијских и зубарских),
- производњу инвертера у чврстом стању, апарата за исправљање, хелија за гориво, регулисаног или нерегулисаног прибора за напајање,
- производњу прибора за непрекидно напајање (UPS),
- производњу таласастих супресора (осим за дистрибуцију напонског нивоа),
- производњу каблова за уређаје, продужних каблова и осталих електричних каблова са изолованом жицом и прикључницима,
- производњу електрода од карбона и графита, спојница и осталих електричних производа од карбона и графита,
- производњу дијелова акцелератора,
- производњу електричних кондензатора, отпорника, справа за згушњавање, акцелератора и сличних компоненти,
- производњу електромагнета,
- производњу сирена,
- производњу електронских семафора (нпр. за биљежење резултата утакмице),
- производњу електронских знакова,
- производњу електронске сигналне опреме као што је саобраћајна и пјешачка сигнализација,
- производњу електричних изолатора (осим стакла и порцелана), изолованих цијеви и опреме од неплеменитих метала,
- производњу електричне опреме за варење и лемљење, укључујући ручне лемилнице.

Овај разред искључује:

- производњу изолатора од керамике (видјети: 23.43),
- производњу влакана и производа од карбона и графита (осим електрода и оних за примјену у електричне сврхе), (видјети: 23.99),
- производњу електронских компоненти за исправљаче, регулаторе напона интегрисаних кола, конвертора (претварача) струје интегрисаних кола, електронски кондензатори, електронски отпорници и слични уређаји (видјети: 26.11),
- производњу трансформатора, мотора, генератора, прекидача, преносника и индустријских регулатора (видјети: 27.1),
- производњу батерија (видјети: 27.20),
- производњу комуникационих и енергетских жица, струјних и неструјних уређаја од жице (видјети: 27.3),
- производњу расвјетне опреме (видјети: 27.40),
- производњу уређаја за примјену у домаћинству (видјети: 27.5),

- производњу неелектричне опреме за варење и лемљење (видјети: 28.29),
- производњу електричне опреме за моторна возила као што су генератори, алтернатори, свјећице, каблови за паљење, електрични системи за прозоре и врата, регулатори напона (видјети: 29.31).

28 Производња машина и опреме, д.п.

Ова област обухвата производњу машина и опреме које самостално дјелују на материјале, било механички, тоplotно или изводе операције на материјалима (као што је руковање, распршивање, вагање или паковање), обухватајући њихове механичке компоненте које производе или примјењују силу и било које специјално произведене примарне дијелове. Ова област укључује фиксне, мобилне или ручне (преносиве) уређаје, без обзира на то да ли се употребљавају у индустрији, грађевинарству, пољопривреди или у домаћинству. Ова област исто тако обухвата производњу специјалне опреме за превоз путника или терета унутар унапријед одређеног разграничења.

Ова област разликује производњу машина за специјалне намјене, тј. машина које се искључиво користе у прерађивачкој индустрији ове класификације индустрије или малим групама индустрије ове класификације дјелатности и машина опште намјене, тј. које се користе у најразличитијим индустријама ове класификације дјелатности.

Ова област исто тако обухвата остале машине за специјалне намјене, које нису обухваћене нигдје у класификацији без обзира на то користе ли се или не у производним процесима као што су справе за забаву на отвореном (лунапарк и сл.), опреме за аутоматизоване куглане итд.

Ова област искључује производњу металних производа за опште намјене (област 25), придружене контролне уређаје, рачунарску опрему, уређаје за мјерење и тестирање, апарате за дистрибуцију и контролу електричне енергије (области 26 и 27) и моторна возила опште намјене (области 29 и 30).

28.1 Производња машина за општу намјену

28.11 Производња мотора и турбина, осим мотора за авионе и моторна возила

Овај разред укључује:

- производњу клипних мотора са унутрашњим сагоријевањем, осим мотора за моторна возила, авионе и мотоцикле:
  - мотори за бродове,
  - мотори за жељезницу (локомотиве),
- производњу клипова, клипних прстенова, карбуратора и сл. за све моторе са унутрашњим сагоријевањем, дизелске моторе и сл.,
- производњу усисних и издувних вентила за моторе са унутрашњим сагоријевањем,
- производњу турбина и њихових дијелова:
  - турбине на водену пару и остале парне турбине,
  - хидрауличне турбине, водена кола и њихови регулатори,
  - турбине на вјетар,
  - турбине на гас, осим турбомлазних и турбопропелерских за погон авиона,
- производњу комплекта за котао турбина,
- производњу генераторских комплекта турбина,
- производњу мотора за примјену у индустрији.

Овај разред искључује:

- производњу електричних генератора (осим, генераторског комплекта турбина), (видјети: 27.11),
- производњу генераторских комплекта примарних покретача (осим генераторског комплекта турбина), (видјети: 27.11),
- производњу електричне опреме и дијелова мотора са унутрашњим сагоријевањем (видјети: 29.31),
- производњу мотора за возила, авионе или мотоцикле (видјети: 29.10, 30.30, 30.91),
- производњу турбомлазних авиона и турбопропелера (видјети: 30.30).

28.12 Производња хидрауличних погонских уређаја

Овај разред укључује:

- производњу хидрауличних и пнеуматских дијелова (укључујући хидрауличне пумпе, хидрауличне моторе, хидрауличне и пнеуматске цилиндри, хидрауличне и пнеуматске вентиле, хидрауличне и пнеуматске цијеви и опрему),
- производњу ваздушне опреме за коришћење у пнеуматским системима,
- производњу флуидног погонског система,
- производњу хидрауличних погонских система,
- производњу хидростатичних преносних уређаја.

Овај разред искључује:

- производњу компресора (видјети: 28.13),
- производњу пумпи које нису за хидрауличну употребу (видјети: 28.13),
- производњу вентила који нису за хидрауличну употребу (видјети: 28.14),
- производњу механичких преносних уређаја (видјети: 28.15).

28.13 Производња осталих пумпи и компресора

Овај разред укључује:

- производњу ваздушних и вакуумских пумпи, ваздушних и других гасних компресора,
- производњу пумпи за течности било да су опремљене или нису мијерним уређајима,
- производњу пумпи дизајнираних за подешавање на моторе са унутрашњим сагоривањем, пумпи на нафту, воду и гориво за моторна возила итд.

Овај разред такође укључује:

- производњу ручних пумпи.

Овај разред искључује:

- производњу хидрауличне и пнеуматске опреме (видјети: 28.12).

28.14 Производња осталих славина и вентила

Овај разред укључује:

- производњу славина и вентила за индустрију, обухватајући регулационе вентиле и славине за доток,
- производњу славина и вентила за санитарне потребе,
- производњу славина и вентила за гријање.

Овај разред искључује:

- производњу вентила од нестврднуге вулканизоване гуме, стакла или керамичког материјала (видјети: 22.19, 23.19 и 23.44),
- производњу усисних и издувних вентила за моторе са унутрашњим сагоривањем (видјети: 28.11),
- производњу хидрауличних и пнеуматских вентила и припрема ваздушне опреме која се користи у пнеуматским системима (видјети: 28.12).

28.15 Производња лежајева, преносника, преносних и погонских елемената

Овај разред укључује:

- производњу кугличних и ваљкастих лежајева и њихових дијелова,
- производњу механичких погонских преносних уређаја:
  - преносних осовина и кољена: брегасте осовине, кољенасте осовине, погонске ручице итд.,
  - клизни лежајеви и њихова кућишта,
- производњу зупчаника, зупчастих преносника и преносних кутија за мјењаче и осталих мјењача брзине,
- производњу квачила и спојева за вратила,
- производњу замајца и каишника,
- производњу преносних зглобних ланаца,
- производњу преносних погонских ланаца.

Овај разред искључује:

- производњу осталих ланаца (видјети: 25.93),
- производњу хидрауличне преносне опреме (видјети: 28.12),
- производњу хидростатичких преносника (видјети: 28.12),
- производњу (електромагнетних) спојница (видјети: 29.31),
- производњу полусастављених погонских уређаја који се могу препознати као дијелови возила или авиона (видјети: области 29 и 30).

28.2 Производња осталих машина за општу намјену

28.21 Производња индустријских пећи, ложишта и горњоника

Овај разред укључује:

- производњу електричних и других индустријских и лабораторијских ложишта и пећи, укључујући пећи за спаљивање,
- производњу горњоника,
- производњу трајних високих гријача простора, електричних гријача за базене и за купање,
- производњу опреме за трајно високо неелектрично гријање за домаћинство као што је соларно гријање, гријање на пару, гријање на нафту и сличних пећи и опреме за гријање,
- производњу електричних пећи за домаћинство (електричних пећи за загријавање ваздуха, пумпи за гријање итд.) и неелектричних пећи за загријавање ваздуха за домаћинство.

Овај разред такође укључује:

- производњу механичких уређаја за ложење, чишћење ложишта, решетки и избацивање пепела итд.

Овај разред искључује:

- производњу пећи за домаћинство (видјети: 27.51),
- производњу сушара за пољопривреду (видјети: 28.93),
- производњу пећи за пекаре (видјети: 28.93),
- производњу сушара за дрво, папирну пулпу, папир и картон (видјети: 28.99),
- производњу медицинских, хируршких и лабораторијских стерилизатора (видјети: 32.50),
- производњу стоматолошких лабораторијских пећи (видјети: 32.50).

28.22 Производња уређаја за дизање и преношење

Овај разред укључује:

- производњу уређаја на ручни или механички погон, машина за подизање, преношење, утовар и истовар:
  - котураче и дизалице, чекрци, бродски чекрци и дизалице за аутомобиле,
  - дизалице, кранови, покретне платформе за подизање, кружни транспортери итд.,
  - виљушкари са опремом или без опреме за подизање или преношење са сопственим погоном или без сопственог погона за коришћење у фабрикама (укључујући ручна колица и тачке),
  - механички манипулатори и индустријски роботи специјално дизајнирани за подизање, преношење, утовар или истовар,
- производњу покретних трака, жичара,
- производњу лифтова, покретних степеница и стаза за ходање,
- производњу специјализованих дијелова за уређаје за дизање и преношење.

Овај разред искључује:

- производњу индустријских робота за вишеструке намјене (видјети: 28.99),
- производњу бесконачних елеватора и покретних трака за рад под земљом (видјети: 28.92),
- производњу механичких кашикара, копачица и утоваривача (видјети: 28.92),
- производњу пловних дизалица, жељезничких дизалица и камиона дизалица (видјети: 30.11, 30.20),
- монтажу лифтова и покретних степеница (видјети: 43.29).

28.23 Производња канцеларијских машина и опреме (осим производње рачунара и периферне опреме)

Овај разред укључује:

- производњу рачунских машина,
- производњу машина за сабирање, регистар-каса,
- производњу електронских или неелектронских калкулатора,
- производњу машина за франковање поште, машина за обраду поште (машина за попуњавање омотница, печатање и адресирање; отварање, сортирање, прегледање) уређаја за разврставање,
- производњу писаћих машина,
- производњу машина за стенографију,
- производњу опреме за повезивање канцеларијског типа (пластичних или у облику повеза),
- производњу машина за исписивање чекова,
- производњу машина за бројање и заматавање металног новца,
- производњу машина за оштрење оловака,
- производњу кламерица и справа за уклањање спајалица,
- производњу уређаја за гласање,
- производњу сталака за самолепљиве траке,
- производњу бушача,
- производњу механичких регистар-каса,
- производњу фото-копир уређаја,
- производњу патрона (кетрица) за тонер,
- производњу школских табли, бијелих табли и табли за обиљежавање,
- производњу диктафона.

Овај разред искључује:

- производњу рачунара и периферне опреме (видјети: 26.20).

28.24 Производња ручних преносивих алата са сопственим погоном

Овај разред укључује:

- производњу ручних алата, са електричним или неелектричним мотором или на пнеуматски погон, као што су:
  - кружна машина за тестерисање са повратним кретањем (циркулар),

- тестера са ланцем,
- бушилице и чекићи за бушење,
- ручни брусеве,
- пнеуматски уређаји за стављање ексера,
- бафери,
- показивачи,
- брусеве,
- хефтарице (хефт-машине),
- пнеуматски пиштољи за причвршћивање,
- рендисалка,
- алати за гуљење и глодање,
- ударни одвијачи за одвртање и завртање,
- механички уређаји за закуцавање ексера.

Овај разред искључује:

- производњу замјенивих алата за ручне алате (видјети: 25.73),
- производњу електричне опреме за варење и лемљење, укључујући лемилнице које се држе ручно (видјети: 27.90).

28.25 Производња раскладне и вентилационе опреме, осим оне за домаћинство

Овај разред укључује:

- производњу индустријске опреме за хлађење и замрзавање, укључујући дијелове за главне компоненте,
- производњу уређаја за климатизацију, обухватајући оне за моторна возила,
- производњу вентилатора, осим за домаћинство,
- производњу измјењивача топлоте,
- производњу машина за утечњавање ваздуха и гаса,
- производњу вентилатора за таванске просторе (нпр. забатни вентилатори, вентилатори за поткровље итд.).

Овај разред искључује:

- производњу уређаја за хлађење и замрзавање у домаћинству (видјети: 27.51),
- производњу вентилатора за домаћинство (видјети: 27.51).

28.29 Производња осталих машина за општу намјену, д.н.

Овај разред укључује:

- производњу уређаја за мјерење тежине (осим прецизних лабораторијских вага):
  - ваге за домаћинство и трговину, платформске ваге, ваге за континуирано мјерење, мостне ваге, утези итд.,
- производњу машина и апарата за филтрирање и пречишћавање течности,
- производњу опреме за избацивање, распршивање и прскање течности или праха:
  - пиштољи за распршивање, апарати за гашење пожара, машине за чишћење течности или праха пјешчаном млазом, машине за чишћење паром итд.,
- производњу машина за паковање и заматавање:
  - машине за пуњење, затварање, заптивање, капсулирање, етикетање итд.,
- производњу машина за прање или сушење боца и за газирање пића,
- производњу постројења за дестилацију или ректификацију у рафинеријама нафте, хемијској индустрији, индустрији пића итд.,
- производњу гасних генератора,
- производњу каландера и других машина за ваљање и њихових цилиндара (ваљака), (осим за метал и стакло),
- производњу центрифуга (осим машина за сепарацију павлаке и центрифуга за сушење веша),
- производњу заптивача и сличних спојева од комбинованог материјала или слојева истог материјала,
- производњу аутомата за продају готове робе,
- производњу лењира, мјерних трака и сличних ручних алата, прецизних алата за механичаре (осим оптичких),
- производњу неелектричне опреме за варење и лемљење,
- производњу раскладних торњева и сл. за директно хлађење помоћу рециркулирајуће воде.

Овај разред искључује:

- производњу прецизних (лабораторијских) вага (видјети: 26.51),
- производњу опреме за фрижидере и замрзиваче који се употребљавају у домаћинству (видјети: 27.51),
- производњу вентилатора за домаћинство (видјети: 27.51),
- производњу електричне опреме за варење и лемљење (видјети: 27.90),

- производњу пољопривредних машина за прскање (прскалице), (видјети: 28.30),
- производњу машина за ваљање метала или стакла и њихових ваљака (видјети: 28.91, 28.99),
- производњу сушара за пољопривреду (видјети: 28.93),
- производњу машина за филтерисање и пречишћавање (видјети: 28.93),
- производњу сепаратора за павлаку (видјети: 28.93),
- производњу индустријских сушилаца за одјећу (видјети: 28.94),
- производњу машина за бојење текстила (видјети: 28.94).

28.3 Производња машина за пољопривреду и шумарство

28.30 Производња машина за пољопривреду и шумарство

Овај разред укључује:

- производњу трактора који се користе у пољопривреди и шумарству,
- производњу мотокултиватора,
- производњу косачица, обухватајући косачице за траву,
- производњу пољопривредних самоутоварних и самоистоварних приколица и полуприколица,
- производњу пољопривредних машина за припрему земљишта, сјетву или ђубрење:
  - плугови, растурачи ђубрива, сијачице, дрљаче итд.,
- производњу машина за жетву и вршидбу:
  - жетелице, вршилице, сортирке итд.,
- производњу машина за мужу,
- производњу машина за прскање (прскалице) које се употребљавају у пољопривреди,
- производњу разноврсне пољопривредне опреме:
  - машина за узгој леради и пчела, машина за припрему сточне хране итд.,
  - машина за чишћење, сортирање и класирање јаја, воћа итд.

Овај разред искључује:

- производњу непогонских ручних алата за пољопривреду (видјети: 25.73),
- производњу покретних трака за употребу на пољопривредним газдинствима (видјети: 28.22),
- производњу погонских ручних алата (видјети: 28.24),
- производњу сепаратора за павлаку (видјети: 28.93),
- производњу машина за чишћење, сортирање и гуљење сјемена, зрнастог или сувог махунастог поврћа (видјети: 28.93),
- производњу друмских трактора за полуприколице (видјети: 29.10),
- производњу приколица и полуприколица (видјети: 29.20).

28.4 Производња машина за обраду метала и алатних машина

Ова грана обухвата производњу машина за обраду метала и алатних машина, на примјер производњу алатних машина за обраду метала и осталих материјала (дрво, кост, камен, тврда гума, тврда пластика, хладно стакло), обухватајући и оне који се користе ласерским зрацима, ултразвучним таласима, млазом плазме, магнетским пулсом итд.

28.41 Производња машина за обраду метала

Овај разред укључује:

- производњу алатних машина за обраду метала, обухватајући оне који се користе ласерским зрацима, ултразвучним таласима, млазом плазме, магнетним пулсом итд.,
- производњу алатних машина за токарење, бургија, глодалица, машина за обликовање, машина за рендисање, бушилица, брусница итд.,
- производњу алатних машина за отискивање и пресовање,
- производњу преса за пресијецање, хидрауличних преса, хидрауличних ручица, чекића за обликовање, машина за ковање итд.,
- производњу машина за вучу метала, ваљака за жице или машина за обраду жице.

Овај разред искључује:

- производњу замјенивих алата за ручне алате (видјети: 25.73),
- производњу машина за електрично варење и лемљење (видјети: 27.90).

28.49 Производња осталих алатних машина

Овај разред укључује:

- производњу алатних машина за обраду дрвета, кости, камена, тврде гуме, тврде пластике, хладног стакла итд., обухватајући оне које се користе ласерским зрацима, ултразвучним таласима, млазом плазме, магнетним пулсом итд.,

- производњу држача за алатне машине,
- производњу раздјелних глава и других специјалних додатака за алатне машине,
- производњу стационарних машина за укуцавање ексера, спајање, лијење и друго за састављање дрвета, плута, кости, тврде гуме или пластике итд.,
- производњу статичних ротационих или ротационих ударних бушилица, машине за пуњење, причвршћивачи, машине за сјечење метала итд.,
- производњу преса, појединачних дасака и слично,
- производњу машина за галванизацију.

Овај разред такође укључује:

- производњу дијелова и прибора за већ поменуте алатне машине.

Овај разред искључује:

- производњу промјенивих дијелова алата за алатне машине (бушилице, клијешта, калупи за ливење, прикључци, глодалнице, машине за стругање, тестере, ножеви за сјечење итд.), (видјети: 25.73),
- производњу електричних ручних лемилница (видјети: 27.90),
- производњу ручних алата на сопствени погон (видјети: 28.24),
- производњу машина које се употребљавају у погонима метала и ливницама (видјети: 28.91),
- производњу машина за вађење руде и камена (видјети: 28.92).

28.9 Производња осталих машина за посебну намјену

Ова грана обухвата производњу машина за посебну намјену, тј. машина које се искључиво користе у одређеним индустријским или неиндустријским дјелатностима.

Иако се већина осталих машина за посебну намјену употребљава у производним процесима као што су производња хране и текстила, ова грана обухвата и производњу машина које су карактеристичне за остале неиндустријске дјелатности као што је опрема за покретање авиона или опрема за забавне паркове.

28.91 Производња машина за металургију

Овај разред укључује:

- производњу машина и опреме за руковање врућим металима:
  - конвертори, калупи за инготе (металне комаде), казани за ливење, машина за ливење,
- производњу линија за ваљање метала и ваљака за ове линије.

Овај разред искључује:

- производњу машина за вучу метала (видјети: 28.41),
- производњу кутија и калупа за ливење [осим, калупа за инготе (металне комаде)], (видјети: 25.73),
- производњу машина за обликовање калупа у ливницама (видјети: 28.99).

28.92 Производња машина за руднике, каменоломе и грађевинарство

Овај разред укључује:

- производњу бесконачних покретних трака и транспортера (преносних трака) за рад под земљом,
- производњу машина за бушење, сјечење, ископавање и прокопавање тунела (без обзира на то да ли су за употребу под земљом или не),
- производњу машина за просијавање, сортирање, сепарацију, прање, дробљење итд. којим се обрађују минерали,
- производњу мјешача за бетон и малтер,
- производњу машина за земљане радове:
  - булдожери, англадозери (копачице), машине за равнање земљишта (грелери), машине за стругање и згртање (грталнице), нивелирке, механичке копачице (багери, ровокопачи, кашикаре), утоваривачи итд.,
- производњу машина за натрпавање и вађење јамске грађе, машина за nanoшење површинских слојева малтера, битумена, бетона итд.,
- производњу трактора гусјеничара и других врста трактора који се употребљавају у грађевинарству и рударству,
- производњу лопата за булдожере и англадозере (копачице),
- производњу камиона дампера за превоз терета изван путева.

Овај разред искључује:

- производњу опреме за дизање и преношење (видјети: 28.22),
- производњу осталих трактора (видјети: 28.30, 29.10),
- производњу алатних машина за обраду камена, обухватајући машине за цијепање или грубу обраду камена (видјети: 28.49),
- производњу камиона за мијешање бетона (видјети: 29.10).

28.93 Производња машина за индустрију хране, пића и дувана

Овај разред укључује:

- производњу сушара за пољопривреду,

- производњу машина за мљкарску индустрију,
  - сепаратори млијека,
  - машине за обраду млијека (нпр. хомогенизатори),
  - машине за прераду млијека (бућкалице, машине за обраду и обликовање путера),
  - машине за израду сира (хомогенизатори, калупи, пресе итд.),
- производњу машина за млинску индустрију:
  - машине за чишћење, сортирање и градацију сјемена, зрна или сушеног махунастог поврћа (вијачи, сита, сепаратори, машине за чишћење зрна итд.),
  - машине за производњу брашна и прекрупце (млински ваљци, дозери сировина, сита, сепаратори мексиња за чишћење, мјешачи, љуштилице за рижу, махунарке),
- производњу преса и машина за гњечење итд. које се употребљавају у производњи вина, јабуковаче, воћних сокова итд.,
- производњу машина за пекарску индустрију и израду макарона, шпaгeта и сличних производа:
  - пекарске пећи, уређаји за мијешање, дијељење, обликовање и резање тијеста, машине за слагање кекса итд.,
- производњу машина и опреме за прераду разноврсне хране:
  - машине за производњу производа од шећера (слаткиша), какаоа или чоколаде, за производњу шећера и пива, за обраду и прераду меса или меса перади, за припремање воћа, ораха и поврћа, за прераду рибе, шкољки и друге морске хране,
  - машине за филтерисање и пречишћавање,
  - остале машине за индустријску припрему или производњу хране или пића,
- производњу машина за вађење и прераду животињских и биљних масти и уља,
- производњу машина за прераду дувана и израду цигарета, цигара, дувана за лулу, дувана за жвакање и шмркање,
- производњу машина за припрему хране у хотелима и ресторанима.

Овај разред искључује:

- производњу опреме за зрачење хране и млијека (видјети: 26.60),
- производњу машина за паковање, замотавање и вагање (видјети: 28.29),
- производњу машина за чишћење, сортирање или класирање јаја, воћа и осталих усјева (осим сјемена, зрнастог или сувог махунастог поврћа), (видјети: 28.30).

28.94 Производња машина за индустрију текстила, одјеће и коже

Овај разред укључује:

- производњу машина за индустрију текстила:
  - машине за припрему, производњу, извлачење (екструдирање), вучење, текстурисање и сјечење вјештачких или синтетичких влакана, материјала или предива,
  - машине за припрему текстилних влакана: чишћење памука од сјемена, раскидање бала, сакупљање и растресање памука, прање и карбонизацију вуне, чешљање, гребенање и намотавање вуне на рамове итд.,
  - машине за предење,
  - машине за припрему текстилног предива: за намотавање, израду потки и други припадајући машина,
  - ткачки разбоји, обухватајући ручне разбоје,
  - машине за плетење,
  - машине за израду чворованих мрежа, тила, чипки, плетеница итд.,
- производњу помоћних машина и опреме за текстилне машине:
  - доби-машине, жакард-машине, механизми за аутоматско заустављање кретања, механизми за мијењање ткачких чунака, вретена и лептирњака за вретена итд.,
- производњу машина за штампање текстила,
- производњу машина за обраду тканина:
  - машине за прање, бијељење, декорисање, финалну доруду, премазивање или импрегнацију тканина,
  - машине за намотавање, одмотавање, превијање, сјечење и перфорисање текстилних влакана,
- производњу машина за прање и машина за пеглање:
  - машине за прање и машине за пеглање, обухватајући и топле пресе,
  - машине за прање и сушење перионичког типа,
  - машине за хемијско чишћење,
- производњу шиваћих машина, глава и игала за шиваће машине (без обзира на то да ли се употребљавају у домаћинству или не),

- производњу машина за израду или довршавање филца или нетканог текстила,
- производњу машина за индустрију коже:
  - за припрему, штављење или обраду сирових кожа, крзна или штављених кожа,
  - машине за израду и поправку обуће и других производа од крзна, сирове коже и обрађене коже.

Овај разред искључује:

- производњу картица од папира и картона за употребу на жакард-машинама (видјети: 17.29),
- производњу машина за прање и сушење у домаћинству (видјети: 27.51),
- производњу каландер-машина (видјети: 28.29),
- производњу машина које се употребљавају у књиговезачким радовима (повезивање књига), (видјети: 28.99).

28.95 Производња машина за индустрију папира и картона

Овај разред укључује:

- производњу машина за израду пулпе (целулозног папира),
- производњу машина за израду папира и картона,
- производњу машина за израду предмета од папира и картона.

28.96 Производња машина за пластичне масе и гуму

Овај разред укључује:

- производњу машина за обраду меке гуме или пластичне масе и машина за израду производа од тих материјала:
  - екструдера, калула, машина за израду пнеуматике и протектовање гума и других машина за израду посебних врста производа од гуме и пластичних маса.

28.99 Производња осталих машина за специјалну намјену, д.н.

Овај разред обухвата производњу машина за специјалну намјену које нису разврстане на другом мјесту.

Овај разред укључује:

- производњу сушара за дрво, папирну пулпу (целулозни папир), папир или картон и друге материјале (осим за пољопривредне производе и текстил),
- производњу штампарских машина, књиговезачких машина и машина за дјелатности које подржавају штампање на разноврсним материјалима,
- производњу машина за израду цријепа, цигли и опеке, обликовање керамичких производа, цијеви, графитних електрода, креде за писање, калула у ливницама итд.,
- производњу машина за производњу полупроводника,
- производњу индустријских робота за извођење вишенамјенских специјалних задатака,
- производњу различитих специјалних машина и опреме:
  - машине за састављање електричних и електронских свјетлијки (лампи), цијеви и расвјете,
  - машине за израду или топлу обраду стакла или стаклене робе, стаклених влакана или предива,
  - машине и апарати за сепарацију изотопа,
- производњу уређаја за центрирање и балансирање гума; опрема за балансирање (осим балансирања точкова),
- производњу средишњег система за подмазивање,
- производњу опреме за лансирање авиона, опреме за лансирање катапултном на носачу авиона и припадајуће опреме,
- производњу кревета за сунчање (соларијума),
- производњу опреме за аутоматизоване куглане (нпр. подизач чуњева),
- производњу вртешки, љуљачки, стрелана и других уређаја за забаву.

Овај разред искључује:

- производњу уређаја за домаћинство (видјети: 27.5),
- производњу фото-копир уређаја итд. (видјети: 28.23),
- производњу уређаја или опреме за рад са тврдом гумом, тврдим пластичним масама или хладним стаклом (видјети: 28.49),
- производњу калула за комаде метала (инготе), (видјети: 28.91).

29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица

Ова област обухвата производњу моторних возила за превоз путника или робе. Овдје је разврстана производња различитих дијелова и прибора, као и производња приколица и полуприколица. Одржавање и поправка возила произведених у овој области разврстану су у 45.20.

29.1 Производња моторних возила

29.10 Производња моторних возила

Овај разред укључује:

- производњу путничких возила,

- производњу комерцијалних возила:
  - ципови, камиони и камионети, теретњаци, друмски трактори са полуприколицама итд.,
- производњу аутобуса, тролејбуса и кочија,
- производњу мотора за моторна возила,
- производњу шасија, са уграђеним мотором, за моторна возила,
- производњу осталих моторних возила:
  - возила конструисана за возњу по снијегу, специјална возила за превоз путника на теренима за голф, амфибијских возила итд.,
  - ватрогасна возила, моторна возила за чишћење улица, путујуће библиотеке, оклопна возила итд.,
  - камиони за мијешање бетона,
- аутоматска трансферна возила - ATV (мотоцикла), картинг и слично, укључујући возила за трке.

Овај разред такође укључује:

- фабричко побољшавање карактеристика мотора моторних возила.

Овај разред искључује:

- производњу електричних мотора (осим стартних мотора), (видјети: 27.11),
- производњу расвјетне опреме за моторна возила (видјети: 27.40),
- производњу клипова, клипних прстенова и карбуратора (видјети: 28.11),
- производњу трактора за пољопривреду (видјети: 28.30),
- производњу трактора који се користе у грађевинарству и рударству (видјети: 28.92),
- производњу камиона за истовар (видјети: 28.92),
- производњу каросерија за моторна возила (видјети: 29.20),
- производњу електричних дијелова за моторна возила (видјети: 29.31),
- производњу дијелова и прибора за моторна возила (видјети: 29.32),
- производњу тенкова и осталих војних борбених возила (видјети: 30.40),
- одржавање и поправку моторних возила (видјети: 45.20).

29.2 Производња каросерија за моторна возила; производња приколица и полуприколица

29.20 Производња каросерија за моторна возила; производња приколица и полуприколица

Овај разред укључује:

- производњу каросерија, укључујући и кабине за моторна возила,
- производњу опреме за све врсте возила, приколица и полуприколица,
- производњу приколица и полуприколица
  - цистерне, приколице за селидбе итд.,
  - камп-приколице итд.,
- производњу контејнера намијењених за један или више начина транспорта.

Овај разред искључује:

- производњу приколица и полуприколица посебно намијењених за употребу у пољопривреди (видјети: 28.30),
- производњу дијелова и прибора за каросерије моторних возила (видјети: 29.32),
- производњу возила које вуку животиње (видјети: 30.99).

29.3 Производња дијелова и прибора за моторна возила

29.31 Производња електричне и електронске опреме за моторна возила

Овај разред укључује:

- производњу електричне и електронске опреме за моторна возила као што су генератори, алтернатори, свјећице, жиче за иницијално покретање возила, опреме за дизање и спуштање прозора, отварање и затварање врата, мјерачи склопљени у панел-инструментну справу, регулатори напона, електромагнетне спојнице итд.

Овај разред искључује:

- производњу батерија за возила (видјети: 27.20),
- производњу расвјетне опреме за моторна возила (видјети: 27.40),
- производњу пумпи за моторна возила и моторе (видјети: 28.13).

29.32 Производња осталих дијелова и прибора за моторна возила

Овај разред укључује:

- производњу различитих дијелова и прибора за моторна возила:

- кочнице, мијењачке кутије, осовине, точкови, амортизери, хладњаци, пригушивачи, издувне цијеви, катализатори, квачила, волани, управљачки стубови и управљачке кутије,
- производњу дијелова и прибора за каросерије моторних возила:

- безбједносни појасеви, ваздушни јастуци, врата, браници,
- производњу аутомобилских сједишта.

Овај разред искључује:

- производњу спољашњих и унутрашњих гума за возила (видјети: 22.11),
- производњу гумених цијеви, појасева и осталих производа од гуме (видјети: 22.19),
- производњу клипова, клипних прстенова и карбуратора (видјети: 28.11),
- одржавање, поправку и алтернацију моторних возила (видјети: 45.20).

30 Производња осталих саобраћајних средстава

Ова област обухвата производњу саобраћајних средстава као што је изградња бродова и чамаца, производњу шинских возила и локомотива, авиона и васионских летјелица и производњу њихових дијелова.

30.1 Изградња бродова и чамаца

Ова грана обухвата изградњу бродова, чамаца и осталих пловних објеката за потребе превоза и остале комерцијалне сврхе, као и за потребе спорта и рекреације.

30.1.1 Изградња бродова и пловних конструкција

Овај разред обухвата изградњу бродова и пловних објеката, осим пловних објеката за спорт и рекреацију.

Овај разред укључује:

- изградњу комерцијалних бродова:
  - путнички бродови, трајекти, бродови за превоз терета, танкери, тегљачи итд.,
- изградњу ратних бродова,
- изградњу рибарских бродова и фабрика на бродовима за пре-раду рибе.

Овај разред такође укључује:

- изградњу хидрокринних бродова (глисери), осим глисера за рекреацију,
- изградњу платформи за бушење, пловних или уроњених,
- изградњу пловних објеката:
  - пловни докови, понтони, кесони, пловна пристаништа, плутаче, пловни спремници, тегленице, свјетлионици, пловне дизалице, гумени чамци на надувавање који се не користе у рекреацијске сврхе итд.,
- производњу елемената за бродове и пловне објекте.

Овај разред искључује:

- производњу дијелова за бродове који не чине главне дијелове трупца:
  - производњу једара (видјети: 13.92),
  - производњу бродских пропелера (видјети: 25.99),
  - производњу сидара од гвожђа и челика (видјети: 25.99),
  - производњу бродских мотора (видјети: 28.11),
- производњу навигацијских инструмената (видјети: 26.51),
- производњу свјетлосне опреме за бродове (видјети: 27.40),
- производњу амфибијских моторних возила (видјети: 29.10),
- производњу бродова и чамаца на надувавање који се користе за рекреацију (видјети: 30.12),
- специјализовани поправци и одржавање бродова и пловних објеката (видјети: 33.15),
- ломљење бродова (видјети: 38.31),
- унутрашње инсталације бродова (видјети: 43.3).

30.1.2 Изградња чамаца за разоноду и спортских чамаца

Овај разред укључује:

- производњу бродова и чамаца на надувавање,
- изградњу једрилица са помоћним мотором или без њега,
- изградњу моторних чамаца,
- изградњу хидрауличних бродова (глисера) за разоноду и спорт,
- производњу личних скутера,
- производњу осталих чамаца за разоноду и спорт:
  - кану, кајак, чамци за веслање, скифови (лаки чамци).

Овај разред искључује:

- производњу дијелова чамаца за разоноду и спорт:
  - производњу једара (видјети: 13.92),
  - производњу сидара од гвожђа и челика (видјети: 25.99),

- производњу бродских мотора (видјети: 28.11),
- производњу дасака за једрење и сурфање (видјети: 32.30),
- одржавање и поправку бродова за разоноду (видјети: 33.15).

30.2 Производња жељезничких локомотива и шинских возила

30.2.0 Производња жељезничких локомотива и шинских возила

Овај разред укључује:

- производњу електричних, дизел, парних и других жељезничких локомотива,
- производњу самоходних жељезничких и трамвајских вагона, приколица и теретних вагона, возила за одржавање и сервисирање,
- производњу жељезничких и трамвајских вагона без сопственог погона:
  - путнички вагони, теретни вагони, вагони-цистерне, вагони са аутоматским истоваром, вагони-радионице, вагони-дизалице, тендери итд.,
- производњу специјализованих дијелова жељезничких и трамвајских локомотива и (шинских) вагона:
  - доњи дијелови вагона (подвозје), осовине и точкови, кочнице и њихови дијелови, куке и цијевне спојнице вагона, одбојници вагона и њихови дијелови, амортизери, костури вагона и локомотива, каросерија (труп), спојеви (платформе) за пролаз између вагона итд.

Овај разред такође укључује:

- производњу локомотива и шинских возила за руднике,
- производњу механичке и електромеханичке опреме за сигнализацију, опрему за безбједност и контролу жељезничког, трамвајског, друмског саобраћаја, саобраћаја на унутрашњим воденим путевима, у паркинџ објектима или авионским узлетштима итд.,
- производњу сједишта за жељезничка возила.

Овај разред искључује:

- производњу несастављених шина (видјети: 24.10),
- производњу причвршћивача за састављање жељезничког колосијека (видјети: 25.99),
- производњу електромотора (видјети: 27.11),
- производњу опреме за електричну сигнализацију, опреме за безбједност и контролу саобраћаја (видјети: 27.90),
- производњу мотора и турбина (видјети: 28.11).

30.3 Производња ваздухопловних и васионских летјелица и припадајућих превозних средстава и опреме

30.3.0 Производња ваздухопловних и васионских летјелица и припадајућих превозних средстава и опреме

Овај разред укључује:

- производњу авиона за превоз робе и путника за потребе одбрамбених снага, за спорт и друге сврхе,
- производњу хеликоптера,
- производњу ваздухопловних једрилица и змајева којима се управља,
- производњу дирижабла и балона,
- производњу дијелова и прибора за авионе овог разреда:
  - главних дијелова као што су трупови авиона, крила, врата, контролне површине, уређаји за слушање, резервоари за гориво, пилотске кабине итд.,
  - елисе, ротори и лопатице ротора за хеликоптере,
  - мотори и машине општег типа који се користе за ваздухопловне летјелице,
  - дијелови турбомлазних и турбопропелерских мотора,
- производњу уређаја за обуку летења на земљи (тренажера),
- производњу васионских летјелица и лансирних возила, сателита, међупланетарних сонди, орбиталних станица, васионских бродова итд.,
- производњу интерконтиненталних балистичких пројектила (ICBM).

Овај разред такође укључује:

- сервисирање и замјену авиона и авионских мотора,
- производњу сједишта за авионе (ваздухопловне летјелице).

Овај разред искључује:

- производњу падобрана (видјети: 13.92),
- производњу уобичајног војног оружја и муниције (видјети: 25.40),
- производњу телекомуникационе опреме за сателите (видјети: 26.30),
- производњу контролно-мјерних инструмената за летјелице и авионе (видјети: 26.51),

- производњу система за ваздушну навигацију (видјети: 26.51),
- производњу свјетлосне опреме за авионе и друге летјелице (видјети: 27.40),
- производњу дијелова за покретање летјелица и других електричних дијелова за моторе са унутрашњим сагореивањем (видјети: 27.90),
- производњу клипова, клипних прстенова и карбуратора (видјети: 28.11),
- производњу уређаја за полијетање авиона (ваздухопловних летјелица), ваздухопловних избацивача катапулта и припадајуће опреме (видјети: 28.99).

30.4 Производња војних борбених возила

30.40 Производња војних борбених возила

Овај разред укључује:

- производњу тенкова,
- производњу наоружаних војних амфибијских возила,
- производњу осталих војних борбених возила.

Овај разред искључује:

- производњу оружја и муниције (видјети: 25.40).

30.9 Производња саобраћајних средстава, д.н.

Ова грана обухвата производњу других саобраћајних средстава, осим моторних возила и железнице, водених, ваздушних и васионских превозних средстава и војних возила.

30.91 Производња мотоцикала

Овај разред укључује:

- производњу мотоцикала, мопеда и бицикала са помоћним мотором,
- производњу мотора за мотоцикле,
- производњу бочних приколица за мотоцикле,
- производњу дијелова и прибора за мотоцикле.

Овај разред искључује:

- производњу бицикала (видјети: 30.92),
- производњу инвалидских колица (видјети: 30.92).

30.92 Производња бицикала и инвалидских колица

Овај разред укључује:

- производњу бицикала без мотора и осталих бицикала, обухватајући трицикле са уградном кутијом за транспорт (достављање) робе, двоцикле, дјечје бицикле, трицикле,
- производњу дијелова и прибора за бицикле,
- производњу инвалидских колица са или без мотора,
- производњу дијелова и прибора за инвалидска колица,
- производњу дјечијих колица.

Овај разред искључује:

- производњу бицикала са помоћним мотором (видјети: 30.91),
- производњу играчака на точкове намијењених вожњи, обухватајући бицикле и трицикле од пластичних маса (видјети: 32.40).

30.99 Производња осталих саобраћајних средстава, д.н.

Овај разред укључује:

- производњу возила на ручно управљање: колица за превоз пртљага, ручних колица, санки, колица за куповину итд.,
- производњу возила која вуку животиње (запрежних возила) као што су кочије на два точка (једносјед), кочије које вуку марци, катафалк итд.

Овај разред искључује:

- радне камионете, независно од тога да ли су опремљени опремом за подизање и руковање, на сопствени погон или не, која се користе у фабрикама (обухватајући ручна колица и тачке), (видјети: 28.22),
- декоративна колица за потребе ресторана као што су колица за десерт, јела и др. (видјети: 31.01).

31 Производња намјештаја

Ова област обухвата производњу намјештаја и припадајућих производа од било ког материјала осим камена, бетона и керамике. Процеси који се користе у производњи намјештаја су стандардне методе обликовања материјала и спајање компоненти, укључујући исјецање, моделовање и ламинисање. Дизајн производа, естетски и функционални квалитет, важан су аспект производног процеса. Неки процеси који се употребљавају у производњи намјештаја слични су процесима у осталим сегментима производње. На примјер, исјецање и састављање појављују се у производњи дрвене грађе, која је разврстана у области 16 (Прерада дрвета и производа од дрвета). Ипак, вишеструким процесима разликује се производња намјештаја од дрвета од производње производа од дрвета. Слично, у производњи намјештаја од метала употребљавају се технике као што су оне у производњи кружно обликованих производа који су класификовани у области 25 (Производња производа од ме-

тала). Процес обликовања намјештаја од пластичних маса сличан је обликовању осталих производа од пластичних маса. Међутим, производња намјештаја од пластичних маса има тенденцију да постане специјализована дјелатност.

31.0 Производња намјештаја

31.01 Производња намјештаја за пословне и продајне просторе
Овај разред обухвата производњу намјештаја било које врсте, од било ког материјала (осим камена, бетона или керамике) за било које мјесто и било које сврхе.

Овај разред укључује:

- производњу столица и сједишта за канцеларије, радне собе, хотеле, ресторани, јавне потребе и потребе у домаћинству,
- производњу столица и сједишта за позоришта, кина и слично,
- производњу специјалног намјештаја за продавнице: тезге, изложбене полице и ормари, сталаже итд.,
- производњу канцеларијског намјештаја,
- производњу лабораторијских клупа, столица (без наслона) и осталих лабораторијских сједишта и лабораторијског намјештаја (нпр. кабинета и столова),
- производњу намјештаја за цркве, школе и ресторани.

Овај разред такође укључује:

- декоративна колица за потребе ресторана као што су колица за десерте, јела итд.

Овај разред искључује:

- школске табле (видјети: 28.23),
- производњу сједишта за аутомобиле (видјети: 29.32),
- производњу сједишта за возове (видјети: 30.20),
- производњу сједишта за авионе (видјети: 30.30),
- производњу медицинског, хируршког, зубарског или ветеринарског намјештаја (видјети: 32.50),
- уградњу и постављање придруженог намјештаја, постављање помичних преграда, монтирање лабораторијског намјештаја (видјети: 43.32).

31.02 Производња кухињског намјештаја

Овај разред укључује:

- производњу кухињског намјештаја.

31.03 Производња мадраца

Овај разред укључује:

- производњу мадраца:
  - мадраци пуњени са опругама или изнутра опремљени носећим материјалима,
  - непресвучени мадраци од пјенасте гуме или пластичних маса,
- производњу носача за мадраце.

Овај разред искључује:

- производњу мадраца за надувавање од гуме (видјети: 22.19),
- производњу водених кревета од гуме (видјети: 22.19).

31.09 Производња осталог намјештаја

Овај разред укључује:

- производњу софа, софа кревета и софа гарнитура,
- производњу столица и сједишта за баште,
- производњу намјештаја за спаваће собе, дневне боравке, баште итд.,
- производњу ормарића за шивеће машине, телевизоре итд.

Овај разред такође укључује:

- довршавање намјештаја као што је тапаирање столица и сједишта,
- довршавање намјештаја као што је прскање, бојење, француско полирање, тапаирање.

Овај разред искључује:

- производњу јастука, јастучића, покривача и перина (видјети: 13.92),
- производњу намјештаја од керамике, бетона или камена (видјети: 23.42, 23.69, 23.70),
- производњу свјетлики и прибора за расвјету (видјети: 27.40),
- производњу сједишта за аутомобиле (видјети: 29.32),
- производњу сједишта за возове (видјети: 30.20),
- производњу сједишта за ваздухопловне летјелице (видјети: 30.30),
- поновно тапаирање и рестаураисање намјештаја (видјети: 95.24).

32 Остала прерађивачка индустрија

Ова област обухвата производњу различитих производа који нису укључени у осталим дијеловима класификације. Будући да је ово

резидуална област, производни процеси, улазни материјали и употреба произведених производа могу имати врло широке и уобичајне критеријуме који се не могу овдје примијенити за груписање разреда у области.

32.1 Производња накита, бижутерије и припадајућих производа

Ова грана обухвата производњу накита и бижутерије (имитације накита).

32.11 Производња кованог новца

Овај разред укључује:

- производњу кованог новца, обухватајући и новац који је законско средство плаћања без обзира на то да ли је од племенитог метала или није.

32.12 Производња накита и припадајућих производа

Овај разред укључује:

- производњу обрађених бисера,
- производњу обрађеног драгог и полудрагог камена, обухватајући и обраду камена индустријског квалитета, као и синтетичког и реконструисаног драгог и полудрагог камена,
- обраду дијаманата,
- производњу накита од племенитих метала или базних метала пресвучених племенитим металима од драгог или полудрагог камена, или у комбинацији племенитих метала и драгог и полудрагог камена или од других материјала,
- производњу златарских предмета од племенитих метала или базних метала пресвучених племенитим металима:
  - прибор за јело, посуђе (плитко и дубоко), предмети за тоалетну употребу, канцеларијски предмети, производи који се користе за религијске сврхе итд.,
- производњу техничких и лабораторијских предмета од племенитих метала (осим инструмената и њихових дијелова): лончића за таљење, шпатула, електроплатинираних анода итд.,
- производњу каишева за сатове од племенитих метала, зглобних наруквица, обичних наруквица за сатове и кутија за цигарете (табакере).

Овај разред такође укључује:

- гравирање личних предмета од племенитих и неплеменитих метала.

Овај разред искључује:

- производњу каишева за сатове од неметалних материјала (тканина, кожа, пластика итд.), (видјети: 15.12),
- производњу предмета од основних метала пресвучених племенитим металима (осим имитације накита), (видјети: област 25),
- производњу кућишта за сатове (видјети: 26.52),
- производњу каишева за сатове од метала (неплеменитих), (видјети: 32.13),
- производњу бижутерије (имитације накита), (видјети: 32.13),
- поправку накита (видјети: 95.25).

32.13 Производња бижутерије и припадајућих производа

Овај разред укључује:

- производњу вјештачког накита или имитације накита:
  - прстење, нарукнице, огрлице и сличних предмета направљених од основних метала пресвучених са племенитим металима,
  - накит који садржи имитацију драгог камена као што је имитација драгуља, имитација дијаманата и слично,
- производњу каишева за сатове од метала (осим од племенитих метала).

Овај разред искључује:

- производњу накита од племенитих метала или пресвучених племенитим металима (видјети: 32.12),
- производњу накита који садрже прави драги камен (видјети: 32.12),
- производњу каишева за сатове од племенитих метала (видјети: 32.12).

32.2 Производња музичких инструмената

32.20 Производња музичких инструмената

Овај разред укључује:

- производњу инструмената са жицом,
- производњу клавијатурних инструмената са жицом, обухватајући аутоматски клавир (пиано),
- производњу оргуља са цијевима и типкама, обухватајући хармоније и сличне клавијатурне инструменте са слободним металним писковима,
- производњу хармоника и сличних инструмената, обухватајући и усне хармонике,

- производњу дувачких инструмената,
- производњу музичких инструмената као што су ударалке,
- производњу музичких инструмената чији се звук електронски производи,
- производњу музичких кутија, оргуљица и вашарских оргуљица, калиопа итд.,
- производњу дијелова и прибора за инструменте:
  - метрономи, тонске виљушке, пиштаљке за давање висине тона пјевачима, жица, дискови и ваљци за аутоматске механичке инструменте итд.

Овај разред такође укључује:

- производњу пиштаљки, позивних труба и осталих дувачких инструмената за звучне сигнале.

Овај разред искључује:

- умножавање преснимљених аудио и видео трака и дискова (видјети: 18.2),
- производњу микрофона, појачала, звучника, слушалица и сличних компоненти (видјети: 26.40),
- производњу грамофона, магнетофона и слично (видјети: 26.40),
- производњу музичких инструмената играчки (видјети: 32.40),
- рестаурацију оргуља и других историјских музичких инструмената (видјети: 33.19),
- издавање преснимљених аудио и видео трака и дискова (видјети: 59.20),
- подешавање (штивање) клавира (видјети: 95.29).

32.3 Производња спортске опреме

32.30 Производња спортске опреме

Овај разред обухвата производњу спортске и атлетске опреме (осим одјеће и обуће).

Овај разред укључује:

- производњу предмета и опреме за спорт, игре на отвореном и у затвореном простору, од било ког материјала:
  - тврдих, меких лопти и лопти на надувавање,
  - рекети, батине, палице за голф,
  - скије, везови и штапови,
  - скијашке ципеле (панцирице),
  - даске за једрење и сурфање,
  - реквизити за спортски риболов, обухватајући мреже,
  - реквизити за лов, алпинизам итд.,
  - спортске рукавице од коже и спортске наглавне гарнитуре,
  - базени за пливање, дјечији базени (на пуњење) итд.,
  - клизальке, котуралке итд.,
  - лукови и стријеле,
  - гимнастичка опрема, опрема за фитнес центре и атлетска опрема.

Овај разред искључује:

- производњу једара за чамце (видјети: 13.92),
- производњу спортске одјеће (видјети: 14.19),
- производњу седларских и сарачких производа (видјети: 15.12),
- производњу бичева (корбача) и штапова за јахање (видјети: 15.12),
- производњу спортске обуће (видјети: 15.20),
- производњу спортског оружја и муниције (видјети: 25.40),
- производњу металних утега који се користе за дизање у спорту (видјети: 25.99),
- производњу спортских возила, осим тобогана и слично (видјети: области 29 и 30),
- производњу чамаца (видјети: 30.12),
- производњу столова за билијар (видјети: 32.40),
- производњу чепова за уши и нос (нпр. за пливање и за заштиту од буке), (видјети: 32.99),
- поправку спортске опреме (видјети: 95.29).

32.4 Производња игара и играчака

32.40 Производња игара и играчака

Овај разред обухвата производњу лутака, играчака и игара (укључујући електронске игре), кутија са прибором за хоби и дјечија возила (осим металних бицикала и трицикала).

Овај разред укључује:

- производњу лутака, одјеће и прибора за лутке,
- производњу акцијских играчака,
- производњу играчака са животињским ликовима,
- производњу музичких инструмената играчака,

- производњу карата за игру,
- производњу игара на плочама и сличних врста игара,
- производњу електронских игара: шаха итд.,
- производњу умањених модела (макета) и сличних модела за забаву, електричних возова, сетова за састављање,
- производњу забавних аутомата, игара на аутоматима који се у рад пуштају кованицама, билијара, специјалних столова за казино игре итд.,
- производњу предмета за луна-паркове, стоне и собне игре,
- производњу играчака са точковима за возњу, обухватајући пластичне бицикле и трицикле,
- производњу слагалица и сличних предмета итд.

Овај разред искључује:

- производњу конзола за видео-игре (видјети: 26.40),
- производњу бицикала (видјети: 30.92),
- производњу реквизита за шале и трикове (видјети: 32.99),
- писање и издавање софтвера за рачунарске игре (видјети: 58.21, 62.01).

32.5 Производња медицинских и стоматолошких инструмената и прибора

32.50 Производња медицинских и стоматолошких инструмената и прибора

Овај разред обухвата производњу лабораторијских апарата, хируршких и медицинских инструмената, стоматолошке опреме и помагала, ортодонтских помагала, зубала и ортодонтског прибора. Обухваћена је производња медицинског, стоматолошког и сличног намјештаја, при чему допунске функције детерминишу сврху производа, нпр. зубарска столица израђена са хидрауличним функцијама.

Овај разред укључује:

- производњу хируршких огрчача, гумених рукавица (медицинских), стерилних трака и тканина,
- производњу стоматолошког пуњења и цемента (осим стоматолошког љепила), стоматолошког воска и осталих стоматолошких препарата од гипса,
- производњу цемента за реконструкцију костију,
- производњу стоматолошких лабораторијских пећи,
- производњу лабораторијских ултразвучних уређаја за чишћење,
- производњу лабораторијских стерилизатора,
- производњу лабораторијских апарата за дестилацију, лабораторијских центрифуга,
- производњу медицинског, хируршког, стоматолошког и ветеринарског намјештаја као што су:
  - столови за операције,
  - столови за преглед,
  - болнички кревети са механичким подешавањима,
  - зубарске столице,
- производњу плочица и шарафа који се уграђују у случају прелома кости, шприца за инјекције, игала, катетера, канила итд.,
- производњу стоматолошких инструмената (обухватајући зубарске столице као дио зубарске опреме),
- производњу вјештачких зуба, мостова итд., израђених у зуботехничким лабораторијама,
- производњу ортопедских и протетичких направа,
- производњу стаклених очију,
- производњу медицинских термометара,
- производњу офталмолошких производа, наочара, сунчаних наочара, сочива израђених по рецепту, контактних сочива, наочара за заштиту.

Овај разред искључује:

- производњу љепила за зубне протезе (видјети: 20.42),
- производњу медицински импрегнисане вате, газе, завоја итд. (видјети: 21.20),
- производњу електромедицинске и електротерапеутске опреме (видјети: 26.60),
- производњу инвалидских колица (видјети: 30.92),
- дјелатности оптичара (видјети: 47.78).

32.9 Прерађивачка индустрија, д.н.

32.91 Производња метли и четки

Овај разред укључује:

- производњу метли и четки, обухватајући оне које чине саставни дио машина, ручних механичких апарата за чишћење подова, четки са ресама, метлица и пајалица, четки и уложака за бојење, ваљака за бојење, брисача са спужвом за прање подова и других четки, метли итд.,

- производњу четки за обућу и одјећу.

32.99 Остала прерађивачка индустрија, д.н.

Овај разред укључује:

- производњу заштитне безбједносне опреме:
  - производњу ватроотпорне и заштитне безбједносне одјеће,
  - производњу безбједносних појасева за потребе спорта и радног мјеста,
  - производњу појасева за спасавање,
  - производњу заштитних кацига од пластичних маса и остале безбједносне опреме од пластике (нпр. кацига за атлетичаре),
  - производњу заштитних одијела за ватрогасце,
  - производњу безбједносних кацига и остале заштитне опреме од метала за личну безбједност,
  - производњу чепова за уши и нос (за пливање и заштиту од буке),
  - производњу гас-маски,
- производњу пера и оловака свих врста без обзира на то да ли су механичке или нису,
- производњу уметака за оловке,
- производњу жигова за датирање, печатирање или нумерисање, ручних апарата за отискивање натписа, гарнитура за ручно штампање, трака за писање машине и јастучиће за жигове,
- производњу глобуса,
- производњу кишобрана, сунцобрана, штапова за шетњу, ногу за столице,
- производњу дугмади, копчи (дрикери), патентних затварача, нитни, великих копчи,
- производњу упалача за цигарете,
- производњу предмета за личну употребу: луле за пушење, мисни украси, термос-боце и друге термо посуде за личну употребу или за домаћинство, перике, вјештачке браде, трепавице,
- производњу разноврсних предмета: свијећа, воштаница и слично, вјештачког цвијећа, воћа и грана са лишћем, украса, ручних сита и решета, кројачких лутака, мртвачких сандука итд.,
- производњу корпи за цвијеће, букете, вијенце и сличних производа,
- дјелатности препарирања.

Овај разред искључује:

- производњу фитиља за упалаче (видјети: 13.96),
- производњу радних одијела и радне одјеће (нпр. лабораторијских мантила, одијела, униформи), (видјети: 14.12),
- производњу новитета од папира (видјети: 17.29).

33 Поправка и инсталација машина и опреме

Ова област обухвата специјализоване поправке производа произведених у производном сектору да би се машине, опрема и други производи вратили у радно стање. Обухваћено је редовно и рутинско одржавање (тј. сервисирање) да би се осигурала ефикасност машина и превентивно спријечили могући кварови.

Ова област обухвата само специјализоване поправке и дјелатности одржавања. Већи дио поправки обављају сами произвођачи машина, опреме и осталих производа, тиме ће се класификовати јединица које обављају дјелатности производње и поправки вршити према принципу додате вриједности, а јединице које обављају обе дјелатности разврстаће се у производњу добара, односно подручје прерађивачке индустрије. Исти принцип се примјењује у случају када се комбинују дјелатности трговине и поправки.

Реконструкција или даља израда (производња) машина и опреме исто тако се сматра као дјелатност прерађивачке индустрије, а укључена је у осталим областима овог подручја.

Поправка и одржавање предмета који се употребљавају као капитална добра и они који се употребљавају као потрошачка добра разврставају се у поправку и одржавање добара за домаћинство (нпр. поправка канцеларијског намјештаја и намјештаја за домаћинство (видјети: 95.24).

У овој области исто тако је обухваћена специјализована инсталација машина. Инсталација опреме која чини саставни дио објеката или сличних структура као што је инсталација електричних жица, инсталација покретних степеница или инсталација система за климатизацију, разврстава се у грађевинарству.

Ова област искључује:

- чишћење индустријских машина (видјети: 81.22),
- поправку и одржавање рачунара и комуникационе опреме (видјети: 95.1),
- поправку и одржавање производа за домаћинство (видјети: 95.2).

33.1 Поправка производа од метала, машина и опреме

Ова грана укључује специјализоване поправке производа израђених у производном сектору с циљем довођења тих металних пред-

мета, машина, опреме и других производа у радно стање. Овдје је обухваћено редовно и рутинско одржавање тих машина (тј. сервисирање) како би се осигурала ефикасност и превентивно спријечили могући кварови и непотребни поправки.

Ова грана искључује:

- реконструкцију или даљу изradу (производњу) машина и опреме (видјети: одговарајући разред у областима 25-30),
- чишћење индустријских машина (видјети: 81.22),
- поправку и одржавање рачунара и комуникационе опреме (видјети: 95.1),
- поправку и одржавање предмета за домаћинство (видјети: 95.2).

33.11 Поправка готових производа од метала

Овај разред обухвата поправку и одржавање производа од метала из области 25.

Овај разред укључује:

- поправку металних цистерни, резервоара и контејнера,
- поправку и одржавање цијеви и цјевовода,
- поправку мобилних уређаја за варење,
- поправку челичних бродских бачви,
- поправку и одржавање парних котлова и других генератора паре,
- поправку и одржавање помоћне опреме која се употребљава са парним генераторима:
  - кондензатори, економизери, супергријачи, сакупљачи паре и акумулатори,
- поправку и одржавање нуклеарних реактора, осим сепаратора изотопа,
- поправку и одржавање дијелова бродских или других котлова,
- поправку галванизацијом котлова за централно гријање и радијатора,
- поправку и одржавање ватреног оружја и муниције (укључујући поправку спортских пиштоља и пиштоља за рекреацију),
- поправку и одржавање колица за куповину.

Овај разред искључује:

- оштрење ножева и тестера (видјети: 33.12),
- поправку система за централно гријање итд. (видјети: 43.22),
- поправку механичких уређаја за закључавање, сефова итд. (видјети: 80.20).

33.12 Поправка машина

Овај разред обухвата поправке и одржавање индустријских машина и опреме као што су оштрење и инсталације комерцијалних и индустријских машинских сјечива (лопатица) и тестера; обављање услуга поправка машина за варење и уређаја за варење - лемилца (нпр. аутоматизованих, обичних); поправка пољопривредних и осталих тешких и индустријских машина и опреме (нпр. виљушкар и остале опреме за руковање материјалима, алатним машинама, комерцијалне и индустријске опреме за расхлађивање, опреме за грађевинарство и рударске машине), обухватајући машине и опрему из области 28.

Овај разред укључује:

- поправку и одржавање неаутоматизованих мотора,
- поправку и одржавање пумпи, компресора и припадајуће опреме,
- поправку и одржавање хидрауличних машина,
- поправку вентила,
- поправку зупчаника и дијелова за вожњу,
- поправку и одржавање индустријских пећи који се употребљавају за обраду,
- поправку и одржавање опреме за руковање и подизање,
- поправку и одржавање комерцијалне и индустријске опреме за расхлађивање и опреме за пречишћавање ваздуха,
- поправку и одржавање машина опште намјене комерцијалног типа,
- поправку осталих ручних алата на електрични погон,
- поправку и одржавање машинских алата и прибора за сјечење и обликовање метала,
- поправку и одржавање осталих машинских алата,
- поправку и одржавање пољопривредних трактора,
- поправку и одржавање пољопривредних машина, машина за шумарство и сјечу дрвета,
- поправку и одржавање машина за металургију,
- поправку и одржавање машина за руднике, за грађевинарство, за нафтна и гасна поља,
- поправку и одржавање машина за прераду хране, пића и дувана,

- поправку и одржавање машина за производњу текстила, текстилне одјеће и коже,
- поправку и одржавање машина за производњу папира,
- поправку и одржавање машина за производњу пластичних маса и гуме,
- поправку и одржавање осталих машина за специјалне намјене из области 28,
- поправку и одржавање опреме за вагање,
- поправку и одржавање апарата за самопослуживање (аутомата за продају робе),
- поправку и одржавање регистар-благајни,
- поправку и одржавање фото-копир уређаја,
- поправку калкулатора, електронских или неелектронских,
- поправку писаћих машина.

Овај разред искључује:

- инсталацију, поправку и одржавање пећи и остале опреме за гријање (видјети: 43.22),
- инсталацију, поправку и одржавање лифтова и покретних стеница (видјети: 43.29),
- поправку рачунара (видјети: 95.11).

33.13 Поправка електронске и оптичке опреме

Овај разред обухвата поправку и одржавање производа произведених у гранама 26.5, 26.6 и 26.7, осим оних који се сматрају производима за домаћинство.

Овај разред укључује:

- поправку и одржавање опреме за мјерење, испитивање, навигацију и контролу, гране 26.5 као што су:
  - ваздухопловни инструменти,
  - опрема за тестирање аутомобилских издувних гасова,
  - метеоролошки инструменти,
  - опрема за тестирање и испитивање физичких, електричних и хемијских особина,
  - геодетски инструменти,
  - радијацијски детектори и надзорни инструменти,
- поправку и одржавање уређаја за иридацију, електроmedizinске и електротерапеутске опреме из разреда 26.60 као што су:
  - опрема за снимање магнетном резонанцом,
  - медицинска опрема за ултразвук,
  - пејсмејкери,
  - помоћни слушни апарати,
  - електрокардиографи,
  - електроmedizinска ендоскопска опрема,
  - апарати за иридацију,
- поправку и одржавање оптичких инструмената и опреме из разреда 26.70, ако се углавном употребљава у комерцијалне сврхе као што су:
  - двогледи,
  - микроскопи (осим електронских и протонских микроскопа),
  - телескопи,
  - призме и сочива (осим офтамолошких),
  - фотографска опрема.

Овај разред искључује:

- поправку и одржавање фото-копир уређаја (видјети: 33.12),
- поправку и одржавање рачунара и периферне опреме (видјети: 95.11),
- поправку и одржавање рачунарских пројектора (видјети: 95.11),
- поправку и одржавање комуникационе опреме (видјети: 95.12),
- поправку и одржавање комерцијалних телевизора и видео камера (видјети: 95.12),
- поправку видео-камера за домаћинство (видјети: 95.21),
- поправку сатова (видјети: 95.25).

33.14 Поправка електричне опреме

Овај разред обухвата поправку, редовну контролу и одржавање производа из области 27, осим оних из разреда гране 27.5, који се употребљавају у домаћинству.

Овај разред укључује:

- поправку, редовну контролу и одржавање трансформатора за електричну енергију, дистрибуцију и специјалних трансформатора,
- поправку, редовну контролу и одржавање електричних мотора, генератора и генераторских сетова мотора,